

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola pro děti

Platnost od 01.09.2019

č.j.:

ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

Základní škola a Mateřská škola, Bohuslavice,

okres Šumperk, příspěvková organizace

Bohuslavice 68, 789 72 Dubicko

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název ŠVP ZV

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola pro děti

Forma vzdělávání: Denní

1.2 Identifikační údaje předkladatele

Název školy: **Základní škola a Mateřská Škola, Bohuslavice, okres Šumperk, příspěvková organizace**

Adresa školy: Základní škola a Mateřská škola, Bohuslavice 68. 789 72 Dubicko
(Bohuslavice 99 – odloučené pracoviště MŠ)

Jméno ředitele: Mgr. Helena Krumpová

IČO: 70987335

IZO: 600147967

Telefon: 583 444 314

Mail: Bohuslavicezs@seznam.cz

1.3 Identifikační údaje zřizovatele

Název: **Obec Bohuslavice**

Adresa: Obec Bohuslavice, Bohuslavice 2. 789 72 Dubicko

Telefon: 583 444 334

IČO: 00302384

Mail: oubohuslavice@qick.cz

2. PLATNOST DOKUMENTU

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola pro děti

Předkladatel: Základní škola a Mateřské škola Bohuslavice, okres Šumperk, příspěvková organizace, Bohuslavice 68, 789 72 Dubicko

Ředitel: Mgr. Helena Krumpová

Telefon: 583 444 314

Mail: bohuslavicezs@seznam.cz

IČO: 70987335

Platnost: Dokument je platný od **1.září 2019**

Mgr. Helena Krumpová
ředitelka

Dokument projednán a schválen Školskou radou dne 02.09.2019

Mgr. Květoslav Linhart
předseda ŠR

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

3.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Bohuslavice je malotřídní škola s 1. - 5. ročníkem, s integrovanou třídou mateřské školy a třídou školní družiny. Rozdělení ročníků základní školy do dvou tříd odpovídá aktuálnímu počtu žáků a jejich konkrétním vzdělávacím potřebám. Kapacita třídy mateřské školy je 28 dětí, základní školy 60 žáků, kapacita školní družiny je 25 dětí.

Škola je umístěna v centru vesnice. Základní škola a mateřská škola poskytuje základní a předškolní vzdělání. Uplatněním moderních metod a forem práce směřuje k naplnění kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní a předškolní vzdělávání. Škola navazuje na bohatou tradici, a také v současnosti je prioritou obce její zachování, modernizace a inovace.

Velkou pozornost věnujeme žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola zajišťuje odborné poradenské služby spoluprací s Pedagogicko-psychologickou poradnou Šumperk, pobočka Mohelnice a SPC Šumperk.

Reedukační činnost je rozdělena na oblast preventivní péče realizované v průběhu předškolního vzdělávání a v prvním pololetí 1.ročníku (cílem je zachytit a předcházet rozvoji projevů SVPU vhodným reedukačním programem) a oblast intenzivní individuální reedukace ve spolupráci s PPP a SPC. V případě potřeby je možné ke zvýšení efektivity výuky s doporučením školského poradenského zařízení aktivovat službu asistenta pedagoga.

Nedílnou součástí školy je školní družina, která zajišťuje vhodné využití volného času dětí v rekreačních a zájmových činnostech. Prohlubuje znalosti a dovednosti dětí a současně formou didaktických her a vhodně zvolených činností usnadňuje přípravu na vyučování.

Pro další využití volného času nabízíme dětem zájmové útvary s různým zaměřením. Nabídka zájmových útvarů je každým rokem aktualizovaná dle zájmu dětí. Příkladem zájmových útvarů je v ZŠ – Angličtina pro malé školáčky (1. a 2. ročník), Počítačový kroužek, Hra na flétnu, Sportovní hry, Výtvarný kroužek. Všechny zájmové útvary pracují pod vedením zkušených pedagogů.

3.2 Vybavení školy

V historické budově školy je jedna třída školní družiny a dvě třídy základní školy. Součástí školy je jídelna (výdejna stravy), kvalitní hygienické zázemí a školní zahrada s moderním zařízením plně odpovídajícím relaxačním, pohybovým i vzdělávacím potřebám žáků. K dispozici máme tři sportovní hřiště (fotbalové, atletické, tenisové) a tělocvičnu umístěnou v bezprostřední blízkosti školy.

Prostory školy jsou světlé, čisté a esteticky odpovídají potřebám dětí. Naším cílem je vytvořit dětem klidné a esteticky motivující prostředí, proto se na jejich podobě také velkou mírou podílí sami žáci i učitelé a naší prioritou je také postupná modernizace budovy.

Prostory pro výuku jsou vzhledem k počtu žáků nadstandardní. Součástí každé třídy je relaxační a hrací koutek a také koutek s PC, které žáci aktivně využívají během výuky i o přestávkách.

Pro veřejná vystoupení a prezentaci prací žáků využíváme kromě školních prostor také místní kulturní dům, internetové stránky školy a obecní nástěnku. Materiální a technické vybavení školy je dostatečné a neustále modernizované. Na tvorbě mnoha pomůcek se v rámci činnostního učení podílí žáci a učitelé.

3.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pro správné fungování školy má nezastupitelnou úlohu osobnost učitele, jeho individualita. Naše škola má vysoké procento odborné aprobovanosti. Pedagogický sbor tvoří dva učitelé aprobovaní pro první stupeň, dvě aprobované učitelky mateřské školy a dvě vychovatelky školní družiny.

Naší snahou je kvalitní předávání vědomostí žákům, volba moderních metod vedoucích k zaujetí dětí, motivace k individuálnímu hledání řešení problémů úměrných věku a životním zkušenostem žáků, aktivní rozvoj celé osobnosti, rozvoj vnitřní motivace žáků.

Podmínkou splnění takto náročných úkolů je kromě již získaných vědomostí a dovedností také další vzdělávání pedagogických pracovníků, které na naší škole průběžně probíhá a i v budoucnosti bude preferováno.

Prioritou našich pedagogů je co nejužší spolupráce s rodiči žáků. Cílem je, aby škola byla místem, kde se setkávají a navzájem propojují výchovné snahy rodičů a pedagogů. Nezbytná je vzájemná důvěra, tolerance a ovzduší přátelské atmosféry.

3.4 Charakteristika žáků

V současnosti pochází všichni žáci z naší obce. Dobré zkušenosti máme s žáky integrovanými se SVP.

3.5 Dlouhodobé projekty

Důležitou součástí školy je preference zdraví jako stavu tělesné, duševní a sociální pohody. Do vzdělávacího programu školy je začleněna oblast „Výchova ke zdraví“. Prolíná se celým procesem vzdělávání a je shrnuta v projektu ŠKOLA PLNÁ ZSRAVÍ (Součástí jsou například Minimální preventivní program školy, projekty Zdravé zuby, Pitný režim, Dopravní výchova apod.)

Oblast environmentální výchovy je zpracována v ročním plánu EV. Školní projekty MALÝ CESTOVATEL a ZVYKY A TRADICE propojují oblasti multikulturní a osobnostní výchovy a zahrnují také oblast výchova demokratického občana.

3.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době třídních schůzek nebo konzultačních hodin, po vzájemné telefonické domluvě. V těchto hodinách lze projednat organizační věci školy, rodinné záležitosti, případné problémy. Po telefonické domluvě mohou tuto hodinu žáci využít k individuálnímu doplnění nedostatků v učivu.

Snažíme se také o bezprostřední zapojení rodičovské veřejnosti do přímého dění ve škole. Pořádáme společné kulturní a sportovní akce pro rodiče s dětmi. Škola také úzce spolupracuje s Uníí rodičů při Základní škole a Mateřské škole Bohuslavice.

Úzce spolupracujeme také s obcí. Účastníme se řady kulturních akcí - vítání občánků, setkání důchodců, oslava Dne matek a Dne dětí, pro které organizujeme kulturní vystoupení. Tradičně pořádáme Vánoční besídku a Dětský maškarní karneval.

Nezbytná je také spolupráce s okolními školami. Pravidelně se účastníme putovní školní atletické soutěže, školních soutěží v míčových hrách i dalších společných kulturních a sportovních akcí. Spolupracujeme také s místní knihovnou a s Městskou knihovnou v Mohelnici. Pravidelně navštěvujeme akce a výstavy pořádané Vlastivědným muzeem v Mohelnici a v Zábřehu, koncerty, divadelní představení pořádaná DDM v Zábřehu i představení Městského divadla Šumperk, kina.

4. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

4.1 Zaměření školy

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a koncepce rozvoje školy, která je snahou o inovaci školy a pedagogického procesu. Důraz je kladen na principy demokratické a humanistické pedagogiky.

Název ŠVP „**Škola pro děti**“ vyjadřuje základní myšlenku - otevřenost školy dětem - jak obsahem vzdělávání, tak uplatňováním demokratických a humanistických přístupů. Škola se pro děti stává místem aktivního a radostného poznávání, kde jsou plně respektovány individuální zvláštnosti každého žáka, jeho právo na celkový rozvoj osobnosti, samostatné myšlení a svobodné rozhodování v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami, zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb jednotlivce. Nezbytným předpokladem dosažení tohoto cíle je partnerský vztah mezi žáky, pedagogy a rodiči, založený na vzájemné úctě, respektu a toleranci.

Snažíme se o zajištění bezpečného a klidného prostředí maximální eliminací výskytu možných sociopatogenních jevů (na škole probíhá Minimální preventivní program a program zaměřený proti šikaně na škole) a zajištění pozitivního sociálního klimatu, které je nezbytnou podmínkou kvalitního učení - společné vyvozování pravidel, stanovení mezí a limitů neautoritativními a nerepresivními způsoby, každodenní systematický a záměrný rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, pochopení a uplatňování zásad demokracie, základních lidských práv a svobod, práv dítěte, rozvoj odpovědnosti a smyslu pro sociální soudržnost a empatii.

Neoddělitelnou součástí kvalitního vzdělávání je také rozvoj vnitřní motivace žáků, pro jejíž udržení je nezbytná smysluplnost učiva a činností, možnost mít vliv na průběh vzdělávání (individuální výběr činností), posílení sebevědomí prožitkem úspěchu (plnění úkolů podle individuálních schopností dětí). Vnitřní motivace je základním kamenem v současnosti nezbytného celoživotního vzdělávání.

Prioritou oblasti vzdělání na naší škole je proto vytvoření pozitivního vztahu ke vzdělání, motivace k celoživotnímu učení, osvojení správných strategií učení a logického uvažování při řešení problémů, co nejširší využití reálných možností individuálního rozvoje osobnosti, rozvoj s osvojením schopnosti komunikace, spolupráce, a respektu k práci jiných.

Zaměřujeme se na získání pevné soustavy klíčových poznatků, rozvoj samostatného myšlení, získávání, výběr a třídění informací, jejich další zpracování a využití získaných poznatků při řešení problémových úkolů. Podporujeme aktivitu a tvořivost žáků, vytváříme prostor pro jejich seberealizaci a rozvoj přirozeného nadání. Významné je také úsilí o získání a prohloubení jazykových dovedností se zaměřením na využití cizího jazyka v praxi, poznávání života a tradic cizích zemí, což je pro budoucí kvalitní život v EU nezbytné. V budoucnu plánujeme využití interaktivních tabulí v obou třídách základní školy.

Náročné studijní požadavky se snažíme kompenzovat přívětivou pracovní atmosférou, individuálním přístupem, učivem vhodně diferencovaným s ohledem na

schopnosti žáků. Důraz klademe na nový styl práce, využívající kromě běžných metod také některé metody a formy práce z oblasti alternativního školství, využívání přirozené aktivity dětí, spojování výuky s konkrétními příklady z praxe - problémová výuka, kooperativní a projektové vyučování, exkurze, pokusy, vycházky spojené se získáváním a uplatňováním znalostí o životním prostředí a jeho ochraně, zavedení tzv. volnějšího dne (uvolnění a přerušování přísunu nových informací, procvičování, relaxace, výuka soustředěná na estetické předměty).

Do výuky zařazujeme také návštěvy mnoha kulturních akcí a institucí. V souvislosti se současnými trendy se zaměřujeme na ovládání a využívání informačních a komunikačních technologií.

V **oblasti výchovy** je naší prioritou výchova multikulturního člověka hledajícího smysl a kvality života, schopného spolupracovat, projevovat pozitivní cit), rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy klidem i přírodě, učit toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, kulturám a duchovním hodnotám. Rozvíjíme samostatnost, schopnost kooperace, tvořivost, podporujeme zdravé sebevědomí, vedeme děti k zásadám asertivního chování.

Snažíme se preventivně předcházet výchovným problémům včasným screeningem problémových dětí již v průběhu předškolního vzdělávání, spoluprací pedagogů s rodinou, důraz klademe na pozitivní využívání volného času.

Přirozenou součástí vzdělávání je také mimotřídní a zájmová činnost, ve které se zaměřujeme především na práci školní družiny a práci dětí v zájmových útvarech. Snažíme se dětem přiblížit cestu ke zdravému životnímu stylu, vést ke schopnosti kulturního a estetického prožitku, podporovat zájem o věci veřejné (lokálního i globálního charakteru).

Již v předškolní výchově sledujeme rozvíjení klíčových kompetencí žáků. důležitých pro život každého jedince, které propojují navzájem více vzdělávacích oblastí a v současnosti tvoří základ celkové vzdělanosti žáků.

Režim vyučování s ohledem na hygienu učení a věk žáků je vyhovující i v návaznosti na provoz školní družiny. Rozvrh hodin je sestaven s ohledem na psychohygienické podmínky. Začátek vyučování ZŠ je stanoven na 8.00 hodin. Náročnější předměty jako matematika, český jazyk, jsou vyučovány nejpozději třetí vyučovací hodinu.

Děti mají možnost odebrat ve škole oběd. Kvalita stravování je plně vyhovující. Obědy vozíme ze školní jídelny v Dubicku.

4.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence pomáhají žákům při získání základů všeobecného vzdělání. Úroveň klíčových kompetencí získaných během předškolní výchovy a na základní škole tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním životě.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	Co to znamená ve škole pro děti
<p>1. Kompetence k učení</p> <p>Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je k celoživotnímu učení</p>	<p>Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání a třídění informací, individuálním přístupem maximalizujeme šanci zažít úspěch, žáky vedeme k sebehodnocení, podněcujeme jejich kreativitu, ve vhodných případech jim umožňujeme realizovat jejich vlastní nápady a prezentovat svoji práci na veřejnosti, snažíme se, aby učení bylo radostné a zajímavé.</p> <p>Co žák dokáže?</p> <p>1. EFEKTIVITA UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje vlastní učení s dopomocí učitele a rodičů - projevuje ochotu věnovat se dalšímu učivu - s dopomocí učitele a později i sám provádí rozvržení učiva <p>2. TŘÍDĚNÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - sám si vyhledává pro něj zajímavé informace a učí se je efektivně využívat v procesu učení <p>3. PROPOJOVÁNÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá obecně užívané znaky a symboly - na základě praktických činností a vlastních zkušeností dává věci do vzájemné souvislosti - na základě získaných poznatků si dokáže utvořit vlastní názor na běžné životní situace <p>4. APLIKACE INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozoruje, experimentuje, porovnává získané výsledky za pomoci učitele - závěry vyvozuje za pomoci učitele z běžných životních situací <p>5. HODNOCENÍ PROCESU UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - dosažené výsledky porovnává se spolužáky a kriticky hodnotí okolí - je schopen posoudit vlastní pokrok v konkrétním případě a umí určit překážky i problémy negativně působící na proces učení - dokáže diskutovat o výsledcích práce

	<p>Příklad použitých metod:</p> <ul style="list-style-type: none"> - myšlenkové mapy, vyhledávání a třídění informací - práce s chybou - didaktické hry - kvízy, tajenky, soutěže - programy z videa - vedení diskuse - skupinová práce - pokusy - získávání informací - dialog - práce s knihou - vyhledávání a třídění informací na internetu - hodnocení a sebehodnocení práce - propojení získaných poznatků s ostatními předměty - práce s textem, učebnicí, vytváření zápisu - projektové vyučování
<p>2. Kompetence k řešení problémů -</p> <p>vést žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů</p>	<p>Výuka vede žáky k hledání různých řešení problémů, zdokonalení práce s informacemi z různých zdrojů, jejich třídění a využívání získaných poznatků, snažíme se o využívání informačních technologií - úměrně věku.</p> <p>Co žák dokáže?</p> <p>1. ROZPOZNÁNÍ PROBLÉMU</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímá především problémy, které se ho bezprostředně dotýkají, jsou mu předkládány - umí je formulovat <p>2. PLÁNOVÁNÍ ZPŮSOBU ŘEŠENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - problémy umí řešit na podkladě modelové situace nebo určitého schématu - vyjadřuje se k možnostem řešení - snaží se získat přímou zkušenost <p>3. VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ K ŘEŠENÍ PROBLÉMU</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí číst informace s porozuměním - vyhledává informace s pomocí učitele - informace třídí a porovnává <p>4. VLASTNÍ ZPŮSOB ŘEŠENÍ PROBLÉMU</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné způsoby řešení s pomocí učitele a spolužáků <p>5. HODNOCENÍ ŘEŠENÍ PROBLÉMU</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si nutnost uvážlivého hodnocení řešení problému, případné chyby - sleduje vlastní pokrok

	<p>Použité metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování, rozhovor - pokus - řízená diskuse - skupinová práce - problémové vyučování - projektové vyučování - využití odborných časopisů, knih
<p>3. Kompetence komunikativní</p> <p>- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci</p>	<p>Vedeme žáky ke vhodné komunikaci s vrstevníky i dospělými ve škole i mimo ni, k obhajování vlastního názoru, vhodné argumentaci, toleranci názorů jiných, podporování přátelské atmosféry ve škole, vedeme děti ke spolupráci a kooperaci ve vyučování i během volného času</p> <p>Co žák dokáže?</p> <p>1. PÍSEMNÝ A ÚSTNÍ PROJEV</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje a vyjadřuje své myšlenky s pomocí učitele - odpovídá na doplňující otázky učitele - po společné přípravě je schopen písemného projevu <p>2. SCHOPNOST DIALOGU</p> <ul style="list-style-type: none"> - učí se naslouchat a porozumět promluvám druhých lidí (učitele, žáků, rodičů.....) - dokáže se vhodně zeptat - reaguje bezprostředně - zřetelně vyjadřuje své pocity <p>3. PRÁCE S TEXTEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí textu a obrazovému materiálu přiměřenému jeho věku a schopnostem <p>4. VYUŽITÍ AUDIOVIZUÁLNÍ TECHNIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se se zdroji informací - využívá možnosti komunikace s okolním světem (pošta, telefon, PC...) <p>5. POUŽÍVÁNÍ DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - snaží se využívat získané komunikativní dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi - dovede spolupracovat ve skupině <p>Použité metody:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - řešení problémových úkolů - aplikace znalostí - samostatná práce - skupinová práce - dialog - beseda - didaktické hry - dramatizace - práce s textem a tabulkami, diagramy, časopisy, názornými obrazy a modely - vyhledávání v encyklopediích, na internetu - vzdělávací programy a nahrávky - projektové vyučování
<p>4. Kompetence sociální a personální -</p> <p>rozvíjet schopnost spolupráce a respekt k práci vlastní i jiných.</p>	<p>Učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině, podílet se na vytváření společných pravidel, mezí, limitů a k jejich respektování, usilujeme o získání schopnosti střídát role v kolektivu a současně zaujmout odmítavý postoj ke všem podnětům narušujícím dobré vztahy ve společnosti.</p> <p>Co žák dokáže?</p> <p>1. SPOLUPRÁCE VE SKUPINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - je hravý, nadšený, spontánní - společně utváří pravidla při práci - odmítá negativní jevy - střídá role ve skupinách <p>2. PRACOVNÍ ATMOSFÉRA V TÝMU</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje vztah učitel x žák, žák x žák - vzájemně kooperuje, komunikuje - je schopen naslouchat každému členu skupiny i vůdčí osobnosti a toleruje názor druhých - přirozeně rozvíjí ochotu pomáhat - schopnost požádat o pomoc <p>3. DISKUSE</p> <ul style="list-style-type: none"> - podporuje nebojácnost, spontánnost v projevení vlastního názoru v malé skupině i v celé třídě - snaží se prezentovat výsledky své práce - je postupně schopen rozpoznat vlastní nedostatky a snaží se o jejich postupné odstraňování - oceňuje názory a zkušenosti druhých. čerpá z nich poučení <p>Použité metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem (doplňování, vyhledávání, porozumění, srovnávání, porovnávání)

	<ul style="list-style-type: none"> - práce s chybou - vyhledávání na mapě, glóbu - zakreslování do slepých map - přiřazování, určování - pokusy, laboratorní práce - skupinová práce - vedení dialogu - projektové vyučování
<p>5. Kompetence občanské -</p> <p>připravit žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.</p>	<p>Během vzdělávání uplatňujeme demokratické a humanistické principy. Žáci si společně s pedagogy stanoví pravidla chování, meze a limity, která se učí respektovat. Školní řád na tato pravidla navazuje. Učíme žáky respektovat individuální rozdíly. Žáci se seznamují s kulturními hodnotami a tradicemi jiných zemí. Nezastupitelnou úlohu plní environmentální a ekologická výchova. Děti si osvojují základy zdravého životního stylu.</p> <p>Co žák dokáže?</p> <p>1. RESPEKTOVÁNÍ NÁZORŮ OSTATNÍCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje spolužáky, učitele, rodiče, váží si jich - učí se poznávat vnitřní hodnoty člověka, odmítá fyzické násilí a šikanu <p>2. PRÁVA A POVINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná svá práva a povinnosti a za pomoci dospělých je dodržuje, ve škole i mimo ni se řídí základními společenskými normami a pravidly <p>3. KRIZOVÉ SITUACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže přivolat pomoc dospělých, zná nejrůznější telefonní čísla, jedná vědomě, zná základy první pomoci <p>4. KULTURNÍ ROZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ctí tradice naší země, poznává a učí se chránit kulturní a historické dědictví, rozvíjí svůj smysl pro tvořivost, účastní se kulturních i sportovních aktivit a soutěží <p>5. EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - učí se chovat ekologicky, třídí odpad - chrání životní prostředí, pečuje o své zdraví a upřednostňuje zdravý způsob života

	<p>Použité metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spolupráce s rodiči - spolupráce s policií, protidrogová prevence - tvorba pravidel žáků - exkurze na obecní úřad - nácvik první pomoci - nácvik chování v krizových situacích - výukové programy, video - návštěvy kulturních programů - ekologické projekty a pořady
<p>6. Kompetence pracovní -</p> <p>pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti, reálné možnosti, uplatňovat získané dovednosti a vědomosti v praxi.</p>	<p>Žáky aktivně zapojujeme do oblasti práce, vedeme je ke spolupráci, kooperaci, objektivnímu sebehodnocení i posouzení reálných možností. výuku doplňujeme praktickými exkurzemi.</p> <p>Co žák dokáže?</p> <p>1. PRACOVNÍ PODMÍNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s materiály a základními činnostmi - používá základní nástroje a dodržuje vymezená pravidla - přizpůsobuje se změnám a novým pracovním podmínkám <p>2. PRAVIDLA BEZPEČNOSTI PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - snaží se dodržovat bezpečnostní pokyny a chránit sebe i životní prostředí <p>3. UPLATNĚNÍ VLASTNÍCH ZKUŠENOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> -je schopen pracovat ve skupině dle pokynů učitele - svými dotazy ověřuje správnost svého pracovního postupu - uvědomuje si význam praktického využití Výrobku <p>Použité metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exkurze do různých podniků a institucí - prezentace výrobků formou výstav a soutěží - využití internetu a medií - ekologie (třídění odpadu, úklid okolí školy)

4.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření (§ 16 odst. 9 školského zákona). Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení, pro tyto žáky škola zpracovává IVP.

Forma vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními (PPP a SPC).

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP lze využívat podpůrné opatření, IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné ve školním vzdělávacím programu upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, **se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením.** Výstupy, upravené v IVP žáků s lehkým mentálním postižením na základě minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že lze nahradit části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo nahradit celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků. K tomu se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele, ten informuje výchovného poradce a společně situaci řeší.
- Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP). Při jeho vytváření spolupracuje s vyučujícím daného předmětu a výchovným poradcem. PLPP má písemnou podobu. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovuje cíle podpory a způsob vyhodnocování naplňování PLPP.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory třídní učitel vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření jeví jako nedostatečná, třídní učitel zákonnému zástupci žáka doporučí využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (PPP či SPC).
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)

- V případě, že opatření vyplývající z PLPP žáka nejsou dostačující, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení (ŠPZ).
- Škola bezodkladně předá plán pedagogické podpory žáka ŠPZ.
- Pokud ŠPZ doporučí vzdělávání žáka dle IVP, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími daných předmětů, podklady kontroluje a popř. konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Všichni zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.

- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. Toto podpůrné opatření umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů).

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představitivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,

- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifíků žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.)
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění,
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky,
- využívání skupinové výuky,
- postupný přechod k systému kooperativní výuky,
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka (za využití asistenta pedagoga),
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky se zřetelem k potřebám žáka,
- nabídka volnočasových aktivit ve škole a podpora rozvoje zájmů žáka.

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka,
- hodnocení vychází ze zjištěných specifíků žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka),
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání,
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria,
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní,
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ). Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťují pedagogičtí pracovníci školy, kteří se starají také o oblast výchovného poradenství a školní metodiky prevence. Naše škola spolupracuje s těmito ŠPZ: PPP Šumperk (především s jejím pracovištěm v Mohelnici), SPC pro žáky s více vadami v Mohelnici, SPC v Šumperku.

4.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Forma vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí ŠPZ na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován IVP, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření ve ŠPZ.

Mimořádně nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele.
- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka.
- Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žáka.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory třídní učitel vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka

- V případě, že opatření vyplývající PLPP žáka nejsou dostačující, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu ŠPZ.
- Škola bezodkladně předá PLPP ŠPZ.

- Pokud ŠPZ doporučí vzdělávání žáka dle IVP, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle IVP. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění zajistí zpracování IVP.
- Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.
- IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení.
- IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení.
- Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka. Všichni IVP• podepíší.
- Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku

- Zákonný zástupce žáka požádá o přeřazení do vyššího ročníku.
- Ředitel školy jmenuje komisi pro přeřazení žáka do vyššího ročníku.
- Ředitel školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zletilým žákem nebo• zákonným zástupcem
- Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky.
- Žák vykoná zkoušku před komisí.
- Komise určí hlasováním výsledek zkoušky.
- Škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
- Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
- V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Metody výuky (pedagogické postupy):

- obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí školního vzdělávacího programu pro nadané a mimořádně nadané žáky,
- využívání individuální a skupinové projektové práce,
- povzbuzovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízejí,
- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činnost (nabídka nestandardních problémových úloh),
- respektování pracovního tempa a zájmů žáka,
- podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů,
- vést tyto žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Úprava obsahu vzdělávání:

- obohacování učiva (dílčích výstupů) nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka,
- prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace,
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni),
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol.

Organizace výuky:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole,
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit,
- vnitřní diferenciací žáka v některých předmětech, např. cizí jazyk,
- přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí,
- žáci se účastní olympiád, soutěží nejen školních, ale i regionálních nebo krajských,
- žáci jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou,
- pestrá nabídka zájmových kroužků, kde si žáci mohou rozvíjet svůj talent v oborech, kde pro to mají předpoklady.

Zapojení dalších osob a subjektů

Při vzdělávání nadaných či mimořádně nadaných žáků spolupracuje naše škola s PPP Šumperk, její pracovníci poskytují našim pedagogům konzultace dle potřeby. Pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.

4.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpurných opatření. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Proto bude i při výuce těchto žáků kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností těchto žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

1. **Osobnostní a sociální výchova**
2. **Výchova demokratického občana**
3. **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
4. **Multikulturní výchova**
5. **Environmentální výchova**
6. **Mediální výchova**

Průřezová témata jsou na naší škole realizována integrací obsahu tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů.

4.5.1 Osobnostní a sociální výchova

Cílem OSV je rozvíjet u žáků praktické životní dovednosti vztahující se k němu samému (organizace vlastního života, myšlení, pocitů, chování) a k druhým lidem (komunikace, spolupráce, mezilidské vztahy vůbec). Je to praktické osvojování si zásad morálky v běžném životě. Smyslem je **hledat cestu** k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě i jiným. Naplňování tohoto cíle se děje v zásadě třemi způsoby :

- a) Činnostmi na úrovni koncepce školy
- b) Každodenním jednáním pedagogických pracovníků (správné vzory sociálního chování) - denně se ve škole přihodí řada situací, které jsou příležitostí k praktickému předvedení správných modelů chování, ať už takový model předvádí sám pracovník svým jednáním nebo vede žáky vhodným řešením situací k navozování dobrých vztahů. Toto jednání včetně koncepce vyučovacích hodin by mělo vést k tomu, že se žák učí:

- být otevřený a citlivý k lidem, tolerantní a solidární s druhými
- vcítit se do situace druhého
- orientovat v základních mravních hodnotách, posuzovat jednání lidí a zaujímat kritické postoje
  - k jevům, které základní lidské hodnoty a mravní normy znevažují a porušují
- žít v sociální skupině, respektovat její pravidla
- zaujímat pozitivní vztahy ke starým, nemocným a postiženým lidem
- samostatně se rozhodovat a nést důsledky svého rozhodnutí
- uvědomovat si, že dodržování morálních zásad a pravidel chování usnadňuje komunikaci s ostatními lidmi a život ve společnosti
- přiznat chybu, poučit se z ní a pokusit se o nápravu
- co neobjektivněji posuzovat své fyzické a duševní možnosti, klást na sebe přiměřené požadavky

c) Začleněním OSV do jednotlivých předmětů

Tématické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ					
Rozvoj schopností poznávání	PR TV ČJ MA	ČJ PR MA VV TV	ČJ MA AJ PR VV TV PČ HV	ČJ MA AJ PŘ VL VV PČ TV HV	MA ČJ AJ PŘ VL VV PČ TV HV I
Sebepoznání a sebepojetí	PR ČJ MA TV	ČJ MA PR TV	PR MA ČJ TV	ČJ MA AJ PŘ TV VV HV	PŘ ČJ MA AJ TV VV HV
Seberegulace a sebeorganizace	PR TV	PR TV	ČJ MA TV	ČJ MA TV	PŘ MA ČJ TV
Psychohygiena	PR TV	PR TV	PR TV	PŘ TV	PŘ TV
Kreativita	VV PČ ČJ HV TV	VV PČ ČJ HV TV	VV PČ ČJ HV TV	VV PČ ČJ HV TV	VV PČ ČJ HV TV
SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
Poznávání lidí	PR ČJ PČ	PR ČJ	TV AJ PR ČJ	AJ ČJ VL	PŘ VL ČJ AJ
Mezilidské vztahy	ČJ PR	PR ČJ TV	PR ČJ TV	VL ČJ TV	VL ČJ TV
Komunikace	PR ČJ	PR ČJ	PR ČJ AJ	ČJ AJ	ČJ AJ IN
Kooperace a kompetice	PR TV	ČJ MA	ČJ MA TV	ČJ MA VL PV TV	ČJ MA VL TV PV
MORÁLNÍ ROZVOJ					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PR ČJ MA MA	PR ČJ MA	PR ČJ MA	VL PŘ ČJ MA	VL PŘ PČ ČJ MA VV
Hodnoty, postoje, praktická etika	PR ČJ	PR ČJ	PR ČJ	ČJ VL	ČJ VL

4.5.2 Výchova demokratického občana

Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. Představuje syntézu hodnot (spravedlnosti, tolerance, odpovědnosti), rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností, porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Tematické okruhy:

1. Občanská společnost a škola 1.- 5.ročník

2. Občan, občanská společnost a stát (VL - 4.ročník)

3. Formy participace občanů v politickém životě

PV - 3.ročník : Obec jako základní jednotka samosprávy"

VL – 4. ročník: Komunální a parlamentní volby

VL - 5.ročník: Společenské organizace a hnutí

4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VL - 4.ročník: Význam Ústavy

VL - 5. ročník: Demokracie jako protiváha diktatury, Demokratické způsoby řešení konfliktů

Škola by měla být dílnou demokracie. O demokracii bychom neměli jen mluvit, ale měli bychom především demokraticky konat.

Škola je společenství lidí a každé společenství se musí řídit jistými pravidly. V podstatě škola funguje jako malý stát. Pravidla školy jsou pro děti mnohem bližší a aktuálnější než pravidla

(zákony) „velkého státu".

O čem se jenom mluví, nemusí zanechat velkých stop. Co si vyzkouším, co prožiji, to mě může trvale ovlivnit.

Škola má být otevřená a přátelská.

Ve škole bychom měli být všichni (žáci i pedagogičtí pracovníci) spolupracovníky. Dobré vztahy a důvěra jsou základem prevence sociálně patologických jevů.Zlepšují i studijní výsledky.

Děti musí dostat příležitost se o něco. o někoho starat. Musí dostat i prostor k názorovému střetávání se při řešení problémů.

Škola má být hrou. Tak to bude i se žákovskou samosprávou. Pro děti je ale hra vážnou prací, tak musí navenek samospráva i vypadat. A ona bude skutečně dělat vážnou práci.

Školský zákon č. 561/2004 Sb., § 21, odst. 1, písm. d): „Žáci a studenti mají právo zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků a studentů, volit a být do nich voleni, pracovat v nich a jejím prostřednictvím se obracet na ředitele školy s tím, že ředitel školy je povinen se stanovisky a vyjádřeními těchto orgánů zabývat."

Z Úmluvy o právech dítěte přijaté Valným shromážděním OSN 20. 11. 1989 : „Kázeň ve škole musí být zajišťována způsobem slučitelným s lidskou důstojností. Výchova musí směřovat k rozvoji osobnosti dítěte při zdůraznění respektu k lidským právům, ke vzájemnému porozumění, k míru a toleranci.

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Občanská společnost a škola	PR	PR	PR	VL	VL
Občan, občanská společnost a stát				VL	
Formy participace občanů v politickém životě			PR	VL	VL
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	VL

4.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Důležitá je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Toto téma prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích předmětech. Využíváme zkušenosti a poznatky žáků z běžného života, mimořádných událostí v rodině, obci a nejbližším okolí.

Tematické okruhy:

1. Evropa a svět nás zajímá

PR - 1. - 3.ročník: Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti

VL - 5.ročník: Naši sousedé v Evropě

ČJ - 3. - 5.ročník: Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

A.I - 3. - 5.ročník: Zvyky a tradice anglicky mluvících zemí

2. Objevujeme Evropu a svět

VL – 4. ročník: Státní symboly

VL – 5. ročník: Naše vlast a Evropa, Evropské krajiny, Evropa a svět, Evropské symboly

3. Jsme Evropané

ČJ – 4. ročník: Jazyky okolních zemí

VL – 5. ročník

Tematické okruhy	1 . stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Evropa a svět nás zajímá	PR	PR	PR Čd AJ	ČJ PČ AJ	ČJ VL AJ
Objevujeme Evropu a svět				– VL	VL
Jsme Evropané				ČJ	VL

4.5.4 Multikulturní výchova

Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Žáci si mohou lépe uvědomovat svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování sociokulturní rozmanitosti. Hluboce se dotýká mezilidských vztahů.

Škola má vypracován roční plán multikulturní výchovy, který je pravidelně vyhodnocován. Na něj navazují školní projekty. Převážně do oblasti multikulturní výchovy jsou začleněny projekty MALÝ CESTOVATEL a ZVYKY A TRADICE.

Tematické okruhy

1. Kulturní diference

PR - 1. - 3.ročník: Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti PŘ - 5.

ročník: Člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, součást etnika VV, HV, ČJ -

1. - 5.ročník: Poznávání vlastního kulturního zakotvení, zvláštnosti různých etnik

2. Lidské vztahy

PR - 1.- 3.ročník: Právo lidí žít společně, podílet se na spolupráci

ČJ - 1. - 5. ročník: Tolerantní vztahy a rozvoj spolupráce s jinými lidmi. Význam kvality

mezilidských vztahů, tolerance, empatie, lidská solidarita VL - 5.ročník: Předsudky a vžité stereotypy(příčiny a důsledky vžité diskriminace) Všechny předměty: Uplatňování principu slušného chování

3. Etnický původ

ČJ - 3. - 5.ročník: Rovnocennost etnických skupin a kultur

VL - 5.ročník: Národnostní menšiny, Projevy rasové nesnášenlivosti

4. Multikulturalita

VV, HV - 3.- 5.ročník: Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

AJ - 3. - 5. ročník: Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

5. Princip sociálního smíru a solidarity

VL - 5.ročník: Odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám. Nekonfliktní život v multikulturním světě

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Kulturní diference	PR ČJ W HV	PR ČJ W HV	PR ČJ W HV	ČJ W HV	ČJ PŘ W HV
Lidské vztahy	PR ČJ	PR ČJ	PR ČJ	ČJ	ČJ VL
Etnický původ			ČJ	ČJ	ČJ VL

Multikulturalita			W HV AJ	W HV AJ	W HV AJ
Princip sociálního smíru a solidarity					VL

4.5.5 Environmentální výchova

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jednotlivce. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových i prostorových, souvislosti mezi lokálními, regionálními a globálními problémy, možnosti různých variant řešení. Vede k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí, ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci.

Škola má vypracován roční plán environmentální výchovy, který je pravidelně vyhodnocován. Na něj navazují školní projekty. Převážně do oblasti environmentální výchovy je začleněn projekt ŠKOLA PLNÁ ZDRAVÍ.

Tematické okruhy

1. Ekosystémy

PR - 1. - 3.ročník: Les, pole, vodní zdroje, Lidské sídlo

PŘ - 4.ročník: Základní ekosystémy, Kulturní krajina

5.ročník: Moře, Tropický deštný les VL - 4. a

5.ročník: Vodní zdroje

2. Základní podmínky života

P R - 3.ročník: Voda

PŘ - 4.ročník: Voda, Vzduch, Půda

PŘ - 5.ročník: Energie, Přírodní zdroje

VV-3.-5.ročník

3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí

VL - 4.ročník: Zemědělství, doprava a životní prostředí, Průmysl a životní prostředí

PR - 3.ročník: Odpady a hospodaření s odpady

PŘ - 3. a 4.ročník: Ochrana přírody, Změny v přírodě

VL - 3. a 4.ročník: Ochrana kulturních památek, Změny v krajině

Oslava Dne Země - projekt

4. Vztah člověka k prostředí

PR - 3.ročník: Naše obec - řešení odpadů PŘ -

5.ročník: Prostředí a zdraví VL - 5.ročník:

Nerovnoměrnost života na Zemi VV - 1. - 5.ročník:

Využití odpadních materiálů

I - 5.ročník: Zjišťování aktuálních informací

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Ekosystémy	PR	PR	PR	PŘ VL	PŘ VL IN
Základní podmínky života			PR VV	PŘ VV	PŘ VV IN
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Den Země	Den Země	PR Den Země	VL PŘ Den Země	VL PŘ IN Den Země
Vztah člověka k prostředí	VV	VV	VV PR	VV	VV PŘ VL IN

4.5.6 Mediální výchova

Mediální výchova nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků. Pro uplatnění jedince je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa. Média jsou důležitým socializačním faktorem, mají vliv na chování jedince a společnosti, utváření životního stylu a kvalitu života.

Nabízená sdělení mají nesterorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní a sociální realitě, jsou vytvářeny s různými potenciálně manipulativními záměry. Jejich správné vyhodnocení vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova vybaví žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Žák si osvojí základní poznatky o fungování a společenské roli médií, získá dovednosti podporující poučené, aktivní a nezávislé zapojení jedince do mediální komunikace - schopnost analyzovat, posoudit a vyhodnotit nabízená sdělení. Získá také orientaci v mediálních obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku naplnění různých potřeb-získávání informací, vzdělávání, naplnění volného času.

Tematické okruhy

1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

ČJ - 3. - 5.ročník: Kritický přístup ke zpravodajství a reklamě
Rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

ČJ - 4. a 5.ročník: Různé typy sdělení, Rozdíl mezi reklamou a zprávou

3. Stavba mediálních sdělení

ČJ, IN - 5.ročník: Příklady pravidelnosti v uspořádání mediálních sdělení. Příklady stavby a uspořádání zpráv

4. Vnímání autora

ČJ - 4. a 5.ročník: Identifikace postojů a názorů autora
IN - 5.ročník

5. Fungování a vliv médií ve společnosti

ČJ, IN - 5. ročník: Postavení médií ve společnosti

Produktivní činnosti

Tvorba mediálního sdělení

4. a 5.ročník: Tvorba sdělení pro školní časopis

Práce v realizačním týmu

4. a 5.ročník: Redakce školního časopisu

Tématické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ	ČJ	ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				ČJ	ČJ
Stavba mediálních sdělení					ČJ IN
Vnímání autora mediálních sdělení				ČJ	ČJ IN
Fungování a vliv médií ve společnosti				VL ČJ	ČJ IN
Tvorba mediálního sdělení					ČJ IN
Práce v realizačním týmu					ČJ IN

5. UČEBNÍ PLÁN

Obsah vzdělávacích oblastí, které vymezuje rámcový vzdělávací program, je realizován prostřednictvím jednotlivých předmětů. Následující přehled uvádí názvy povinných předmětů podle toho, jak naplňují vzdělávací oblasti :

Vzdělávací oblast	Název předmětu
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura
	Anglický jazyk
Matematika a její aplikace	Matematika
Informační a komunikační technologie	Informatika
Člověk a jeho svět	Prvouka - 1.-3. ročník
	Vlastivěda - 4. a 5. ročník
	Přírodověda - 4. a 5. ročník
Člověk a společnost	---
Člověk a příroda	---
Umění a kultura	Hudební výchova
	Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Tělesná výchova
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti

5.1 Časová dotace:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Český jazyk a literatura	9	9	9	7	7	41
Anglický jazyk			3	3	3	9
Matematika	5	5	5	5	5	25
Informatika					1	1
Prvouka	2	2	3			7
Vlastivěda				2	2	4
Přírodověda				2	2	4
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
[Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
[Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
celkem	21	21	25	25	26	118

5.2 Porovnání časových dotací vzdělávacích oblastí podle RVP s učebním plánem školy (využití disponibilní časové dotace) :

Vzdělávací oblast	RVP	Učební plán	
	minimum	dotace	Rozdíl - DCD
Český jazyk, a literatura	35	41	6
Cizí jazyk	9	9	0
Matematika a její aplikace	20	25	5
Informační technologie	1	1	0
Člověk a jeho svět	12	15	3
Umění a kultura	12	12	0
Člověk a svět práce	5	5	0
Tělesná výchova	10	10	0
Celkem	104	118	14

6. UČEBNÍ OSNOVY

Základem práce školy je práce v jednotlivých předmětech (viz výčet předmětů v oddíle 5 - Učební plán) a vyučovacích hodinách jako základních organizačních jednotkách školní práce. Velmi podstatnou část ŠVP proto tvoří učební osnovy jednotlivých předmětů.

Zpracování osnov vychází z rámcového vzdělávacího programu (RVP ZV), který kromě obecných klíčových kompetencí uvádí charakteristiku vzdělávacích oblastí a oborů (tj. předmětů) i to, čím především by měla příslušná vzdělávací oblast přispívat k rozvíjení klíčových kompetencí. Dále uvádí v obecnější poloze očekávané výstupy a základní okruhy učiva. Tato část není ve ŠVP uváděna, protože jeho smyslem bezesporu není opisování RVP, ale co nejkonkrétnější rozdělení učiva ve vazbě na co nejpřesněji formulované výstupy, tj. požadavky na žáka. Tyto výstupy v mozaikové podobě vedou k naplňování klíčových kompetencí.

6.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vzdělávacího předmětu český jazyk a literatura (I.stupeň)

Tato vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vede ke znalostem a dovednostem, které umožňují vnímat jazyková sdělení, rozumět jim a vhodně se vyjadřovat.

Obsahové vymezení předmětu

Dovednosti získané ve výuce Českého jazyka jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vyučování, ale i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání. Vytváří předpoklady k úspěšnému dorozumívání. Do oblasti patří části:

Komunikační a slohová výchova

Jazyková výchova

Literární výchova

- V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit. Učí se formulovat a sdělovat své myšlenky a pocity.
- V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby jazyka. Vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem srozumitelného vyjadřování.
- V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární žánry, postupně získávají, rozvíjejí a upevňují čtenářské návyky a schopnosti.

Verbální a neverbální komunikace se může rozvíjet prostřednictvím některých prvků z dramatické výchovy.

Časové a organizační vymezení

Vzdělávací předmět Český jazyk a literatura je realizován v týdenní časové dotaci 41 hodin. Český jazyk realizujeme v rámci vyučovacích hodin, dále využíváme mezipředmětové vztahy.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- projektové vyučování
- vybírání vhodných textů, metod, strategií pro poznávání jazyka
- zadávání úloh ,vedoucích ke rozvoji komunikace
- čtení a porozumění rozličným textům
- naslouchání
- přednes
- získávání informací

2. Kompetence k řešení problému

- uplatňování vlastních nápadů
- organizování a plánování činnosti
- schopnost diskutovat o problému -didaktické hry

3. Kompetence komunikativní

- postupy, vedoucí k rozvoji komunikace
- naslouchání ,rozlišování, porovnávání
- vyjadřování myšlenek
- vyprávění
- rozhovory
- formulace otázek a odpovědí
- dramatizace, experimentování
- reprodukce
- komunikační kruhy
- projekty
- besedy

4. Kompetence sociální a personální

- skupinová práce
- přijímání pochvaly a kritiky
- hodnocení a sebehodnocení práce
- tvořivé hry, dialogy, scénky

5. Kompetence občanské

- modelové situace
- úlohy, které řeší pracovní a společenské vztahy
- projekty
- skupinová práce
- podporování získávání sebedůvěry

6. Kompetence pracovní

- skupinové práce
- vytváření pracovních listů
- metody vedoucí k zvládnutí techniky psaní
- zadávání úloh, které vedou k vytrvalosti a odpovědnosti

1. ročník		Časová dotace 9 hodin týdně
Učivo		Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • Živá abeceda - Hádky - Samohlásky - M, L, S, P, T - Slabiky <ul style="list-style-type: none"> • Slabikář - Otevřená slabika - AU, OU - Zavřená slabika - Slouhl. skupiny na začátku - Souhl. skupiny uprostřed - Souhl. skupiny na konci - Ď, Ť, Ň, DI, TI, NI, BĚ, PĚ, VĚ, MĚ - Věta, slovo, slabika, hláska - Větná interpunkce 	<p>Jazyková výchova</p> <p>1. přípravné období čtení</p> <p>2. čtení a psaní písmen, slov a vět</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Rozlišuje zrakem tvary stejné a odlišné, určuje pravou a levou stranu, dokáže se orientovat prakticky v pojmech nahoře - dole, vzadu - vpředu, před - za, nad, pod ap. > Umí určit hlásku na začátku a konci slova, postupně vyjmenuje všechny hlásky ve slově. Naopak dokáže z hlásek sestavit slovo. > Poznává své jméno psané velkými tiskacími písmeny. Přiřadí písmena k obrázkům podle začátku slova. Dokáže vytvářet písmena z prstů, z vlastního těla, z modelíny, ze špejlí, z drátku. > Čte velkou tiskací abecedu. Dokáže se orientovat na stránce v knize. Rozumí pojmu stránka, řádek, článek, písmeno, slovo, věta. Přiřazuje obrázky ke slovům. Skládá slova zpřeházených písmen. Doplňuje chybějící písmena do slov. Umí přečíst slabiky di -dy, ti - ty, ni -ny a slabiky dě - tě - ně - bě - pě -vě -mě. > Po celé toto období se učí uvolňovat ruku před psaním. Umí správně sedět a držet psací potřeby (praváci i leváci). > Opisuje správné tvary písmen (slov a vět) velké tiskací abecedy tužkou. Píše podle diktátu písmena a krátká slova. Přiřazuje malá tiskací písmena k velkým <ul style="list-style-type: none"> - nejdříve ta podobná (např. Vv, Oo. Zz...), potom zbývající. Rozlišuje délku samohlásek. Zároveň se tato písmena učí psát psacím písmem. Zkouší psát tvary ve vzduchu, mokrým štětcem na tabuli, fixem na tabulku, tužkou na papír, tužkou (později perem) do sešitu. Píše slova (max. 6 písmen), poté i věty. Vědomě začíná větu velkým písmenem a končí tečkou. Ovládá psací abecedu mimo písmen X, W, Q. Píše opis, přepis i diktát. Kontroluje svůj vlastní písemný projev. > Na konci roku čte krátká slova plynule, delší hláskuje.
<ul style="list-style-type: none"> - Pozdrav, omluva, prosba, poděkování, blahopřání - Telefonování - Krátký mluvený projev 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Uvědoměle se naučí správnému dýchání, trénuje si paměť na krátkých textech, vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky (případná spolupráce s logopedem). S názorem učitele opakuje rytmická cvičení (hra na tělo). Volí vhodné tempo a hlasitost řeči. > Dokáže naslouchat ostatním. Volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu. Učí se slušnou formou odmítat a říkat „ne“. Zkouší si tyto situace nanečisto v podobě scének ve škole. Umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz. Respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému (nejen dospělému). Učí se nonverbálnímu vyjadřování (řeč těla). > Nahrazuje slova v textu slovy stejného významu.

		Vypravuje krátký příběh vlastní nebo reprodukuje čtený text.
<ul style="list-style-type: none"> - Hlasité a tiché čtení - Článek, nadpis, řádek odstavec - přednes básně - Vyprávění pohádky - Řešení hádanek - Dramatizace 	Literární výchova	<ul style="list-style-type: none"> > Rozlišuje pojmy - básnička, říkadlo, pohádka, příběh, odlišuje verše, umí tvořit slova, která se rýmují. > Umí naslouchat čtenému textu. Rozlišuje dobro a zlo, vysvětlí ponaučení z příběhu, vyjmenuje kladné a záporné postavy. Zařadí postavu do správné pohádky. Nakreslí ilustraci k příběhu. Sestaví z několika obrázků osnovu příběhu a vypravuje podle ní. Je schopen dramatizovat scénu příběhu. Čte a přednáší z paměti krátké texty přiměřené věku. Navštěvuje divadelní představení a hovoří o svých zážitcích.

Začlenění průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální komunikace
- procvičování smyslového vnímání
- procvičování pozornosti a soustředění
- procvičování paměti
- mezilidské vztahy – práce ve skupinách (dramatizace, spolupráce...)
- cvičení rozvoje kreativity (tvořivost, dokončení příběhu,.....)
- komunikace (technika řeči, řeč těla, výraz řeči, mimika, gestikulace....)
- kooperace – dialog (vymýšlíme pohádku, báseň, příběh)

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy - slušné chování (omluva, pozdrav, prosba, ...)
- zvyky a tradice – PROJEKT MV
- ukázky v dětské literatuře

Environmentální výchova

- plán EV
- ukázky v dětské literatuře (pranostiky, příběhy o přírodě,...)
- popis přírody (roční období)

Mediální výchova

- mluvený projev ve sdělovacích prostředcích
- správný výběr televizních pořadů pro děti
- reklama a její význam a nebezpečí
- nebezpečí internetu

Výchova demokratického občana

- státní symboly, státní svátky

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- ukázka světové literatury - pohádka

2. ročník		Časová dotace 9 hodin týdně
Učivo		Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - opakování učiva 1. r. - význam slov (mnohoznačná, synonyma, antonyma) - věta (místo v textu, druhy vět) - slovo (slovosled ve větě, význam – souřadnost, podřazenost, nadřazenost, dělení na konci řádku) - hláska a slabika (samohlásky, souhlásky, dvojhásky, slabikotvorné souhl.) - psaní u, ů, ú - souhlásky tvrdé a měkké - Ě (DĚ, TĚ, NĚ, BĚ, PĚ, VĚ, MĚ) - tvary slov, slova příbuzná - párové souhlásky - slovní druhy - podstatná jména (obecná, vlastní) - slovesa - předložky - spojky - věta jednoduchá a souvětí - abeceda 	<p>Jazyková výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova, člení slova na slabiky, hlásky. Skládá slova z hlásek, slabik, skládá ze slov věty. Rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího a vybírá vhodné prostředky k jejich tvoření. Odlišuje krátké a dlouhé samohlásky, rozlišuje význam slova podle délky samohlásky (např. drahá a dráha). Prakticky využívá slov opačného a podobného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená. Porovnává a třídí slova podle různých hledisek (počet slabik, počet hlásek, význam slova a podobně). Užívá správných tvarů ohebných slov v textu. > Vyjmenuje samohlásky krátké a dlouhé, souhlásky tvrdé, měkké i obojetné. Odůvodní a správně napíše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách. > Zdůvodní a správně napíše ve slovech ú/ů. > Píše správně slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. > Umí používat velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. > Vyhledá a rozliší podstatná jména, slovesa a předložky. Tvoří s nimi věty. Vyjmenuje zpaměti abecedu a dokáže řadit slova podle abecedy podle prvního (druhého, třetího) písmene. Umí hledat v abecedním rejstříku. > Zdůvodní a správně píše slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř (b-p, d-t, d'-t', z-s, ž-š, h-ch, v-f). > Píše úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy.
<ul style="list-style-type: none"> - oslovení, pozdrav, poděkování, omluva, žádost, blahopřání,... - popis, vyprávění - krátký souvislý projev - líčení (humorná příhoda) 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. Čte se správnou intonací. Rozumí textu a reprodukuje jeho obsah. Dokáže se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledá klíčová slova. Umí číst v rolích, rozlišuje přímou řeč. > Umí napsat adresu, krátký dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz. Tvoří smysluplné bohaté věty k obrázkům. Nahrazuje slova jiným výrazem. Pracuje s obrázkovou osnovou (řadí, vypráví). Odstraňuje přebytečná slova v textu. > Popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup.

<ul style="list-style-type: none"> - Hlasité a tiché čtení - Článek, nadpis, řádek odstavce - přednes básně - Vyprávění pohádky - Řešení hádanek - Dramatizace - poesie, próza - spisovatel, básník, ilustrátor - divadelní hra (jeviště, hlediště, kulisy, vstupenka,..) - knihovna 	<p>Literární výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Poslouchá uvědoměle literární texty. Čte samostatně knihy a zaznamenává si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku. Kreslí ke knize vlastní ilustraci. Vypráví, co se mu v knížce líbilo, hledá a předčítá dětem zajímavou část knihy. > Seznámí se se systémem půjčování knih ve veřejných knihovnách. >• Přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku. Rozlišuje a používá pojmy -pohádka, hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, verš, kniha, knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel, ilustrátor, divadlo, herec, jeviště, hlediště, režisér, divadelní hra, hlavní postavy. > Chodí do divadla a na koncerty.
--	---------------------------------	---

Začlenění průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální komunikace, dialog, otázka
- procvičování smyslového vnímání
- procvičování pozornosti a soustředění
- procvičování paměti
- mezilidské vztahy – práce ve skupinách (dramatizace, spolupráce...)
- cvičení rozvoje kreativity (tvořivost, dokončení příběhu, vymysli příběh.....)
- komunikace (technika řeči, řeč těla, výraz řeči, mimika, gestikulace adekvátní situaci...)
- kooperace – dialog (vymýšlíme pohádku, báseň, příběh)
- empatie

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy - slušné chování (omluva, pozdrav, prosba, ...)
- zvyky a tradice – PROJEKT MV
- ukázky v dětské literatuře

Environmentální výchova

- plán EV
- ukázky v dětské literatuře (pranostiky, příběhy o přírodě,...)
- popis přírody (roční období)
- třídění odpadu
- šetření energií

Mediální výchova

- mluvený projev ve sdělovacích prostředcích (spisovný jazyk)
- správný výběr televizních pořadů pro děti
- reklama a její význam a nebezpečí
- nebezpečí internetu

Výchova demokratického občana

- státní symboly, státní svátky
- návštěva obecního úřadu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- ukázka světové literatury – pohádka, příběh s dětským hrdinou, báseň

3. ročník	Časová dotace 9 hodin týdně	
Učivo	Očekávané výstupy	
<p>00</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování učiva 2.r. - tvary slov a slova příbuzná - slova spisovná a nespisovná - čeština a cizí jazyky - souhlásky znělé a neznělé - řazení slov podle abecedy - psaní i/y po obojetných souhláskách - slovo a skutečnost (význam slov, jazyk, dorozumívání, slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, opozita) - slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen (pád, číslo, rod) - mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas) - věta a souvětí - stavba věty jednoduché - stavba souvětí - opakování učiva 3. r. 	<p>Jazyková výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Bezpečně zdůvodní a správně píše slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř (b-p, d-t, d'-ť, z-s, ž-š, h-ch, v-f). > Dokáže vyhledat slova příbuzná, určí kořen slova, předponu a příponu. Naopak umí tvořit ke kořenu slova příbuzná. > Umí vyjmenovat vyjmenovaná slova, používá jejich tvary ve větách. Rozumí jejich obsahu. Umí k nim přiřadit slova příbuzná. Není nutno dodržet pořadí od b. Seznamuje se se slovy stejně znějícími (být - bít. výr - vír atd.) > Vyhledává v textu a třídí slova podle slovních druhů - podstatná jména, slovesa, přídavná jména, předložky. U podstatných jmen určují rod, číslo, pád, u mužských životnost. U sloves určuje osobu, číslo, čas v oznamovacím způsobu. Vyhledává a vyznačuje základní skladební dvojici ve větě jednoduché. Tvoří k holé větě větu rozvitou. > Píše úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy, číslice. Dbá na úpravu psaného textu při zvyšování rychlosti psaní. Se samozřejmostí si kontroluje písemný projev.
<ul style="list-style-type: none"> - chováme se k sobě slušně - pracovní postup - žijeme s reklamou - Děláte to také tak ? (vypravování podle obrázků, chronologické řazení děje, seznam, pracovní postup) - V knihovně - Slušné chování - Čteme, rozumíme, orientujeme se - Pracujeme s psaným textem - Vyznáme se v jízdním řádu 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Umí komunikovat se spolužáky a s dospělými. Dokáže zdravít, omluvit se, požádat o pomoc, poděkovat. Zná a v praxi realizuje společenská pravidla chování v prostorách školy (umí požádat o uvolnění cesty, nechává projít dveřmi dospělou osobu atd.). Dokáže stručně a jasně mluvit do telefonu. > Umí napsat a odeslat dopis a pohlednici s dodržáním formy a samostatným napsáním adresy. > Obohacuje si aktivně slovní zásobu, nahrazuje slova slovy stejného významu. Odstraňuje přebytečná slova. Nahrazuje opakující se slova jinými. Umí použít slova stejně znějící ve větách. Umí setřídít slova podřazená ke slovu nadřazenému. Vypravuje vlastní příhodu, snaží se odstranit přebytečná a opakující se slova. Reprodukují přečtený text, zapojuje fantazii k dotvoření konce příběhu. > Pracuje s obrázkovou osnovou, tvoří jednoduché věty (osnovu). Dokáže text rozčlenit na části. Vypravuje

<ul style="list-style-type: none"> - Popisujeme osobu - Vyprávíme podle obrázků - Vypravujeme pohádku - popis změn v přírodě - zvyky a tradice (posvícení, Vánoce, Velikonoce) - psaní podle normy (velikost, sklon, rozestup) - čitelnost, úhlednost a plynulost - autokontrola psaného projevu - úprava písemného projevu - jednoduchý formulář - adresa 	<p>podle osnovy.</p> <ul style="list-style-type: none"> > Popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup. - Upevňuje správné tvary písmen a číslic - Automatizuje psací pohyb - Uplatňuje osobitý rukopis při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti - Kontroluje vlastní pís. projev - Dbá na úpravu písemného projevu v sešitech - Umí vyplnit jednoduchý formulář
<ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení vět i souvětí (členění textu, větný přízvuk) - rychlé tiché čtení - hlasité čtení, předčítání - upevňování čtenářských dovedností a návyků - text umělecký, populární, naučný - práce s literárním textem (vyprávění, přednes, dramaturgie, knižka, podstata příběhu, charakteristika literární postavy, líčení atmosféry, postoj k příběhu, myšlenky příběhu) - knihy do knihovničky - základy literatury poezie : báseň, přirovnání, básník próza: pohádka, pověst, povídka, postava, děj, prostředí, spisovatel divadlo: jednání, herec, autor - umělecké vyjádření skutečností - autor a jeho fantazie - ilustrace, ilustrátor 	<p>Literární výchova</p> <p>Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. Čte se správnou intonací, člení text, frázuje. Rozumí přečtenému a reprodukuje jeho obsah. Dokáže se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledá klíčová slova. Orientuje se literárních druzích a v žánrech - poezie a próza, pověst, povídka, pohádka.</p> <ul style="list-style-type: none"> > Poslouchá uvědoměle literární texty. Čte samostatně knihy a zaznamenává si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku. Kreslí ke knize vlastní ilustraci. Píše hlavní a vedlejší postavy. Vypráví, co se mu v knížce líbilo, hledá a předčítá dětem zajímavou část knihy. > Půjčuje si knihy. Umí se orientovat v knihovně s pomocí knihovnice. Přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku. > Vypráví zážitky z divadelního, filmového představení, dovede shrnout obsah.

Začlenění průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální i neverbální komunikace, dialog, otázka
- procvičování smyslového vnímání
- procvičování pozornosti a soustředění
- procvičování paměti a zapamatování
- řešení problémů – problémové úkoly
- sebepoznání a sebepojetí -rozvoj postojů a hodnot, zpětná vazba, zdravé sebepojetí
- zvládání stresových situací, sebekontrola, sebeovládání, plánování učení a odpočinku
- rozvoj kreativity – originalita, nápaditost,
- dobré vztahy ve třídě, slušné chování
- komunikace v různých situacích – odmítnutí, omluva, pozdrav, prosba, žádost
- obrana proti agresi, rozlišení pravdy, lži, předstírání
- kooperace – práce ve skupinách, dvojicích
- rozhodování v problémových situacích, nácvik dovednosti řešit problémy
- odpovědnost, spravedlnost, respekt
- prosociální chování

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy – vztah učitele a žáka, mezi žáky navzájem - slušné chování (omluva, pozdrav, prosba, žádost,...)
- PROJEKT MV – Zvyky a tradice
- ukázky v dětské literatuře
- tolerance odlišných etnik
- odpovědnost za vlastní jednání
- poznávání vlastní kultury i kultur cizích, jejich rovnocennost (ukázky v literatuře,...)

Environmentální výchova

- plán EV
- ukázky v dětské literatuře (pranostiky, příběhy o přírodě,...)
- život jako nejvyšší hodnota
- ekologické problémy (ukázky v literatuře)
- popis přírody (roční období)
- třídění odpadu
- šetření energií

Mediální výchova

- mluvený projev ve sdělovacích prostředcích (spisovný jazyk, nespisovný jazyk)
- kritické vnímání mluveného i psaného projevu
- rozdíl mezi reklamou a zprávou
- správný výběr televizních pořadů pro děti
- reklama a její význam a nebezpečí
- nebezpečí internetu

Výchova demokratického občana

- spolupráce školy a obce – kulturní vystoupení
- dodržování demokratických principů
- aktivní uplatňování práv a povinností, odpovědnost za sebe i jiné

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- lidová slovesnost
- ukázky světové literatury – pohádka, příběh s dětským hrdinou, báseň
- český jazyk nástroj učení, zpracování informací – propedeutické funkce jazyka při osvojování cizích jazyků
- překonávání stereotypů a předsudků

4. ročník		Časová dotace 7 hodin týdně
Učivo		Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - opakování učiva 3.r. - význam slov (slova nadřazená, podřazená, souřadná, synonyma, opozita, slova jednoznačná a mnohoznačná, citově zabarvená, spisovná a nespisovná - stavba slova (slova příbuzná) - předložky a předpony (od, nad, pod, před, bez, roz, ob, v) - psaní i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova - slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen (pád, číslo, rod, vzor) - skloňování pod.jmen - mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas) - časování sloves - slovesný způsob - stavba věty - podmět a přísudek (holý, rozvitý, několikanásobný, po. nevyjádřený) - shoda přísudku s podmětem - souvětí a jeho stavba - řeč přímá a nepřímá - opakování učiva 4.r. 	<p>Jazyková výchova</p> <p>- Slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>-Tvarosloví</p>	<p>vyhledává, tvoří a aktivně používá slova jednoznačná a mnohoznačná, protikladná (antonyma), souznačná (synonyma), souzvučná (homonyma), nadřazená, podřazená a souřadná rozlišuje zvukovou a psanou podobu slov</p> <p>rozlišuje slova spisovná a nespisovná, pozná a rozliší spisovné a nespisovné tvary slov</p> <p>v psaném projevu používá spisovné tvary slov a slova spisovná</p> <p>vyhledá v textu slova nespisovná a nespisovné tvary slov a nahradí je tvary spisovnými</p> <p>rozlišuje u slov citové zabarvení, odliší slova hanlivá a lichotivá</p> <p>rozpozná části slova - kořen, předponu a příponovou část, pomocí předpon a příponových částí tvoří slova odvozená od daného kořene</p> <p>odlišuje předpony a předložky - nad..., pod..., od..., před..., roz..., bez..., vz...; správně píše slova s předponami a s předložkami</p> <p>v textu bezpečně najde a určuje podstatná jména, přídavná jména, slovesa a předložky</p> <p>seznamuje se s neohebnými slovními druhy - příslovce, předložky, spojky, částice a citoslovce, vyhledává jejich příklady v textu</p> <p>ohebné slovní druhy - zájmena a číslovky rozpoznává v textu</p> <p>v textu přiměřené obtížnosti určuje všechny slovní druhy</p> <p>u podstatných jmen samostatně určuje mluvnické kategorie - pád, číslo, rod, vzor</p> <p>seznamuje se se vzory podstatných jmen, přiřazuje slova ke vzorům, určuje životnost podstatných jmen rodu mužského podle algoritmu</p> <p>rozlišuje spisovné a nespisovné tvary slov, skloňuje podstatná jména s pomocí přehledu skloňování jednotlivých vzorů</p> <p>odůvodňuje psaní koncovek podstatných jmen, správně píše i, y v koncovkách podstatných jmen, slova podle vzoru předseda a soudce pouze zařazuje ke vzorům</p> <p>u sloves určitých procvičuje a zlepšuje určování mluvnických kategorií osoba a číslo, čas</p> <p>k infinitivu (neurčitku) utvoří sloveso určité a naopak v textu vyhledá slovesné tvary a rozliší tvary jednoduché (tvořené jedním slovesem a zvrtná slovesa) a tvary složené (vyjádřeny více slovy)</p>

		<p>časuje slovesa v čase přítomném a seznámí se s tabulkou tříd sloves</p> <p>učí se časovat a časuje slovesa v čase budoucím a minulém</p> <p>tvoří a píše správné tvary sloves (bez návaznosti na pravopis u sloves v čase minulém)</p> <p>seznamuje se s kategorií způsob - oznamovací, rozkazovací,</p> <p>tvoří gramaticky správné tvary sloves v rozkazovacím způsobu</p> <p>samostatně určuje mluvnické kategorie sloves - osoba, číslo, čas, způsob,</p> <p>rozlišuje a správně určuje slovesa a podstatná jména slovesná</p>
	-Skladba	<p>upevňuje si dovednost rozlišování věty jednoduché a souvětí podle počtu sloves v určitém tvaru</p> <p>u souvětí vyhledává slovesa určitá, spojovací výrazy a určuje podle toho počet vět v souvětí</p> <p>naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce (V= věta, íslice = pořadí věty</p> <p>v souvětí, všechna znaména ve větách)</p> <p>samostatně vytváří souvětí podle jednoduchého vzorce (Když VI, V2.)</p> <p>užívá vhodné spojovac výrazy, podle potřeby projevuje obměňuje</p> <p>seznamuje se s nejčastějšími spojkami (když, ale, že, protože + z jméno který) a</p> <p>získává dovednost psaní čárky před těmito spojovacími výr zy</p> <p>ve větě vyhledává základní skladební dvojici a rozliší podmět a přísudek</p> <p>seznamuje se s neúplnou základní skladební dvojicí (pojem nevyjádřený podmět),</p> <p>dohledá a určí podmět podle předcházejících vět nebo ze situace</p>
	- Pravopis	<p>docvičuje a opakuje pravopis vyjmenovaných slov</p> <p>zdůvodňuje a píše i, y nejen ve vyjmenovaných slovech, v jejich tvarech, ale i ve slovech příbuzných</p> <p>upevňuje pravopis i, y ve dvojicích slov souzvučných (h monym)</p> <p>v psaném projevu píše správně i, y ve slovech po obojetných souhláskách a koncovkách ohebných slov (podstatných jmen, sloves - i shody přísudku s podmětem</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování čtení a práce s textem (správnost, plynulost, přízvuk, přirozená intonace, správné frázování) - uvědomělé a rychlé čtení - recitace - reprodukce textu - charakteristika postav, hodnocení, vztah, motivy činů - osobní vzory - poezie: lyrika, epika, rytmus - próza: pověst, povídka, hlavní a vedlejší postavy - drama: jednání, konflikt, řešení - ilustrace, ilustrátor 	<p>Literární výchova</p>	<p>docvičuje plynulost a techniku čtení volně reprodukuje text podle svých schopností přednáší vhodné literární texty z paměti snaží se vyjádřit a zaznamenat své dojmy z četby nebo poslechu literárního díla samostatně nebo v kolektivu spolužáků se pokouší o dramaturgii textu seznamuje se se základními pojmy literární teorie pohádka, hádanka, říkanka, báseň spisovatel, kniha, ilustrátor, čtenář divadlo, film, herec, režisér verš, rým, přirovnání</p>
<ul style="list-style-type: none"> - stylizace a kompozice (procvičování slovosledu) - vhodné užití jazykových prostředků - členění jazykového projevu (nadpis, odstavec) - souvislý jazykový projev (poj. předmětů a dějů) - otázky a odpovědi - reprodukce textu - vypravování (následnost dějových složek) - popis (rostlina, zvíře, věc) - formy společenského styku (oslovení, rozhovor, pozdrav, poděkování, rozloučení, telefonování, dopis) - osnova textu 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<p>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas zlepšuje dovednost tichého čtení s porozuměním odpovídá na otázky k textu (samostatně, výběr možností) učí se najít v textu hlavní body a klíčová slova procvičuje praktické naslouchání při komunikaci, reaguje otázkami</p> <p>aktivně používá komunikační žánry- pozdrav, oslovení, omluva prosba, vzkaz snaží se vést dialog umí vést telefonický rozhovor přiměřeně používá gesta a mimiku</p> <p>aktivně používá hygienické návyky a správnou techniku psaní píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché žánry písemného projevu – adresa, blahopřání, pozdrav, oznámení, pozvánka, popis, pracovní postup... přiměřeně věku upravuje text, funkčně používá barvy a podtržení při zápisu umí vyplnit jednoduché tiskopisy – podací lístek, složenka....</p>

<ul style="list-style-type: none"> - písemné formy společenského styku (adresa, pohlednice, blahopřání) - jednoduchý dopis - formální úprava dopisu - písemné formy úředního styku (tiskopisy) - objednávka, přihláška - vzkaz, informace - kultura písemného vyjadřování (zápis učebního textu – účelnost, stručnost, čitelnost) - zápis do sešitu, poznámky - výpisy údajů - popis postupu děje, činnosti, místnosti.... 		<p>aktivně používá známý pravopis, užívá vhodná slova, slovní spojení, rozšiřuje slovní zásobu, rozlišuje slova spisovná a nespisovná, jejich vhodné použití</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zachází s grafickými a psacími materiály a pomůckami - Píše podle normy psaní - Uplatňuje osobitý rukopis při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti - Umí opsat a přepsat text, psát diktát a zkontrolovat napsaný text - Vyjadřovat se v jednoduchých formách společenského a úředního styku
---	--	---

Začlenění průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální i neverbální komunikace, dialog, otázka
- procvičování smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, paměti a zapamatování
- řešení problémů – problémové úkoly
- sebepoznání a sebepojetí -rozvoj postojů a hodnot, zpětná vazba, zdravé sebepojetí
- zvládání stresových situací, sebekontrola, sebeovládání, plánování učení a odpočinku, hledání pomoci při potížích
- rozvoj kreativity – originalita, nápaditost, citlivost,
- dobré vztahy ve třídě, slušné chování
- komunikace v různých situacích – odmítnutí, omluva, pozdrav, prosba, žádost
- obrana proti agresi, rozlišení pravdy, lži, předstírání
- kooperace – práce ve skupinách, dvojicích
- rozhodování v problémových situacích, nácvik dovednosti řešit problémy
- odpovědnost, spravedlnost, respekt
- prosociální chování
- asertivní komunikace
- etické zvládání soutěže a konkurence
- analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy – vztah učitele a žáka, mezi žáky navzájem - slušné chování (omluva, pozdrav, prosba, žádost,...)
- PROJEKT MV – Zvyky a tradice
- ukázky v dětské literatuře
- tolerance odlišných etnik
- odpovědnost za vlastní jednání
- poznávání vlastní kultury i kultur cizích, jejich rovnocennost (ukázky v literatuře,...)
- rozpoznání projevů rasové nesnášenlivosti, netolerance a diskriminace

- překonávání předsudků a vžitých stereotypů

Environmentální výchova

- plán EV
- ukázky v dětské literatuře (pranostiky, příběhy o přírodě,...)
- život jako nejvyšší hodnota
- ekologické problémy (ukázky v literatuře)
- popis přírody (roční období)
- třídění odpadu
- šetření energií

Mediální výchova

- mluvený projev ve sdělovacích prostředcích (spisovný jazyk, nespisovný jazyk)
- kritické vnímání mluveného i psaného projevu
- rozdíl mezi reklamou a zprávou
- správný výběr televizních pořadů pro děti
- reklama a její význam a nebezpečí
- autor mediálních sdělení
- nebezpečí internetu

Výchova demokratického občana

- spolupráce školy a obce – kulturní vystoupení
- dodržování demokratických principů
- aktivní uplatňování práv a povinností, odpovědnost za sebe i jiné

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- lidová slovesnost
- ukázky světové literatury – pohádka, příběh s dětským hrdinou, báseň
- český jazyk nástroj učení, zpracování informací – propedeutické funkce jazyka při osvojování cizích jazyků
- překonávání stereotypů a předsudků

5. ročník		Časová dotace 7 hodin týdně
Učivo		Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - opakování učiva 4. r. - slova příbuzná - stavba slova - souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene slova - psaní i/y po obojetných souhláskách - slovní druhy - podstatná jména: mluvnické kategorie (pád, číslo, rod, vzor) skloňování pod. jmen - přídavná jména: druhy, skloňování - zájmena druhy, skloňování os. záj. - číslovky druhy, skloňování 2,3,4,5 - slovesa a jejich tvary časování, slovesný způsob - věta, skladební dvojice - základní a určovací skladební dvojice - podmět a přísudek - shoda podmětu s přísudkem - souvětí - řeč přímá a nepřímá - opakování učiva 5. r. 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovní zásoba a tvoření slov - Tvarosloví a pravopis <p>Skladba</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Bezpečně určí základní části slova, rozliší slovo základové a odvozené > Tvoří slova pomocí předpon, přípon i koncovek > Tvoří slova se samohláskovými a souhláskovými změnami > Odliší předponu a předložku, příponu a koncovku > V textu přiměřené náročnosti určuje všechna slova ohebná i neohebná > Podstatná jména skloňuje podle vzorů (nově předseda a soudce), odůvodňuje psaní y/i v koncovkách > U podstatných jmen v textu přiřazuje rod i životnost, číslo, pád a vzor > U sloves určuje nebo tvoří osobu, číslo, čas a způsob (i podmiňovací) > Slovesa časuje v čase přítomném, budoucím i minulém, kde správně odůvodní psaní koncovek podle syntaktických pravidel > Samostatně určí přídavná jména, určí jejich druh, skloňuje přídavná jména podle vzoru mladý a jarní, odůvodní pravopis koncovek > Poznává zájmena a určuje druh > Poznává číslovky a určuje druh > Tvoří a v textu vyhledává větu jednoduchou a souvětí > V jednoduché větě rozliší podmět vyjádřený - holý, rozvitý, všeobecný, několikanásobný a podmět nevyjádřený, který dohledá > Poznává nebo tvoří přísudek holý, rozvitý, slovesný, jmenný a několikanásobný > V souvětí určí počet vět, spojovací výrazy a odůvodní psaní znamének v textu > Rozšiřuje zásobu spojovacích výrazů o další spojky, vztažná zájmena a příslovce > Píše větné vzorce u delších souvětí nebo podle vzorců tvoří složitější souvětí > V textu vyhledává přímou řeč a různé druhy uvozovacích vět, upraví přímou řeč na nepřímou a naopak, ovládá grafický zápis přímé řeči > Píše správně předpony nad -, pod -, před -, od -, roz -, bez - > Ovládá psaní ě a je, mě a mně v kořeni slov > Poznává a správně píše přípony -il, -it, -ivý, -itý > Ovládá psaní koncovek podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých i osobní koncovky sloves v přítomném čase > Ovládá pravopis slov vyjmenovaných a příbuzných Zvládá základy syntaktického pravopisu

<ul style="list-style-type: none"> - reprodukce jednoduchých textů - vypravování - popis (předmět, děj, pracovní postup) - dopis jeho části a formální úprava, telegram, textová zpráva, inzerát, referát - tiskopisy: poštovní poukázka, podací lístek,... - osnova textu - jak se učit: psaní výpisku z textu - dorozumívání beze slov - seznámení - dramatizace 	<p>Komunikační a slohová výchova Čtení a naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mluvený projev - Psaný projev 	<p>při hlasitém čtení vhodně využívá modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk, snaží se používat různá zbarvení hlasu podle textu</p> <ul style="list-style-type: none"> > samostatně reprodukuje text pro tichém čtení > při tichém čtení odliší podstatné a okrajové informace, vybere hlavní body a slova, podstatné informace zaznamenané posoudí úplnost či neúplnost sdělení písemného i ústního zapamatuje si podstatná fakta z přiměřeného ústního sdělení a reprodukuje jeho obsah <p>vede správně dialog, střídá roli mluvčího a posluchače, zdvořile vystupuje, zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p>rozpozná manipulativní komunikaci - zejména v reklamě rozlišuje spis. a nespis. výslovnost a vhodněji používá používá při řeči přiměřená gesta a mimiku</p> <p>zlepšuje techniku psaní, snaží se o úhledný, čitelný a přehledný písemný projev</p> <p>učí se rozvrhnout text na ploše</p> <p>píše správně po stránce obsahové a formální další žánry písemného projevu: omluvenka, vzkaz, inzerát, dopis, zpráva, referát</p> <p>výpisek (z vlastivědy, přírodovědy)</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník) <p>sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří písemný projev a text rozdělí na odstavce</p> <p>aktivně používá své znalosti z pravopisu lexikálního i syntaktického</p>
<ul style="list-style-type: none"> - výrazné čtení uměleckých textů - studijní čtení naukových textů - předčítání, recitace - reprodukce textu (rozlišení hlavní myšlenky, postav, klíčových pojmů a slov) - veršovaná poezie - poetická próza - dětské časopisy - postoj literární postavy - porovnání ilustrací - knižní vydání, stavba knihy - rozhlasový pořad, televizní vysílání - divadlo (loutka, maňásek, živý herec) <p>Základy literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie: lyrika, epika(bajka), přenos 	<p>Literární výchova</p>	<p>vyjádří své dojmy z četby, zaznamená je a seznamuje s nimi</p> <p>ostatní žáky pomocí referátu o knize</p> <p>tvoří vlastní literární text na dané téma verše, rýmy</p> <p>rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů</p> <p>seznamuje se s dalšími základními pojmy literární teorie</p> <p>komedie, tragédie, drama</p> <p>bajka, povídka, báje, pověst</p> <p>cestopis</p> <p>humor v literatuře (situační a slovní)</p> <p>řeč autora a řeč postav</p> <p>čas a prostředí děje</p> <p>s pomocí tyto pojmy používá při jednoduchém rozboru literárního díla</p>

významu(přírovnání, básnický přívlastek, zosobnění) - próza: čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postava, řeč autora a postav) - divadlo: konflikt a jeho řešení, tragika x komika - film: loutkový, kreslený, hraný, scénář		
--	--	--

Začlenění průřezových témat ve 4. a 5. ročníku:

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální i neverbální komunikace, dialog, diskuse, otázka
- procvičování smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, paměti a zapamatování
- řešení problémů – problémové úkoly
- sebepoznání a sebepojetí -rozvoj postojů a hodnot, zpětná vazba, zdravé sebepojetí
- zvládání stresových situací, sebekontrola, sebeovládání, plánování učení a odpočinku, hledání pomoci při potížích
- rozvoj kreativity – originalita, nápaditost, citlivost,
- dobré vztahy ve třídě, slušné chování
- komunikace v různých situacích – odmítnutí, omluva, pozdrav, prosba, žádost
- obrana proti agresi, rozlišení pravdy, lži, předstírání
- kooperace – práce ve skupinách, dvojicích
- rozhodování v problémových situacích, nácvik dovednosti řešit problémy
- odpovědnost, spravedlnost, respekt
- prosociální chování
- asertivní komunikace
- etické zvládání soutěže a konkurence
- analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy – vztah učitele a žáka, mezi žáky navzájem - slušné chování (omluva, pozdrav, prosba, žádost,...)
- PROJEKT MV – Zvyky a tradice
- ukázky v dětské literatuře
- tolerance odlišných etnik
- odpovědnost za vlastní jednání
- poznávání vlastní kultury i kultur cizích, jejich rovnocennost (ukázky v literatuře,...)
- rozpoznání projevů rasové nesnášenlivosti, netolerance a diskriminace
- překonávání předsudků a vžitých stereotypů

Environmentální výchova

- plán EV
- ukázky v dětské literatuře (pranostiky, příběhy o přírodě,...)
- život jako nejvyšší hodnota
- ekologické problémy (ukázky v literatuře)
- popis přírody (roční období)
- třídění odpadu
- šetření energií

Mediální výchova

- mluvený projev ve sdělovacích prostředcích (spisovný jazyk, nespisovný jazyk)
- kritické vnímání mluveného i psaného projevu
- rozdíl mezi reklamou a zprávou
- vnímání autora mediálních sdělení
- správný výběr televizních pořadů pro děti
- reklama a její význam a nebezpečí
- nebezpečí internetu

Výchova demokratického občana

- spolupráce školy a obce – kulturní vystoupení
- dodržování demokratických principů
- aktivní uplatňování práv a povinností, odpovědnost za sebe i jiné

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- lidová slovesnost
- ukázky světové literatury – pohádka, příběh s dětským hrdinou, báseň
- český jazyk nástroj učení, zpracování informací – propedeutické funkce jazyka při osvojování cizích jazyků
- překonávání stereotypů a předsudků

6.2 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vzdělávacího předmětu anglický jazyk

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice a prohlubuje uvědomění si závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu cizí jazyk je jak na prvním, tak i na druhém stupni zaměřen na tři okruhy řečových dovedností:

1/ Receptivní řečové dovednosti

2/ Produktivní řečové dovednosti

3/ Interaktivní řečové dovednosti

Tyto okruhy jsou zapracovány do tématických celků v

jednotlivých ročnících. Na prvním stupni se žáci seznamují:

a/ s pravidly komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování

b/ s jednoduchým sdělením - adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost

c/ s tematickými okruhy - domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy,

příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje

d/ se slovní zásobou a tvořením slov - synonyma, antonyma, význam slov v kontextu
e/ se základními gramatickými strukturami a typy vět, se základy lexikálního principu pravopisu slov
- věta jednoduchá, tvorba otázek a záporu, pořádek slov ve větě

Časové a organizační vymezení předmětu

Anglický jazyk je realizován 9 hodinovou týdenní dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

1. Kompetence k učení

hledání a třídění informací, jejich využití v praktickém životě užití termínů, uvedení věcí do souvislostí vybírání a využití způsobů, metod a strategií porovnávání a kritické posuzování získaných výsledků vyvozování závěrů pro využití v budoucnosti

2. Kompetence k řešení problému

hledání informací vhodných k řešení problémů
využití získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení problémů sledování vlastního pokroku při zdolávání problémů kritické myšlení, rozhodnutí, obhajoba, zodpovědnost využití vlastního úsudku a zkušeností

3. Kompetence komunikativní

využití získaných komunikativních dovedností k vytváření vztahů
využití informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci porozumění různým typům textů, obrazových materiálů, gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
naslouchání promluvám druhých lidí, vhodná reakce na ně
zapojování se do diskuse
formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů
výstižné, souvislé a kultivované vyjadřování v písemném i ústním projevu

4. Kompetence sociální a personální

spolupráce ve skupině
přispívání k upevnování dobrých mezilidských vztahů
uplatnění zodpovědnosti a tvůrčího přístupu
diskuse
sebehodnocení
přijímání pochvaly a kritiky

5. Kompetence občanské

vedení k zodpovědnosti
pracovitost a vytrvalost

6. Kompetence pracovní

dodržování vymezených pravidel
plnění povinností a závazků
využití znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech
rozvoj myšlení, orientace v základních aktivitách

Vyučovací předmět: Anglický jazyk - ročník: 3

Výstupy školy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, tematické okruhy průřezových témat	Poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální podpory • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je přednášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální podporu • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova • rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (obrazové a poslechové mat.) a využívá je při své práci • čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu • vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku 	<p>Hello, Superstars sloveso „to be“, numbers Classroom bugs ve škole, školní potřeby, základní pokyny stavba věty jednoduché, oznamovací a tázací, barvy, tvary, velikosti The TV show Furniture, numbers 10-20. Super pets What's this? This is, píseň Pirates Pocity – thirsty, sad, scared, hungry, angry, happy, dramatizace, píseň.</p> <p>Funny faces he, she, has got. Family photos I have got, technika čtení.</p> <p>Abeceda – píseň Alphabet rap</p> <p>The body rap množné číslo, I like, I don't like, I want, Vlajky – USA, The UK present simple, Days and months</p>	<p>MKV – multikulturalita - význam cizího jazyka jako dorozumění.</p> <p>OSV – poznávání lidí - komunikace</p> <p>EV – jsme součástí přírody, pozorujeme své okolí</p> <p>EGS – Evropa a svět nás zajímá - zvyky a tradice anglicky mluvících národů</p> <p>MV - každodenní konverzace – otázky a odpovědi, komunikace a mluvení základem dorozumívání, kontaktu, pochopení....</p> <p>VDO - seznámení se ze systémem školství v anglicky mluvících zemích, porovnat. MY SCHOOL... /seznámení, povídání</p> <p>Učivo se prolíná do všech ostatních předmětů</p>	<p><u>Pomůcky:</u> říkanky, básničky, audio nahrávky, řízené i neřízené dialogy, obrázkový materiál, kartičky, pexeso, domino, scénky, výukové programy na PC.</p> <p><u>Projekty:</u> Halloween Postcrossing</p> <p><u>prosinec: At Christmas</u> pojmenuje tradiční vánoční předměty, zpívá vánoční písně</p> <p><u>duben: Easter</u> sing song, make an Easter card</p>

Vyučovací předmět: Anglický jazyk - ročník: 4.

Výstupy školy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, tématické okruhy průřezových témat	Poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyslovuje a čte foneticky správně, v přiměřeném rozsahu slovní zásoby rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností rozdělává grafickou a mluvenou podobu slova pochozí obsah a smysl konverzace dvou osob rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá používá abecední slovník učebnice vyplní osobní údaje do formuláře napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech s oblasti svých zájmů a každodenního života zapojí se do jednoduché konverzace vyhledá potřebnou informaci 	<p>opakování a procvičování probraného učiva, přítomný čas průběhový, časování have, can, must, to be, an/a – any atd. Hello again Sports time What's in the house Be healthy My town popis cesty (předložky-opposite, next to atd.). My village – popis vesnice. On holiday - Evropa a její státy, dopis z prázdnin. A sunny day Weather, tvorba básně. Roční období, měsíce Space school Tvorba rozvrhu hodin, čas - hodiny What time is it? Frekvenční příslovce (often, never, always) Předměty ve škole. What's on the TV- televizní program. Me free time – diary – What do</p>	<p>OSV – poznávání lidí - komunikace</p> <p>MKV – lidské vztahy</p> <p>EV – jsme součástí přírody, pozorujeme své okolí</p> <p>EGS – Evropa a svět nás zajímá - zvyky a tradice anglicky mluvících národů</p> <p>MV - Každodenní konverzace – otázky a odpovědi, komunikace a mluvení základem dorozumívání, kontaktu, pochopení....</p> <p>VDO - seznámení se se systémem školství v anglicky mluvících zemích, porovnat. MY SCHOOL... /seznámení, povídání</p> <p>Učivo se prolíná do všech ostatních předmětů.</p>	<p><u>Pomůcky:</u> kartičky, hry, obrazový materiál, názorné pomůcky, audio, počítače, mapy, kopírovaný materiál, výukové programy na PC.</p> <p><u>Projekty:</u> Halloween Postcrossing</p> <p><u>prosinec: At Christmas</u> pojmenuje tradiční vánoční předměty, zpívá vánoční písně</p> <p><u>duben: Easter</u> sing song, make an Easter card</p>

Výstupy školy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, tématické okruhy průřezových témat	Poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu
<p>v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým krátkým textům s běžného života zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<p>you do...Dopis penfriend. Amazing animals DO/DOES stupňování příd.jm.2.st STONE SOUP Saint Georgie and the Dragon dramatizace</p>		

Vyučovací předmět: Anglický jazyk - ročník: 5.

Výstupy školy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, tématické okruhy průřezových témat	Poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyslovuje a čte foneticky správně, v přiměřeném rozsahu slovní zásoby rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova pochopí obsah a smysl konverzace dvou osob rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá používá abecední slovník učebnice vyplní osobní údaje do formuláře napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech s oblastí svých zájmů a každodenního života zapojí se do jednoduché 	<p>opakování a procvičování probraného učiva</p> <p>časování have, can, must, to be, an/a – any atd.</p> <p>Hello again Sports time What's in the house Be healthy</p> <p>My town popis cesty (předložky- opposite, next to atd.). My village – popis vesnice. On holiday - přítomný čas průběhový, evropa a její státy, dopis z prázdnin. A sunny day Weather, tvorba básně. Roční období, měsíce Space school Tvorba rozvrhu hodin, čas - hodiny What time is it? Frekvenční příslovce (often, never, always) Předměty ve škole. What's on the TV- televizní program.</p>	<p>OSV – poznávání lidí - komunikace</p> <p>MKV – lidské vztahy</p> <p>EV – jsme součástí přírody, pozorujeme své okolí</p> <p>EGS – Evropa a svět nás zajímá - zvyky a tradice anglicky mluvících národů</p> <p>MV - Každodenní konverzace – otázky a odpovědi, komunikace a mluvení základem dorozumívání, kontaktu, pochopení....</p> <p>VDO - seznámení se se systémem školství v anglicky mluvících zemích, porovnat. MY SCHOOL... /seznámení, povídání</p> <p>Učivo se prolíná do všech ostatních předmětů</p>	<p><u>Pomůcky:</u> audio-video technika, počítače, mapy, kartičky, hry, obrazový a kopírovaný materiál, názorné pomůcky, výukové programy na PC</p> <p><u>Projekty:</u> Halloween Postcrossing</p> <p><u>prosinec: At Christmas</u> pojmenuje tradiční vánoční předměty, zpívá vánoční písně</p> <p>Easter – Velikonoce</p>

Výstupy školy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, tématické okruhy průřezových témat	Poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu
<p>konverzace</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí jednoduchým krátkým textům s běžného života zejména pokud má k dispozici vizuální oporu pochopí obsah a smysl pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci 	<p>For,about – TV pořady. Me free time – diary – What do you do...Dopis penfriend. Amazing animals DO/DOES stupňování příd.jm.2.st</p> <p>Then and now - minulý čas</p> <p>STONE SOUP – dramatizace pohádky. Saint Georgie and the Dragon – dramatizace pohádky</p>		

Začlenění průřezových témat v 3. – 5. ročníku:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Komunikace v anglickém jazyce, hodnocení a sebehodnocení v AJ zaměřené nejen na memorování (slovíčka, fráze), ale hlavně na tvořivou dovednost, dramatizaci a jakési rčení: „Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem.“ Cvičení paměti, cvičení smyslů, pozornosti, užití a práce, hra s výukovými programy.

Sebepoznání a sebepojetí

Při jakékoliv samostatné práci – samostatné řešení a vlastní osobní přístup k zadané činnosti. Tvořivý a osobnostní přístup na daná témata. MY FAMILY. A LETTER TO MY

FRIEND, FAMILY PHOTOS, FUNNY FACES, PIRATES, SUPER PETS....., dramatické hry /já a moje tělo, popis osoby, věci, zvířete....

Seberegulace a sebeorganizace

Dodržování pravidel v rámci skupinových prací, rozhovorů, dramatizace a také umění sám využívat nabízených možností dobrovolných úkolů v samotném systému hodnocení anglického jazyka. Umět se samostatně rozhodovat a vybírat si z nabídky možností podle sebe. Tvorba vlastního rozvrhu podle svých představ a potřeb: Space school - MY TIMETABLE 5. ročník. Umět požádat o zapůjčení věci – CAN I BORROW? 4. a 5. ročník

Psychohygienu

Střídání různých forem práce a aktivní zapojování se do těchto činností.

Kreativita

Řešení zadaných situací či situací, na které se náhodně „narazí“ a umět je originálně vyřešit. Být tvořivým a tuto tvořivost zapojit jak formou písemného, výtvarného zpracování, ale také domluvou se s ostatními v kolektivu, dramatizací, hrou, vlastní nápaditostí. Zpracovat a zahrát pohádku – STONE SOUP, SAINT GEORGE AND THE DRAGON 4. a 5. ročník.

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Vzájemná spolupráce, modelové situace, rozhovory a konverzace na daná témata, společný projekt Halloween, POSTCROSSING.

Mezilidské vztahy

Vzájemná pomoc při společném řešení situací, tvorba scének, rozhovorů, umění vcítit se podle možností do různých skupin, např. při hodnocení či posuzování výkonů, nápaditosti a tvořivosti svých spolužáků, pomoc potřebnému, služba pro kolektiv...

Komunikace

Konverzace na daná témata, skupinové dialogy, tvorba otázek a odpovědí, dramatizace textů...

Kooperace a kompetice

Tvorba a práce ve skupinách, spolupráce ve dvojici, náhodné vazby, rozdělení rolí.

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Umění komunikovat. Ať Čech, Angličan či Američan – všichni musí umět řešit dané aktuální situace. Snažit se najít klady a zápory řešení, umět si poradit podle vlastního přesvědčení a také svědomí. Umět popsat ztracenou osobu, požádat o pomoc při hledání. FUNNY FACES, SUPERSTAR CLOTHES /MY FACE, BODY, HE/SHE IS WEARING.../, problém řeší celá třída: zahraj, předved.

Hodnoty, postoje praktická etika: Umění být vnímavý a vážít si sebe i druhého, svého i cizího majetku. Využití empatie v různých situacích, kde je zapotřebí spolupráce, pomoc, rada. Mluví-li jeden, nasloucháme, všichni mají právo říct svůj názor... Zamyslet se nad tím, kým bych chtěl/a být? Proč? I WANT TO BE..... WHY?

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Seznámení se ze systémem školství v anglicky mluvících zemích, porovnat. MY SCHOOL - seznámení, povídání.

Občan, občanská společnost a stát

Velká Británie a USA, hlavní města, prezidenti, jiné zvyky, tradice, kultura, svátky.... srovnání s ČR opět jednoduchou formou, spíše „naťuknutí“ – příprava pro 2. stupeň ZŠ...

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Porovnání znalostí o ČR a Velké Británii. Jaké další státy EVROPY známe? /anglicky

názvy států Evropy

Objevujeme Evropu a svět

Evropa a její státy, které jsme navštívili o prázdninách – ON HOLIDAY, 5. roč.+ orientace v mapě daných států, měna, britská a americká vlajka – popis /3. a 4. ročník. Přísloví, říkanky, hrátky v anglickém jazyce s porozuměním + využití textů anglických písní a jmen konkrétních zpěváků... Významné osobnosti VB a USA /opět jen zmínka/... „CIZÍ JAZYK NÁM OTEVÍRÁ DVEŘE...“

Jsme Evropané

MY COUNTRY, MY TOWN, MY VILLAGE... opět jednoduchou formou, 5.ročník.

Multikulturní výchova

Kulturní difference

Porovnání zvyků a tradic v USA, Velké Británii a ČR – CHRISTMAS, EASTER, HALLOWEEN, SAINT VALENTINE´S DAY..... /různé formy zpracování, postavené na prožitku – přizpůsobení dětem mladšího školního věku.

Lidské vztahy

Vzájemná ohleduplnost, potřeba kooperace, radost ze společného tvoření, základní vztahy v rodině – Family photos - MY FAMILY, MY FRIEND...

Etnický původ

Zmínka o odlišení národnostního, sociálního, náboženského atd. – články z novin, překlady s oporou o slovník.

Multikulturalita

Stejně jako jsou různá nářečí v ČR, odlišnosti i v anglickém jazyce v rámci státu či rozdíly v „americké“ a „anglické“ angličtině.... jen zmínka, reakce na nalezení odlišnosti, zajímavost.

Princip sociálního smíru a solidarity

Správnost a potřebnost tohoto principu by měla být přirozeným vyústěním předchozích tematických okruhů.

Environmentální výchova

Ekosystémy

Jsme součástí přírody, pozorujeme své okolí. Společenstva např. okolí lidských obydlí, pole, les, voda – propojení s PRV, zvířata v daných společenstvech ANIMALS – 3.ročník, SUPER PETS – 4.ročník, – ANIMALS SAFARI, AMAZING ANIMALS 5.ročník/...

Základní podmínky života

Vyjádřit vlastní potřebu - WHAT DO YOU NEED? 5. ročník

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Čtvero ročních období: SPRING, SUMMER, AUTUMN, WINTER – A SUNNY DAY
WHAT´S WEATHER LIKE? 5. roč. a možnosti aktivit v nich.

Vztah člověka k prostředí

Vztah ke svému domovu, městu, zemi a přírodě vůbec. AT HOME – 3. roč., AT HOME, MY TOWN – 4. a 5. ročník

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Stavba mediálních sdělení

Vnímání autora mediálních sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:
Tvorba mediálního sdělení

Každodenní konverzace – otázky a odpovědi, komunikace a mluvení základem dorozumívání, kontaktu, pochopení....

6.3 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací předmět: MATEMATIKA

Charakteristika vzdělávacího předmětu matematika (I.stupeň)

Matematika je založena hlavně na aktivních činnostech, které posilují matematickou představivost. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat a vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat. Matematika poskytuje vědomosti, umožňuje získávat matematickou gramotnost a logické myšlení.

Obsahové vymezení předmětu

Obsah oboru je tvořen čtyřmi tematickými okruhy: číslo a početní operace závislosti a vztahy a práce s daty geometrie v rovině a v prostoru slovní úlohy

Časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor matematika je realizován v celkové týdenní dotaci 25 hodin Matematiku realizujeme v rámci vyučovacích hodin a mezipředmětových vztahů.

Výchovné a vzdělávací

strategie 1.Kompetence k

učení

- vybírání úloh, které vedou k využívání vhodných způsobů, metod.strategií pro řešení úloh
- objevování matematických poznatků
- zadávání vícekrokových úloh, které vedou k plánování
- vedení k vyhledávání chyb
- náprava chyb
- vysvětlování a používání pojmů a symbolů -práce s textem, porozumění textu -projekty

2.Kompetence k řešení problému

- modelové situace -zadávání problémových úloh -hledání podstaty problému -hledání souvislostí
- vyhledávání různých variant řešení problému -diskuse
- kladení otázek, tvoření odpovědí -vyhledávání chyb - náprava chyb -ověřování výsledku

3.Kompetence komunikativní

- podpora matematického vyjadřování
- podpora vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu
- vedení k obhajobě argumentů
- skupinová práce
- vysvětlování postupu, hledání chyb
- kooperativní metody

4.Kompetence sociální a personální

- řešení úloh, které řeší životní situace
- spolupráce ve skupině
- vedení k zodpovědnosti, tvůrčímu přístupu
- sebehodnocení
- přijímání pochvaly a kritiky

5.Kompetence občanské

- úlohy řešící pracovní a společenské vztahy -projekty

6.Kompetence pracovní

- zadávání úloh vedoucích k vytrvalosti a systematičnosti
- dodržování pravidel
- plánování, hodnocení, sebehodnocení

Matematika- 1. ročník	Časová dotace 5 hodin týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Úvodem	Žák počítá obrázky, předměty, porovnává jejich množství, poznává čísla a čte je.
Přirozená čísla 1 - 20, číslo 0, sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky.	<ul style="list-style-type: none"> - Žák čísla čte, píše a porovnává, vy počítá předměty v oboru do 20, - vyhledává a zobrazuje čísla na číselné ose, - orientuje se v číselné řadě do 20, - dočítá do 10, do 20, - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, - provádí z paměti i písemně jednoduché početní operace, řeší slovní úlohy a sám je tvoří, - slovní úlohy řeší tak, že podtrhne v zadání důležité údaje, zapíše příklad a odpověď, - řeší slovní úlohy typu „o n-více“ . „o n-méně“ - rozumí pojmu zvětšujeme a zmenšujeme. - rozkládá čísla, <p style="text-align: right;">- rozumí pojmu záměna sčítanců a užívá jej v praxi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítá „číselné řetězce“ v oboru do 20, - doplňuje tabulky a posloupnosti čísel, - rozumí pojmu sloupec a řádek
Finanční gramotnost	<ul style="list-style-type: none"> - chápe roli peněz, umí manipulovat s papírovými penězi i kovovými mincemi - zná základní produkty a základní operace s penězi
Hra na obchod	<ul style="list-style-type: none"> - umí zaplatit zboží a spočítá sumu, kterou mu obchodník vrátí - uvědomuje si, že půjčenou částku je třeba včas a v plné výši vrátit - zná měnu, kterou se platí v ČR - zná i možnost platby v eurech
Geometrie - průběžně	<ul style="list-style-type: none"> - Rozezná, pojmenuje a nakreslí základní rovinné útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh), - rozezná, pojmenuje, nakreslí a vymodeluje jednoduchá tělesa (koule, krychle, válec), - orientuje se v prostoru, - rozumí pojmům - vlevo, vpravo, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uprostřed, hned před, hned za.

--	--

Matematika – 2. ročník	Časová dotace 5 hodin týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Úvodem opak.uč.z loč.	Žák počítá a bezpečně ovládá příklady na sčítání a odčítání bez přechodu desítky do 20.
Sčítání a odčítání s přechodem desítky do 20.	<ul style="list-style-type: none"> > Sčítá a odčítá s přechodem desítky do 20, > řeší příklady s jednou závorkou, > početní operace provádí v paměti i písemně. > řeší slovní úlohy a sám je tvoří. > řeší slovní úlohy „o více“, „o méně“. > v praxi využívá znalosti o záměně sčítanců.
Přirozená čísla do 100 - Písemné sčítání a odčítání do 100.	<ul style="list-style-type: none"> > Čte, zapisuje a porovnává čísla do 100 > sčítá a odčítá desítky, > rozkládá čísla na desítky a jednotky, > vyhledá a zobrazí čísla na číselné ose. > orientuje se v číselné řadě do 100, > počítá po 1,2,5,10 do 100, > řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy, x zaokrouhluje čísla na desítky, > sčítá a odčítá bez přechodu desítky do 100. > sčítá a odčítá s přechodem desítky do 100, > řeší slovní úlohy typu „o méně“, „o více“ > řeší slovní úlohu tak, že podtrhne v zadání všechny důležité údaje, zapíše příklad a odpověď, > a sám je tvoří, řeší příklady s jednou závorkou, > provádí písemné sčítání a odčítání 2cifer. čísel > v oboru přirozených čísel do 100, x rozumí pojmu sloupec a řádek
-Násobilka 1 - 10	<p>Vyjmenuje řady násobků od 1 do 10.</p> <p>- Chápe násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců.</p> <p>- Řeší příklady násobení a dělení v oboru násobílek .</p> <p>Řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení</p>
F i n a n č n í g r a m o t n o s t	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí termínům plat, příjem, výdaj, dluh - umí spořít, plánovat výdaje, určit priority i při omezeném rozpočtu (hospodaření s kapesným) - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - uvede příklad užití platební karty
Geometrie -průběžně	<ul style="list-style-type: none"> > Žák chápe pojem kreslení a rýsování, osvojuje si správné návyky při rýsování. > rýsuje, měří a odhaduje délku úsečky, porovnává úsečky, > zná jednotky délky a času,

	- zná, pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa
--	---

Začlenění průřezových témat pro 1. a 2. ročník

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální komunikace
- cvičení pozornosti a soustředění
- cvičení pro rozvoj kreativity – matematické rébusy, tvoření slovních úloh
- kooperace – schopnost navázat na druhé

Enviromentální výchova

- Slovní úlohy s tematikou třídění odpadu a tematikou přírody
- jednotka 1l, 1 kg – obaly – třídění
- jednotka 1m – měření v přírodě

Matematika – 3. ročník	Časová dotace 5 hodin týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Opakování	Procvičování učiva z 2. ročníku
Číselná řada do 1000 - Zápis čísel - Porovnávání čísel - Zaokrouhlování a rozklad čísel - Součet a rozdíl čísel - Písemné sčítání a odčítání - Odhad a kontrola výsledku	<ul style="list-style-type: none"> - Počítá po jednotkách, desítkách a stovkách. - Čte a píše trojčíselná čísla. - Znázorňuje dvoj a trojčíselná čísla na číselné ose. - Porovnává čísla pomocí číselné osy, používá k vyjádření porovnávání čísel znaménka <, >, = - Řeší úlohy na porovnávání čísel. - Zaokrouhluje čísla na desítky, stovky a tisíce. - Rozkládá čísla do 1 000 v desítkové soustavě. - Sčítá a odčítá násobky sta. - Písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla a provádí kontrolu výpočtu. Používá výrazy <i>sčítanec, sčítanec, součet, menšeneč, menšitel, rozdíl</i> Řeší úlohy typu <i>o n více a o n méně</i> Řeší a vytváří úlohy na sčítání a odčítání. - Provádí předběžný odhad výsledku řešení.
Násobilky 1 - 10 - Opakování - Rozšiřování učiva - Násobení a dělení	<ul style="list-style-type: none"> - Vyjmenuje řady násobků od 1 do 10. - Chápe násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců. - Řeší příklady násobení a dělení v oboru násobílek . - Řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek i mimo ně do 100. - Řeší úlohy typu <i>n-krát více a n-krát méně</i>. - Dokáže pamětně vynásobit dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých příkladech mimo obor násobílek.

dvojciferných čísel jdnociferným	<ul style="list-style-type: none"> - Sestavuje a čte tabulky násobků. - Využívá tabulek násobků v praxi (ceny zboží, vzdálenosti,...) při tvorbě úloh.
- Dělení se zbytkem	<ul style="list-style-type: none"> - Dělí dvojciferné číslo jdnociferným mimo obor násobitek a určí neúplný podíl a zbytek. - Používá výrazy <i>dělenec, dělitel, podíl, neúplný podíl, činitel, součin</i> - Provádí samostatně kontrolu svých početních výkonů. - Provádí odhady výsledků.

<p>Geometrie</p> <p>- Rovinné obrazce</p> <p>Trojúhelník Kružnice Kruh</p> <p>Jednotky délky mm, cm, m, km</p> <p>- Obvod</p> <p>Finanční gramotnost</p>	<p>Rýsuje přímky a polopřímky, rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetry. Označuje bod, průsečík dvou přímek, střed kružnice velkým písmenem a přímkou a kružnici malým psacím písmenem. Rozlišuje rovinné útvary - mnohoúhelník, trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh a kružnici. Rýsuje trojúhelník podle daných stran. Poznává rovnostranný trojúhelník. Sestrojí libovolnou kružnici . Měří poloměr dané kružnice.</p> <p>Změří délku úsečky s přesností na mm. Přenáší úsečku na danou polopřímku. Sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr. Převádí jednotky délky s užitím měnitele 1 000. 100. 10. (mm. cm, dm, m, km) Provádí odhady vzdálenosti a délky</p> <p>Určí obvod jednoduchých obrazců (trojúhelník, čtverec, obdélník) Sečtením velikostí jejich stran</p> <p>- posoudí náklady na vzdělávání, kroužky, trávení volného času</p>
--	--

Matematika – 4. ročník	Časová dotace 5 hodin týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Opakování	Procvičování učiva ze 3. ročníku
Číselný obor do 1 000 000 - Číselná osa - Zaokrouhlování - Zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě - Početní výkony s přirozenými čísly - Kontrola výpočtu - Odhady výsledků - Slovní úlohy	- Počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících a tisících - Čte, píše a umí zobrazit čísla na číselné ose - Dokáže porovnávat čísla do 1 000 000 a řeší příslušné nerovnice - Zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky. - Rozkládá a skládá čísla v desítkové soustavě. - Pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly. - Pamětně sčítá a odčítá - sčítá alespoň tři čísla, odčítá od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo. - Pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 nejvýše se dvěma různými číslicemi jednociferným číslem. - Písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem. - Písemně dělí jednociferným dělitelem. - Provádí odhad a kontrolu svého výpočtu. - Řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně). - Provádí stručný zápis slovní úlohy. - Řeší početní úlohy na dva až tři početní výkony.
Zlomky - Celek, část, zlomek. - Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina - Číselník, jmenovatel, zlomková čára.	Názorně vyznačí polovinu a čtvrtinu celku. - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využívá názorných obrázků k určování $1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10$ celku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) - řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny a desetiny daného počtu - sčítá zlomky se stejným jmenovatelem, kdy jmenovatel je 1 - 10 Umí pojmenovat jednotlivé části zlomku.

	<p>Finanční gramotnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe širší finanční souvislosti - umí nakládat s vlastním kapesným, spočítat příjmy a výdaje - chápe záporná čísla a ví, co je dluh - dokáže přečíst na teploměru záporná čísla
<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rovnoběžky, různoběžky, kolmice a kružnice - Trojúhelník - Souměrnost - Obsah čtverce, obdélníku - Sítě kvádrů a krychle 	<p>Určí vzájemnou polohu dvou přímek Sestrojí rovnoběžku s danou přímkou Sestrojí kolmici k dané přímce pomocí trojúhelníku s ryskou. Rýsuje čtverec a obdélník. Poznává a sestaví trojúhelník pravoúhlý. Narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem. Poznává souměrný útvar. Určí osu souměrnosti modelováním, překládáním apod. Nakreslí souměrný tvar. Určuje obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě. Řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce. Vymodeluje síť kvádrů a krychle. Vymodeluje kvádr a krychli z dané sítě.</p>

Matematika – 5. ročník -	Časová dotace 5 hodin
Učivo	Očekávané výstupy
Opakování a procvičování Jednotky objemu	Procvičování učiva ze 4. ročníku Litř, decilitř, mililitř, hektolitř, převádí jednotky
Přirozená čísla do 1 000 000 - Posloupnost - Číselná osa - Zápis v desítkové soustavě - Početní výkony - Pořadí výpočtů - Písemné algoritmy - Kontrola výpočtů - Odhady výsledků - Aritmetický průměr	Čte a zapisuje čísla větší než milión. ✓ Zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností. Porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose. Zapisuje přirozená čísla v požadovaném tvaru v desítkové soustavě. Sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (čísla mají nejvýše dvě číslice různé od nuly) □ Písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla. Písemně odčítá dvě přirozená čísla. ✓ Pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech. ✓ Umí používat zákony distributivní., asociativní., komutativní - zná přednost v pořadí výpočtů ✓ Písemně násobí až čtyřciferným činitelem. ✓ Písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem (včetně dělení se zbytkem) ✓ Samostatně provádí kontroly výpočtů. Řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly. Seznámí se s aritmetickým průměrem na slovních úlohách
Desetinná čísla jmenovatelem 10 a 100 - Desetinná čísla - Desetina, setina, tisícina	Řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel. ✓ Zaokrouhlí dané desetinné číslo řádu desetin na celky. ✓ Sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin. ✓ Násobí a dělí desetinné číslo deseti, stem a přirozeným číslem menším než 10 ✓ Užívá desetinné číslo v praktických situacích. - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě
Finanční gramotnost	- dokáže matematicky zpracovat hospodaření společnosti - umí zapsat výsledky do tabulek (zisk, ztráta, splácení)

<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konstrukce obdélníku a čtverce - Konstrukce šestiúhelníku - Druhy trojúhelníků - Rovnoběžníky - Další jednotky obsahu a, ha, km', mm" - Síť těles 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Narýsuje obdélník, čtverec a pravoúhlý trojúhelník Vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce ✓ Sestrojí pravidelný šestiúhelník a vypočítá jeho obvod (včetně obvodů dalších mnohoúhelníků) ✓ Rozezná a sestrojí různé druhy trojúhelníků (rovnostanný, rovnoramenný, pravoúhlý) ✓ Seznámí se s kosočtvercem a kosodélníkem (sestrojí je) Zná a umí převádět jednotky obsahu cm", mm", m , ha. ✓ ✓ Řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce. ✓ Seznámí se se sítí hranolu, krychle, válce ✓ Vypočítá povrch kvádra a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn. Řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku, čtverce, povrchu kvádra a krychle
<ul style="list-style-type: none"> - Povrch kvádra a krychle. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Tabulky, grafy a diagramy - Proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná. - Grafy a soustava souřadnic. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Doplnuje řady čísel a tabulky. ✓ Čte a sestruje sloupcový diagram. Sestrojuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic.

Začlenění průřezových témat ve 3, 4. a 5. ročníku:

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální i neverbální komunikace, dialog, diskuse, otázka
- procvičování smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, paměti a zapamatování
- řešení problémů – problémové úlohy
- sebepoznání a sebepojetí -rozvoj postojů a hodnot, zpětná vazba, zdravé sebepojetí
- zvládání stresových situací, sebekontrola, sebeovládání, plánování učení a odpočinku, hledání pomoci při potížích
- rozvoj kreativity – originalita, nápaditost, citlivost,
- dobré vztahy ve třídě, slušné chování
- komunikace v různých situacích – odmítnutí, omluva, pozdrav, prosba, žádost
- obrana proti agresi, rozlišení pravdy, lži, předstírání
- kooperace – práce ve skupinách, dvojicích
- rozhodování v problémových situacích, nácvik dovednosti řešit problémy
- odpovědnost, spravedlnost, respekt
- prosociální chování
- asertivní komunikace
- etické zvládání soutěže a konkurence
- analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy – vztah učitele a žáka, mezi žáky navzájem - slušné chování (omluva, pozdrav, prosba, žádost,...)
- PROJEKT MV – Zvyky a tradice, Malý cestovatel
- odpovědnost za vlastní jednání
- překonávání předsudků a vžitých stereotypů

Environmentální výchova

- plán EV
- ekologické problémy v číslech
- třídění odpadu – jednotky (délka, objem, hmotnost, obsah), porovnávání
- šetření energií v číslech

Mediální výchova

- rozdíl mezi reklamou a zprávou – reklama v číslech
- používání internetu

Výchova demokratického občana

- dodržování demokratických principů
- aktivní uplatňování práv a povinností, odpovědnost za sebe i jiné

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- překonávání stereotypů a předsudků
- Evropa v číslech

6.4 Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací předmět: INFORMATIKA

Charakteristika vzdělávacího předmětu informatika

Výuka počítačů a práce s informacemi je pojata jako samostatný předmět informatika, i když není úkolem základní školy vychovat ze všech dětí počítačové odborníky. Jedním z cílů využívání počítačů na škole je naučit se je používat jako nástroj při další výuce. Z tohoto důvodu je nutné, aby všichni žáci prvního stupně dokázali zvládnout základy počítačů a aby je práce na počítači nezdržovala od hlavních cílů. Na druhém stupni se žáci zaměřují na zautomatizování práce na počítači, na rozšiřování získaných znalostí. Žáci se učí aktivně využívat informačních technologií. Informační technologie jsou žákům přístupny i mimo přímou výuku počítačů a jsou využívány v co největším rozsahu jako nástroj výuky.

Obsahové vymezení předmětu

Obsah předmětu informatika je zcela podřízen cíli dosažení informační gramotnosti, tj. komplexu znalostí a dovedností spojujících v jeden celek počítačovou a funkční gramotnost.

Na 1. stupni žák získá dovednosti a znalosti nezbytné k ovládnutí systémů výpočetní techniky a k poznání a pojmenování jejích základních hardwarových a softwarových komponent. Umí pracovat s myší, zná dobře jednotlivé klávesy, ovládá práci s okny a základní práci s programy. Sám pracuje s výukovými programy a samostatně si prohlíží www stránky. V páté třídě rozlišuje soubory, adresáře, chápe jejich strukturovanost a určité formáty souborů. Vlastní soukromou emailovou schránku.

Časové a organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována výukou v 5. ročníku s týdenní dotací 1 hodiny.

Výchovné a vzdělávací strategie .

Kompetence k učení

- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- využívání výpočetní techniky ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- práce s sebehodnocením žáků
- podněcování tvořivosti žáků, realizace jejich vlastních nápadů
- vedení žáků k účasti na různých soutěžích

Kompetence k řešení problému

- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů a tím k podněcování nových cest poznávání

-vedení výuky tak, aby žáci hledali různá řešení problému svoje řešení si dokázali obhájit

Kompetence komunikativní

- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- schopnost komunikovat prostřednictvím počítače

Kompetence sociální a personální

- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- používání skupinové práce žáků, vzájemné pomoci při učení.

Kompetence občanské

- vyhledávání aktuálních informací o naší společnosti
- vedení k pracovitosti a zodpovědnosti

Kompetence pracovní

- zadávání problémových úloh k cvičení vytrvalosti a systematickosti
- dodržování pravidel termínů - výchova k odpovědnosti
- schopnost samostatné práce s počítačem

5. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Části počítače	Pozná tyto části počítače: - Monitor - Skříň počítače - Klávesnice - Myš - Reproduktory - Tiskárna a ví k čemu slouží
Zapnutí a vypnutí počítače a monitoru	Sám správně zapne a vypne počítač a ví, kdy má zapnout a vypnout monitor.
Ovládání počítače myší	Používá kliknutí a dvojklik.
Ovládání počítače klávesnicí	Používá důležité klávesy: Enter, Escape, šipky, písmena, číslice, mezerník, Shift, Delete, Baskpace
Orientace na ploše počítače	Najde tlačítka: - Start - Hodiny - Hledanou ikonu na ploše
Práce s programy	Podle návodu učitele spustí a vypne program. Samostatně zapne program pomocí ikony na ploše . Pracuje sám s výukovými programy určenými pro 5. ročník.
Práce se složkami a soubory	Ví, že složku může dál otvírat. Podle návodu učitele dokáže: - Prohlédnout soubor, složku v průzkumníku - Vytvořit novou složku, soubor - Přejmenovat složku, soubor - Vyhodit složku, soubor do koše
Práce s oknem	Zavírá okno křížkem, zmenšuje a zvětšuje okno
Práce s programem Word	Pod vedením učitele: - Vybere druh, velikost, sílu, náklon a podtržení písma - Napiše krátký text - Dokáže smazat text Náhledem se na text podívá
Bezpečnost práce s počítačem	Nezapojuje přístroj do zástrčky. Nezasahuje dovnitř ani se nedotýká zadní strany skříně počítače a jeho periférií.
Vyhledávání informací a komunikace: Připojení k internetu	Spustí program Internet Explorer.
Ovládání a procházení internetem	Pod vedením učitele: - Zapiše adresu do správného pole - Používá pole Zpět. Vpřed. Přejít, Zastavit, Domů.
Ochrana osobních dat	Chrání si svá osobní data při práci s internetem a zvažuje, kdy je zveřejnit.
Vyhledávání informací	Pod vedením učitele navštěvuje stránky vhodné pro svou věkovou kategorii.
Doporučené stránky - příklady	]

www.detskvinternet.cz www.detskvweb.cz www.zabavnik.cz www.alik.cz www.radiodomino.cz	www.ext-rozhlas.cz/deti/portal www.ekamarad.cz www.moje_1_noviniv.cz www.iabc.cz www.ezavinac.cz www.krysa.cz www.ctyrlitek.cz	www.origami.cz www.triky.navod.cz www.harrypotter.detskvinternet.cz www.zviratka.cz wwwv.ymjr.cz (papírové modely) www.letadla.pinknet.cz
	www.volny.cz/veselv.marek	www.auta5p.hyperlink.cz
	(matematické pohádky)	www.ssakhk.cz/autokatalog

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální komunikace
- procvičování smyslového vnímání
- procvičování pozornosti a soustředění
- procvičování paměti – testy, výukové programy
- mezilidské vztahy – práce ve skupinách
- organizace volného času
- odpovědnost za výsledky své práce

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy - slušné chování (ke spolužákům, dospělým, kamarádům)

Enviromentální výchova

- práce s internetem – zjišťování informací o stavu životního prostředí
- informace o třídění odpadů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- práce s internetem – vyhledávání informací o zemích Evropy
- navazování kontaktů – POSTCROSSING

6.5 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny,

společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky zdraví a dalších témat. Žák se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Žák získává všeobecný přehled o světě a učí se v něm orientovat. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.

Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, porozumět soudobému způsobu života. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáka se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací.

Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

Vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví. Do oblasti patří předměty **PRVOUKA** (1 . - 3 ročník). **VLASTIVĚDA** a **PŘÍRODOVĚDA** (4. a 5. ročník)

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Obor je členěn do 5 okruhů:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody
5. Člověk a výchova ke zdraví

Charakteristika vzdělávacího předmětu PRVOUKA

Vzdělávací předmět PRVOUKA vymezuje vzdělávací obsah týkající se elementárních poznatků z oblasti člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky a zdraví. Žák se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Získává základní přehled o světě a učí se v něm orientovat. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.

Obsahové vymezení vzdělávacího předmětu

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost přírody, ochrana přírody
5. Člověk a výchova ke zdraví

Časové a organizační vymezení

Předmět se realizuje v prvních třech ročnících prvního stupně v týdenní časové dotaci 15 hodin . Předmět **PRVOUKA** se vyučuje v 1. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, ve 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- projektové vyučování
- skupinová práce, pozorování, tvorba pracovních listů,
- práce s textem, návštěvy muzeí, knihoven, divadel
- sledování médií
- aplikace znalostí

2. Kompetence k řešení problému

- pozorování, skupinová práce
- projektové vyučování, experimentování
- didaktické hry,
- vytváření modelových situací

3. Kompetence komunikativní

- dramatizace, experimentování,
- didaktické hry, skupinová práce
- projekty, besedy

4. Kompetence sociální a personální

- besedy, řízené rozhovory
- tvořivé hry, dialogy, besedy
- scénky, skupinová práce

5. Kompetence občanské

- besedy, exkurze
- projekty
- modelové situace
- rozhovory, dramatizace
- didaktické hry

6. Kompetence pracovní

- skupinové práce
- pracovní a výtvarné činnosti
- pokusy, výstavy
- vytváření pracovních listů, tvorba pomůcek

1. ročník PRVOUKA	Časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
MÍSTO, KDE ŽIJEME Domov Škola Obec	Žák dojde samostatně do školy, šatny, třídy, orientuje se v budově školy dokáže se připravit na vyučování dbá na bezpečnost při cestě do školy pojmenuje město, ve kterém žije a ulici, ve které bydlí zvládne cestu ze školy domů spolehlivě se pohybuje v blízkém okolí školy
LIDÉ KOLEM NÁS Rodina a soužití lidí Příbuzenské vztahy Role členů rodiny Rodinné vztahy Chování lidí Povolání a pracovní činnosti	vyjmenuje nejbližší rodinné příslušníky, seřadí členy dle věku vypráví o práci rodičů respektuje spolužáky s jejich přednostmi i nedostatky, pokusí se přizpůsobit hovoří o chování v rodině aplikuje zásady správného chování ve škole i mimo ni ve škole rozpozná zaměstnance a váží si jejich práce rozliší nesprávné chování jiných i u sebe
LIDÉ A ČAS Orientace v čase Současnost, minulost a budoucnost v našem životě	vyjmenuje dny v týdnu rozlišuje čas práce a odpočinku určí celé hodiny na příkladech porovnává odlišnosti života lidí vypráví o zvycích a práci lidí rozpozná současnost a minulost využívá časové údaje při řešení různých situací denního života porovnává minulost a současnost
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY OCHRANA PŘÍRODY Změny v přírodě Látky a jejich vlastnosti Vesmír a Země Rostliny Živočichové	pojmenuje věci kolem nás, pokusí se určit materiál rozliší den a noc rozpozná roční období zhodnotí odlišnosti v přírodě během ročních období popíše základní části rostliny určí základní podmínky pro život rostlin pozná dané rostliny vyjmenuje základní části těla u určených savců a ptáků porovná chování živočichů v závislosti na ročním období vymezí živočichy domácí a volně žijící dodržuje pravidla správného chování v přírodě a podílí se na něm
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Péče o zdraví, zdravá výživa Lidské tělo Základní pravidla silničního provozu	učí se a dodržovat základní hygienické návyky (mytí rukou, používání WC, zubní hygiena) dodržuje režim dne rozpozná základní části lidského těla dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných využívá teoretických znalostí a poznatků k zdravému způsobu života rozlišuje zdravé a nezdravé potraviny, dodržuje pitný režim uplatňuje správné stravovací návyky rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
Osobní bezpečí	- chápe význam značení únikových cest ve škole - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu(ovládá chůzi po

<p>Situace hromadného ohrožení</p>	<p>chodníku, využívá podchodu a nadchodu, zná zásady bezpečného přecházení, umí používat světelných signálů pro chodce, zná zásady bezpečného chování v dopravních prostředcích, používá přilby na kolo)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná bezpečná místa pro hry a trávení volného času - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné lidi - dokáže přivolat pomoc např. při nevolnosti nebo úrazu dospělého, zná čísla tísňových volání a nacvičuje jejich používání, ví, že se nesmí zneužívat - dokáže se chovat bezpečně v nouzové situaci, umí vyhledat dospělého a požádat ho o pomoc (např. pozdní příchod do školy a děti nejsou ve třídě, náhodné uzamčení v šatně nebo ve třídě) - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158
<p>Finanční gramotnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
<p>Korupce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chová se nezištně vůči kamarádům - dokáže poskytnout pomoc bez očekávané protislužby ve škole i doma

2. ročník PRVOUKA Časová dotace 2 hodiny týdně	
Učivo	Očekávané výstupy
MÍSTO, KDE ŽIJEME Domov Škola Obec Okolní krajina	- žák se orientuje v okolí školy a svého bydliště - bezpečně zvládá pohyb po budově školy - připravuje se na vyučování podle rozvrhu pamatuje si adresu svého bydliště respektuje pravidla silničního provozu pojmenuje důležité dopravní značky dokáže pojmenovat a ukázat specifické orientační body v okolí bydliště
LIDÉ KOLEM NÁS Rodina Soužití lidí Chování lidí Právo a spravedlnost	vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny, uvědomuje si věkové rozdíly a poslušnost vysvětlí povolání rodičů a objasní další jemu známá povolání, pokusí se objasnit práci zaměstnanců školy seznámí se s školním řádem a respektuje ho, samostatně rozlišuje zásady správného chování dokáže posoudit nesprávné chování a vysvětlí správný postup nápravy konkretizuje svá práva a povinnosti učí se obhajovat své názory
LIDÉ A ČAS Orientace v čase Současnost a minulost v našem životě Regionální památky	vyjmenuje měsíce, rozlišuje pojmy hodina, den, týden, měsíc, rok posoudí poslušnost včera, dnes, zítra rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt vyznačí čas na digitálním displeji využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti porovnává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti pojmenuje některé kulturní či historické památky místa, kde žije
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY OCHRANA PŘÍRODY Látky a jejich vlastnosti Rostliny Živočichové Suroviny a výrobky Ekosystémy louka, pole, les, voda	určí a roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích provádí jednoduché pokusy, pozoruje a upevňuje si a rozšiřuje poznatky o rostlinách a živočiších pozná dané rostliny ve známé lokalitě opakuje a upevňuje si poznatky o určených savcích a ptácích popíše jednotlivé části těla
Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	rozliší a porovná chování živočichů v závislosti na ročním období třídí živočichy na domácí a volně žijící zná jejich význam pro člověka dbá na dodržování pravidel správného chování v přírodě aktivně se podílí na ochraně přírody a životního prostředí
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Péče o zdraví, zdravá výživa (zelenina a její druhy, hospodářské plodiny a výrobky z nich) Ovocné stromy Dužnaté plody Lidské tělo Osobní bezpečí	dodržuje základní hygienické návyky (mytí rukou, používání WC, zubní hygiena) orientuje se v režimu dne, rozpozná dobu práce a povinností od doby odpočinku upevňuje znalosti zdravých a nezdravých potravin, dodržuje pitný režim uplatňuje správné stravovací návyky a učí se pravidlům stolování zhodnotí správnost chování a činností ve vztahu ke zdraví shromáždí a porovná kladné a záporné poznatky ve vztahu ke zdraví zná základní části lidského těla a polohu základních orgánů v těle upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo rozlišuje nemoc a úraz dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a

Návykové látky a zdraví Situace hromadného ohrožení Prevence nemoci a úrazu Dopravní výchova	zdraví jiných důsledně dbá na uplatňování pravidel účastníků silničního provozu (zvládá chůzi po krajnici, umí přejít bezpečně přes železniční přejezd, zná nebezpečí za snížené viditelnosti -vidět a být viděn - reflexní materiály, důsledně používá přilbu na kolo) chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi a učí se vyhodnotit nebezpečí a závažnost situace ovládá čísla tísňového volání 112 odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná a dodržuje bezpečnou vzdálenost od neznámé osoby dokáže přivolat pomoc pro sebe i pro jiné lidi v případě nebezpečí, učí se zachovat rozvahu a klid, nezmatkuje uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích (např. evakuace při požáru) respektuje je a řídí se jimi
Finanční gramotnost	Dokáže popsat povolání rodičů (plat, nakládání s penězi) umí hospodařit s kapesným ví, co je účelné utrácení
Korupce	- chová se nezištně vůči kamarádům - dokáže poskytnout pomoc bez očekávané protislužby ve škole i doma

Začlenění průřezových témat v 1. a 2. ročníku:

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální komunikace
- procvičování smyslového vnímání
- procvičování pozornosti a soustředění
- procvičování paměti
- mezilidské vztahy – práce ve skupinách
- sebepoznání (pracovní návyky, sebeobsluha, sebekázeň)
- organizace volného času
- odpovědnost za výsledky své práce
- péče o zdraví, zdraví životní styl – PROJEKT ŠKOLA PLNÁ ZDRAVÍ

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy - slušné chování (ke spolužákům, dospělým, kamarádům a neznámým lidem) a moje rodina (významné události, práva a povinnosti členů rodiny, rodinné prostředí)
- zvyky a tradice – PROJEKT MV (Vánoce, Velikonoce)

Environmentální výchova

- plán EV
- vycházky (pozorování ekosystémů, proměn přírody během roku, vedení dětí k citlivému vnímání životního prostředí)
- výstavky přírodnin, přírodovědný koutek (péče o pokojové květiny)
- besedy (Tonda obal na cestách, Beseda o včelách,...)
- péče člověka o zimní přírodu (krmítko, krmelec)
- šetření energiemi
- třídění odpadu
- Den Země – úklid okolí obce

Mediální výchova

- přírodopisné dokumentární filmy, využití ICT – zdroj informací

Výchova demokratického občana

- ochrana přírody
- právo a spravedlnost (základní práva dítěte)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- zvyky a tradice – srovnání se světem
- ochrana přírody

3. ročník	Časová dotace 3 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
MÍSTO, KDE ŽIJEME Domov Škola Obec Okolní krajina (místní oblast, region) Mapy obecně zeměpisné a tématické	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo - začlení obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich používá buzolu, v turistické mapě blízkého okolí dokáže vyznačit trasu řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
LIDÉ KOLEM NÁS Rodina Soužití lidí Chování lidí Právo a spravedlnost Kultura	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, rodině, v obci rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci obhájí při konkrétní činnosti své názory přizná svou chybu, učí se domluvě na společném postupu, řešení problému v kolektivu snaží se rozpoznat ve svém okolí jednání a chování, která nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny v kladném i záporném smyslu a přemýšlí o možnostech zlepšování životního prostředí obce v místě bydliště nabídne možnosti kulturního vyžití
LIDÉ A ČAS Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Regionální památky Bájé, mýty, pověsti	určí čas jako fyzikální veličinu přesně určí jakýkoli čas orientuje se bezpečně v kalendářním a školním roce objasňuje odlišnosti způsobu života a bydlení dříve a nyní vyhledává a shromažďuje poznatky o památkách svého regionu a využívá jich seznámí se s pověstmi daného regionu konkretizuje pojmy rodný kraj, domov, vlast
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY OCHRANA PŘÍRODY Látky a jejich vlastnosti	rozlišuje prvky živé a neživé přírody určí a roztřídí některé přírodniny podle určujících znaků uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti podrobně zkoumá vlastnosti vody, vzduchu a půdy hodnotí a uvědomuje si význam vody, vzduchu a půdy pro život
Voda a vzduch Půda Vesmír a Země Rostliny Houby Živočichové Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	změří základní veličiny pomocí jednotkových nástrojů a přístrojů vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období zkoumá základní společenstva v daných lokalitách regionu zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy -nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí porovnává základní projevy života na konkrétních organismech prakticky třídí organismy do známých skupin a využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě rozlišuje aktivity prospívající životnímu prostředí a zdraví
Finanční gramotnost Korupce	dokáže hospodařit s kapesným – uspořít menší obnos chová se nezištně vůči kamarádům dokáže poskytnout pomoc bez očekávané protislužby ve škole i doma

<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <p>Péče o zdraví, zdravá výživa</p> <p>Lidské tělo</p> <p>Partnerství, rodičovství, zákl. sexuální výchovy</p> <p>Návykové látky a zdraví</p> <p>Osobní bezpečí</p> <p>Situace hromadného ohrožení</p> <p>Dopravní výchova</p>	<p>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky na základě elementárních znalostí o lidském těle</p> <p>využívá znalostí lidského těla k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav</p> <p>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</p> <p>orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <p>chová se ohleduplně k druhému pohlaví a objasní a respektuje rozdíly mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p> <p>účelně organizuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek dle vlastních potřeb</p> <p>aplikuje naučené způsoby chování na modelových situacích ohrožující zdraví</p> <p>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví a jeho preventivní ochranu</p> <p>dokáže přivolat lékařskou pomoc a ošetřit drobná poranění (krvácení z nosu, odřenina, drobná řezná rána, opařenina a popálenina)</p> <p>osvojuje si na modelových situacích odmítání návykových látek</p> <p>ovládá přiměřeně svému věku pravidla silničního provozu v rolích chodce a cyklisty (správně reaguje na světelné signály, používá stezky pro chodce a cyklisty, správně reaguje na vozidla se zvláštními výstražnými znameními, zná pravidla jízdy na in-line, skateboardu a koloběžce. používá přilbu)</p> <p>seznamuje se s krizovými situacemi (šikana, týrání, sexuální zneužívání) a učí se dbát na vlastní bezpečí, zná, případně vyhledá čísla linky důvěry</p> <p>řídí se důkladně pokyny dospělých při mimořádných situacích</p> <p>využívá poznatků z médií a nacvičuje chování při modelových situacích</p> <p>ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p> <p>dokáže teoreticky řešit situace v silničním provozu a získává teoretické poznatky týkající se dopravních situací</p> <p>prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty</p> <p>charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje</p>
--	--

Začlenění průřezových témat ve 3. ročníku:

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální komunikace
- procvičování smyslového vnímání
- procvičování pozornosti a soustředění
- procvičování paměti
- mezilidské vztahy – práce ve skupinách
- sebepoznání (pracovní návyky, sebeobsluha, sebekázeň, lidské tělo, nemoci)
- organizace volného času

- odpovědnost za výsledky své práce
- péče o zdraví, zdravý životní styl – PROJEKT ŠKOLA PLNÁ ZDRAVÍ

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy - slušné chování (ke spolužákům, dospělým, kamarádům a neznámým lidem) a moje rodina (významné události, práva a povinnosti členů rodiny, rodinné prostředí)
- zvyky a tradice – PROJEKT MV (Vánoce, Velikonoce)

Environmentální výchova

- plán EV
- vycházky (pozorování ekosystémů, proměn přírody během roku, vedení dětí k citlivému vnímání životního prostředí)
- výstavy přírodnin, přírodovědný koutek (péče o pokojové květiny)
- besedy (Tonda obal na cestách, Beseda o včelách,...)
- péče člověka o zimní přírodu (krmítko, krmelec)
- šetření energiemi
- třídění odpadu
- Den Země – úklid okolí obce
- životní styl,
- základní podmínky života (voda, vzduch, půda)
- ekosystémy

Mediální výchova

- přírodopisné dokumentární filmy, využití ICT – zdroj informací
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, analýza textů, ověřování informací
- využití médií

Výchova demokratického občana

- ochrana přírody
- právo a spravedlnost (základní práva dítěte)
- občanská společnost a škola
- principy demokracie (občan, společnost, stát)
- společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- zvyky a tradice – srovnání se světem
- ochrana přírody

Hv- lidové písně, písně o zvířatech, rostlinách

M – jednotky hmotnosti, délky...

Aj – názvy částí těla, živočichové...

Tv – názvy částí těla...

Projekty:

Zdravá škola

Den Země

Přírodovědná vycházka

Tonda obal na cestách

Mrkev

Recyklohraní

Dopravní výchova

Výukové programy na PC:

Přírodověda pro 3.ročník

Charakteristika vzdělávacího předmětu VLASTIVĚDA

Vzdělávací předmět VLASTIVĚDA vymezuje vzdělávací obsah týkající se elementárních poznatků z oblasti společnosti, vlasti a Evropy. Žák se učí orientovat na mapě (Česká republika, Evropa), získává elementární znalosti o České republice a Evropě (poloha, povrch, vodstvo, podnebí, lidé a města, průmysl, zemědělství, těžba surovin, cestovní ruch a rekreace, zajímavosti z jednotlivých částí ČR a pod.). Získává základní přehled o starších i nových českých dějinách, učí se orientovat v čase i dějinných souvislostech. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané ve výchově v rodině a v Prvouce.

Obsahové vymezení vzdělávacího předmětu

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas

Časové a organizační vymezení

VLASTIVĚDA je zastoupena ve 4. ročníku 2 hodinami, v 5. ročníku 2 hodinami. Vyučovací předmět je realizován ve vyučovacích hodinách. Klasickou hodinu se snažíme nahrazovat také vycházkami, exkurzemi, praktickými cvičeními. Některá témata realizujeme jako projekty s vyšší časovou náročností (propojujeme s jinými předměty).

Výchovné a vzdělávací strategie

1. *Kompetence k učení*

- projektové vyučování
- skupinová práce, pozorování, tvorba pracovních listů,
- práce s textem, návštěvy muzeí, knihoven, divadel
- sledování médií
- aplikace znalostí

2. *Kompetence k řešení problému*

- pozorování, skupinová práce
- projektové vyučování, experimentování
- didaktické hry,
- vytváření modelových situací

3. *Kompetence komunikativní*

- dramatizace, experimentování,
- didaktické hry, skupinová práce
- projekty, besedy

4. Kompetence sociální a personální

- besedy, řízené rozhovory
- tvořivé hry, dialogy, besedy
- scénky, skupinová práce

5. Kompetence občanské

- besedy, exkurze
- projekty
- modelové situace
- rozhovory, dramatizace
- didaktické hry

6. Kompetence pracovní

- skupinové práce
  - pracovní a výtvarné činnosti
  - pokusy, výstavy
- vytváření pracovních listů, tvorba pomůcek

4. ročník VLASTIVĚDA	Časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
MÍSTO, KDE ŽIJEME Okolní krajina místní oblast, region Naše vlast ČR práce s mapou glóbus, mapa, plán zeměpisná síť legenda mapy mapy obecně zeměpisné a tematické poloha ČR povrch ČR vodstvo města počasí a podnebí půdy a zemědělství nerostné suroviny, průmysl životní prostředí	určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR posoudí jednoduše a srozumitelně jejich význam z hlediska přírodního, historického rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce rozpozná symboly našeho státu a jejich význam orientuje se na mapě podle světových stran objasní vysvětlivky a grafiku mapy uvědomuje si globální problémy přírodního prostředí a v rámci svých možností se aktivně podílí na zlepšování přírodního prostředí rozliší fyzickou a duševní práci
LIDÉ KOLEM NÁS Naše vlast ČR parlament, vláda, zákony, demokratická práva občanů, prezident, státní symboly, státní svátky, památná místa	prohlubuje si poznatky o mezilidských vztazích a vzájemné komunikaci shromažďuje informace o politických stranách, zájmových spolecích seznamuje se s demokratickými, principy a diskutuje o nich objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů zná svá práva a povinnosti žáka školy

Spravedlnost	seznámí se s právy dítěte rozpozná protiprávní jednání
Kultura	konkretizuje podoby a projevy kultury seznamuje se s významnými sociálními problémy a nesnášenlivostí mezi lidmi a dokáže vyjádřit a obhajovat svůj názor
LIDÉ A ČAS orientace v čase a časový řád současnost a minulost v našem životě regionální památky	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek, archivů, knihoven a sbírek, muzeí a galerií pro pochopení minulosti a využívá nejrůznější informace z dostupných zdrojů
Báje, mýty, pověsti Významné události našich dějin Nejstarší osídlení	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v hlavních dějinných obdobích využívá regionálních bájí, mýtů a pověstí k rozšíření svých vědomostí Sáмова říše Velkomoravská říše Přemyslovci Lucemburkové Jagelonci Jiří z Poděbrad Habsburkové
Finanční gramotnost	dokáže rozlišit účelnost plateb (co koupit musím, co koupit chci)
Korupce	chápe slovo úplatek zná význam odpustek (husitství)
Obrana státu Význam armády ČR	uvědomuje si důležitost armády pro obranu státu, pomoc armády v krizových situacích (mezinárodní mise) upevňuje etické zásady, zvládá vlastní emocionalitu, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům

5. ročník VLASTIVĚDA	Časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praha a její okolí - Střední Čechy - Východní Čechy - Severní Čechy - Západní Čechy - Jižní Čechy - Českomoravská vrchovina - Severní Morava - Brno <p>Střední a jižní Morava</p> <p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planeta Země - poloha - povrch - počasí a podnebí - vodstvo - rostlinstvo a živočišstvo - státy a jejich hlavní města - Evropská unie - sousední státy ČR 	<p>rozšiřuje si historické znalosti o místě bydliště a širším okolí shromažďuje a využívá poznatky z kronik, archivů a muzeí utřídí a začlení nabyté vědomosti do jednotlivých historických etap objevuje dějinné souvislosti regionu a vlasti</p> <p>zařadí umístění ČR z hlediska zeměpisného (svět, Evropa) dokáže vysvětlit grafiku map a používá vysvětlivky třídí poznatky o přírodních podmínkách v Evropě získané z dostupných materiálů zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i jiných zemích vyčte z map základní údaje všech evropských zemí shromažďuje poznatky o EU, využívá médií má základní poznatky o České republice a Evropě</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <p>Rodina</p> <p>Soužití lidí</p> <p>Chování lidí</p> <p>Právo a spravedlnost</p> <p>Kultura</p> <p>Základní globální problémy</p>	<p>uvědomuje si funkci rodiny</p> <p>rozeře vazby mezi fyzickou a duševní prací</p> <p>konkretizuje své představy o budoucím povolání</p> <p>posoudí mezilidské vztahy a vzájemnou komunikaci na základě vlastních zkušeností</p> <p>orientuje se v informacích o politických stranách, zájmových spolcích a církvi zkusí vyvodit a objasnit základní principy demokracie aplikuje teoretické vědomosti o základních lidských právech do praxe uvede a posoudí příklady protiprávního jednání, právní ochrany občanů a majetku</p> <p>prohlubuje si poznatky o podobách a projevech kultury využívá vlastních zkušeností s kulturními institucemi a vypráví o nich</p> <p>posuzuje významné sociální problémy a problematiku nesnášenlivosti mezi lidmi, uvede příklady a diskutuje o nich</p> <p>shromáždí příklady o globálních problémech přírodního prostředí, vyhodnotí je a pokusí se navrhnout řešení, obhájí svůj názor</p>

<p>LIDÉ A ČAS</p> <p>Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Regionální památky Báje, mýty, pověsti</p> <p>Významné události našich dějin: Osvícenství Národní obrození I. sv. válka Vznik Československa II. sv. válka Poválečný vývoj Sametová revoluce Současnost</p>	<p>orientuje se bezpečně v časové přímce zařadí zjištěné údaje historicky správně a vyvozuje souvislosti mezi jednotlivými ději z vlastních zkušeností zpracuje informace o chráněných částech přírody, nemovitých a kulturních památkách, archivech, knihovnách a sbírkách muzeí a galerií upevňuje si již získané znalosti o způsobu života našich předků na našem území v hlavních dějinných obdobích a rozšiřuje si je prokáže znalosti bájí, mýtů a pověstí v rámci regionu i vlasti</p> <p>zdůvodní zařazení státních svátků a významných dnů z hlediska historického Má elementární poznatky z nejdůležitějších období naší vlasti: Osvícenství Národní obrození I. světová válka Vznik Československa II. Světová válka Poválečný vývoj, Sametová revoluce, Současnost</p>
<p>Mimořádné situace Chování obyvatel při mimořádných situacích</p> <p>Zneužívání tísňových linek</p>	<p>chápe nutnost ochrany před nebezpečím a dokáže praktikovat</p> <p>chápe problémy a následky zneužití tísňových linek</p>
<p>Korupce Dramatizace modelových situací týkajících se korupce</p> <p>Obrana státu válečné konflikty současnosti</p>	<p>chápe nezákonnost úplatku chápe pojmy právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot</p> <p>umí vysvětlit důležitost účast ČR v zahraničních misích zná principy demokracie</p>

Začlenění průřezových témat ve 4. a 5. ročníku:

Osobnostní a sociální výchova

- stanovení osobních cílů a kroků vedoucích k jejich dosažení
- plánování učení
- každodenní verbální i neverbální komunikace, dialog, diskuse, otázka

- procvičování smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, paměti a zapamatování
- řešení problémů – problémové úkoly
- sebepoznání a sebepojetí -rozvoj postojů a hodnot, zpětná vazba, zdravé sebepojetí
- zvládání stresových situací, sebekontrola, sebeovládání, plánování učení a odpočinku, hledání pomoci při potížích
- rozvoj kreativity – originalita, nápaditost, citlivost,
- dobré vztahy ve třídě, slušné chování
- kooperace – práce ve skupinách, dvojicích
- rozhodování v problémových situacích, nácvik dovednosti řešit problémy
- odpovědnost, spravedlnost, respekt
- prosociální chování
- asertivní komunikace
- etické zvládání soutěže a konkurence
- analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy – vztah učitele a žáka, mezi žáky navzájem - slušné chování (omluva, pozdrav, prosba, žádost,...)
- PROJEKT MV – Zvyky a tradice, Malý cestovatel
- tolerance odlišných etnik
- odpovědnost za vlastní jednání
- poznávání vlastní kultury i kultur cizích, jejich rovnocennost
- rozpoznání projevů rasové nesnášenlivosti, netolerance a diskriminace
- překonávání předsudků a vžitých stereotypů
- národnostní menšiny, rovnoprávnost, kulturní identita
- národnost, kultura, identita, diskriminace, netolerance, rasismus
- odpovědnost za odstranění diskriminace

Environmentální výchova

- plán EV
- život jako nejvyšší hodnota
- ekologické problémy ČR a Evropy
- Příroda ČR
- Příroda v Evropě

Mediální výchova

- kritické vnímání mediálních prostředků
- správný výběr televizních pořadů pro děti
- nebezpečí internetu
- základní orientační prvky textu
- vnímání autora mediálních sdělení

Výchova demokratického občana

- základní úroveň občanské gramotnosti
- dodržování demokratických principů
- škola – model otevřeného partnerství
- obec- základní jednotka samosprávy
- zapojení občanů do života demokratické společnosti, otevřený a aktivní postoj
- aktivní uplatňování práv a povinností, odpovědnost za sebe i jiné, vědomí důsledků rozhodnutí
- základní právní povědomí dítěte
- demokracie x diktatura
- demokratické řešení konfliktů
- Ústava

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- vědomí evropské identity
- sociální a kulturní odlišnosti mezi národy, kulturní rozmanitost
- evropské hodnoty
- zážitky a zkušenosti z Evropy, život v Evropě
- naši sousedé
- evropská krajina
- státní a evropské symboly
- Evropská unie
- překonávání stereotypů a předsudků

Charakteristika vzdělávacího předmětu PŘÍRODOVĚDA

Vzdělávací předmět PŘÍRODOVĚDA vymezuje vzdělávací obsah týkající se elementárních poznatků z oblasti člověka, přírody, techniky a zdraví. Žák se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Získává základní přehled o světě a učí se v něm orientovat. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané ve výchově v rodině a prvouce.

Obsahové vymezení vzdělávacího předmětu

4. Rozmanitost přírody, ochrana přírody
5. Člověk a výchova ke zdraví

Časové a organizační vymezení

PŘÍRODOVĚDA je zastoupena ve 4. ročníku 2 hodinami, v 5. ročníku 2 hodinami. Vyučovací předmět je realizován ve vyučovacích hodinách. Klasickou hodinu se snažíme nahrazovat také vycházkami, exkurzemi, praktickými cvičeními. Některá témata realizujeme jako projekty s vyšší časovou náročností (propojujeme s jinými předměty).

Výchovné a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- projektové vyučování
- skupinová práce, pozorování, tvorba pracovních listů,
- práce s textem, návštěvy muzeí, knihoven, divadel
- sledování médií
- aplikace znalostí

2. Kompetence k řešení problému

- pozorování, skupinová práce
- projektové vyučování, experimentování
- didaktické hry,
- vytváření modelových situací

3. Kompetence komunikativní

- dramatizace, experimentování,
- didaktické hry, skupinová práce
- projekty, besedy

4. Kompetence sociální a personální

- besedy, řízené rozhovory
- tvořivé hry, dialogy, besedy
- scénky, skupinová práce

5. Kompetence občanské

- besedy, exkurze
- projekty
- modelové situace
- rozhovory, dramatizace
- didaktické hry

6. Kompetence pracovní

- skupinové práce
  - pracovní a výtvarné činnosti
  - pokusy, výstavy
- vytváření pracovních listů, tvorba pomůcek

4. ročník		Časová dotace 2 hodiny týdně
PŘÍRODOVĚDA		
UČIVO	VÝSTUPY	PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
<u>Lidé kolem nás</u> Soužití lidí Chování lidí Vlastnictví Právo a spravedlnost Základní globální problémy	<ul style="list-style-type: none"> • poznává mezilidské vztahy, učí se komunikaci mezi lidmi, učí se pomáhat nemocným a sociálně slabým • rozpozná dobré a špatné chování, umí pomoci spolužákům, zapojuje se do aktivit ve třídě, umí projevit úctu k dospělým, umí se zapojit do kulturních akcí, které pořádá škola, poznává principy demokracie • poznává vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné • poznává základní lidská i práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy • poznává globální problémy přírodního prostředí, snaží se třídřit odpad, seznámí se základními pravidly ochrany před povodněmi	OSV - poznávání, sebepoznání, seberegulace, psychohygiena, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetence řešení problémů, hodnoty a postoje EV – ekosystémy, základní podmínky života lidské aktivity, problémy životního prostředí vztah člověka a prostředí

<p><u>Lidé a čas</u> Orientace v čase a časový řád</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná hodiny (celý den), dodržuje režim dne, zná roční období, umí vyjmenovat měsíce, poznává, jak se čas měří, jak postupují události v čase, poznává nejznámější události v rodině, v obci a regionu, zajímá se o minulost, vyhledává informace z dostupných zdrojů 	<p>VDO – občanská společnost a škola</p>
<p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <p>Látky a jejich vlastnosti</p> <p>Voda a vzduch</p> <p>Nerosty a horniny, půda</p> <p>Země</p> <p>Rostliny, houby, živočichové</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učí se třídit látky, poznává změny látek a skupenství • umí vysvětlit oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, význam pro život, proudění vzduchu • poznává některé hospodářsky významné horniny a nerosty • zná pojmy den a noc, roční období, má základní informace o postavení Země ve vesmíru, ví, jaký je rozdíl mezi planetou a hvězdou, učí se vysvětlit střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve vesmíru, seznámí se s působením magnetické a gravitační síly • umí charakterizovat některá společenstva – les, louka, voda, u lidských obydlí apod. • zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech, umí popsat stavbu jejich těla, zná způsob jejich života • zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotlivých společenstvech, ví a umí vysvětlit, co jsou rostlinná patra • zná běžné zemědělské plodiny, 	<p>EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, problémy životního prostředí, vztah člověka a prostředí</p> <p>MEV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií</p>

<p>Životní podmínky</p>	<p>jejich význam a použití, zná běžné druhy ovoce a zeleniny</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznává rozmanitost životních podmínek života na Zemi, učí se o významu ovzduší, vody, půdy, rostlinstva a živočišstva na Zemi, seznamuje se s významem podnebí a počasí • chová se ohleduplně k přírodě a ochraňuje přírodu, ví, jak se máme v přírodě chovat <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, recyklace odpadů</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajímá se o způsob likvidace odpadů, rozlišuje různé druhy materiálů, dokáže je třídít • aktivně se zapojuje do ochrany životního prostředí • uvědomuje si důležitost čistého ovzduší a vody 	
<p><u>Člověk a jeho zdraví</u> Lidské tělo Péče o zdraví, zdravá výživa Situace hromadného ohrožení Osobní bezpečí, první pomoc, výchova ke zdraví</p> <p>Situace hromadného ohrožení</p> <p>Nácvik opuštění třídy, cvičná evakuace</p> <p>Havárie, únik nebezpečných látek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná a řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy a zdravého životního stylu • využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných, uvědomuje si pravidla dodržování denního a pitného režimu, zdravého stravování a prevence nemocí a řídí se jimi • zná základní i rozšiřující informace o zubní hygieně, dutině ústní, využívá je v praxi • seznamuje se se službami odborné pomoci a dokáže je využít na modelových situacích nacvičuje a následně zvládne situace hromadného ohrožení • umí správně analyzovat situaci, přivolat pomoc • umí reagovat na různé varovné signály 	<p>OSV - poznávání, sebepoznání, seberegulace, psychohygiena, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetence, řešení problémů, hodnoty a postoje</p> <p>Hv- lidové písně, písně o zvířatech, rostlinách</p> <p><i>M – jednotky hmotnosti, délky...</i> <i>Aj – názvy částí těla, živočichové...</i></p>

<p>Dopravní výchova praktická výuka na dopravním hřišti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná únikové cesty při požáru, umí se správně zachovat při krizových situacích • ví, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo, ví, co je terorismus a anonymní oznámení • zná zásady první pomoci (zlomeniny, zástava dýchání apod.), zná tel. čísla tísňového volání pro přivolání první pomoci, hasičů a policie • dále nacvičuje bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty (vyjíždění, jízda při pravém okraji, objetí překážky, zastavení, vyhýbání, odbočování a jízda přes křižovatku, používá přilbu) prakticky zvládá situaci v dopravě, získání průkazu cyklisty ovládá teoretické i praktické dovednosti z dopravní tematiky 	<p>Tv – názvy částí těla...</p> <p>- jednoduché pokusy - vycházky do přírody</p> <p>Projekty: Zdravá škola Den Země Přírodovědná vycházka Tonda obal na cestách Mrkev Recyklohraní Dopravní výchova</p> <p>Výukové programy na PC: Přírodověda pro 4.ročník Dopravní výchova</p>
--	---	--

5.ročník
PŘÍRODOVĚDA

Časová dotace 2 hodiny týdně

UČIVO	VÝSTUPY	PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
<p><u>Rozmanitost přírody</u> Životní podmínky</p> <p>Rovnováha v přírodě</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí • rozliší podnebné pásy • ví, co znamená rovnováha v přírodě a uvede důsledky jejího porušení • zná význam zdravého životního prostředí pro člověka • zná pravidla chování v CHKO a v přírodě • uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny a umí 	<p>EV – Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity, problémy životního prostředí Vztah člověka a prostředí</p>

<p>Vesmír a Země</p>	<p>uvést příklad</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná hlavní znečišťovatele vody, vzduchu, půdy atd. • zná pojem recyklace • zná pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zemská přitažlivost • umí vysvětlit na základě elementárních poznatků o 	
<p><u>Člověk a jeho zdraví</u> Lidské tělo (základy lidské reprodukce, vývoj jedince) Péče o zdraví, zdravá výživa</p> <p>Návykové látky a zdraví Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná původ člověka jako druhu • seznámí se se způsobem rozmnožování a umí charakterizovat hlavní etapy vývoje člověka • zná části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí • dovede jednat podle zásad první pomoci, rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • prakticky rozezná druhy zubů, provádí správnou ústní hygienu • uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu, gamblerství 	<p>OSV – poznávání, sebepoznání, seberegulace, psychohygiena, kreativita</p> <p>MUV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, Princip sociálního smíru, solidarity</p>

<p><u>Lidé kolem nás</u> Právo a spravedlnost (právní ochrana občanů a majetku, základní lidská práva a práva dítěte)</p> <p>Základní globální problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi Situace hromadného ohrožení Mimořádné situace Osobní bezpečí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ví, jaké má postavení v rodině a ve společnosti • zná svoje základní práva a povinnosti • umí zjistit tel. číslo linky důvěry, krizového centra • zná pravidla telefonování na tyto instituce • zná význam pojmů terorismus, rasismus • je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení (požár, únik jedovatých látek apod.) • vnímá mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny a náledí), v modelové situaci dokáže se účinně chránit • zná zásady bezpečného chování v různém prostředí – škola, domov, styk s cizími osobami, silniční provoz a řídí se jimi 	<p>OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetence, řešení problémů, hodnoty a postoje</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <p>Občan, společnost, stát, demokracie</p> <p>EGS – objevujeme Evropu a svět</p> <p>MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií</p> <p>Hv- lidové písně, písně o zvířatech, rostlinách</p> <p><i>M – jednotky hmotnosti, délky...</i> <i>Aj – názvy částí těla, živočichové...</i></p> <p>Tv – názvy částí těla...</p> <p>- jednoduché pokusy - vycházky do přírody</p> <p>Projekty: Zdravá škola Den Země Přírodovědná vycházka Tonda obal na cestách Mrkev Recyklohraní Dopravní výchova</p> <p>Výukové programy na PC: Přírodověda pro 5. ročník</p>
<p>Dopravní výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná pravidla silničního provozu (žáci – cyklisti při cestě do školy) • vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • aplikuje pravidla silničního provozu při jízdě na kole i jako chodec 	

<p>Člověk a technika</p> <p>Osobní bezpečí (bezpečné používání elektrických spotřebičů)</p> <p>Finanční gramotnost - pravidelné rodinné výdaje, hospodaření s rodinným rozpočtem (formou hry)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná jednoduché stroje a jejich praktické použití – páka, kladka, nakloněná rovina, kolo • seznámí se s principem a užitím parního stroje a spalovacího motoru, zná jejich význam v technickém pokroku • má základní poznatky o využití el. energie • zná a dodržuje pravidla bezpečné práce při manipulaci s běžnými el. přístroji • zná zdroje el. energie <p>• dokáže posoudit hospodaření s rodinným rozpočtem</p>	
--	---	--

6.6 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího předmětu hudební výchova

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudebního umění a hudby, k jejímu vnímání a využívání jako prostředku komunikace, prostřednictvím vokálních, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností. Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka a vedou především k rozvoji jeho hudebnosti, hudebních schopností, které se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi (sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a poslechové). Hudební činnosti dále umožňují žákovi uplatnit jeho individuální pěvecký potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, jeho individuální instrumentální dovednosti a jeho pohybové dovednosti i podle jeho zájmu a zaměření.

Vyučovací předmět Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Umožňuje žákům poznávání světa estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa žáci rozvíjí specifické citění, tvořivost, vnímání. V tvořivých činnostech rozvíjí nonverbální vyjadřování a dorozumívání.

Obsahové vymezení předmětu

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudbě a hudebního umění prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Činnosti se vzájemně propojují, ovlivňují a vedou žáka k rozvoji hudebnosti. Ty se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, tvořivými a poslechovými.

Učitel dbá na rozmanitost výběru písní. Těžištěm práce je zpěv a poslech hudby. Je nutno dbát na individuální zvláštnosti dětského hlasu. Zpěv by se měl stát přirozenou potřebou dětí pro vyjádření pohody a radosti.

Časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor Hudební výchova realizujeme v předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA ve všech ročnících prvního stupně v celkové časové dotaci 5 hodin. (Umění a kultura mají na 1. stupni časovou dotaci 12 hodin). V každém ročníku je vyučována 1 hodinu týdně. Využíváme mezipředmětové vztahy a prvky této oblasti zařazujeme také do ostatních předmětů.

Výchovně vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- vedení k pochopení umění
- vytváření dovedností a návyků
- nácvik písní s říkadeli, zapamatování si textu
- rytmičování
- nácvik hry na dětské hudební nástroje
- zařazování doprovodných rytmických nástrojů
- vybírání vhodných melodií k pohybovému vyjadřování
- práce s poslechovými skladbami, nácvik vnímání

2. Kompetence k řešení problému

- práce s poslechovou skladbou
- kladení cílených otázek .volby odpovědí

3. Kompetence komunikativní

- vytváření otázek , tvorba odpovědí
- porozumění textům
- vyjádření citového vztahu k hudbě
- vyjadřování myšlenek
- nácvik zpěvu

4. Kompetence sociální a personální

- řízený rozhovor
- tvořivé hry
- scénky
- nácvik besídky
- hodnocení a sebehodnocení
- přijímání kritiky a pochvaly

5. Kompetence občanské

- situace, které řeší vztahy ve skupině
- projekty
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince

6. Kompetence pracovní

- skupinové práce
- hudební činnosti
- podpora vlastní tvořivosti

1. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
<u>Příklady písní:</u> Žabička zelená Zlatá brána Rybička malička Halí, belí Holka modrooká Když jsem já sloužil Čížečku, čížečku Pod naším okýnkem Bude zima, bude mráz První sníh Pásli ovce Valaši Štědrej večer nastal My tři králové Šel zahradník do zahrady Adámku náš Když jsem jel do Prahy Já jsem z Kutné Hory Šla Nanyňka do zelí Jarní písnička Sedí liška pod dubem Žezuličko, kde jsi byla Jede, jede poštovský panáček Kotě a sluníčko Nepořádný krtek Květen	<ul style="list-style-type: none"> > Ovládá slova písní, zpívá písně odlišného charakteru. > Při zpěvu správně dýchá, rovně stojí či sedí. > Poznává tóny vysoké a hluboké, dlouhé a krátké. > Získává správné pěvecké návyky (uvolněný plynulý zpěv, lehké nasazení, správné dýchání, zřetelná výslovnost). <ul style="list-style-type: none"> > Zpívá slabě a silně, pomalu a rychle. > Podle ukázky pozná píseň, určí ráz skladby (ukolébavka, tanec, píseň, pochod). > Hraje na dětské orffovské nástroje a seznámí se s jejich správným držením. > Dbá na lehké, uvolněné tvoření tónů. > Všimá si celkového rázu písně, pozoruje rytmus. > Tříbí cit pro vhodné použití hudebních nástrojů při doprovodu písně. <ul style="list-style-type: none"> > Poznává píseň podle rytmického úryvku. > Sluchem pozná, kdy se melodie opakuje, zesiluje či zeslabuje, zrychluje či zpomaluje. > Rozeznává písničky s doprovodem hudebního nástroje a bez doprovodu. > Poznává úryvky známých koled. > Při poslechu rozhodne, která je pomalá nebo rychlá, připojí rytmický doprovod.
<u>Příklady říkadel,</u> <u>rozpočítadel:</u> U potoka roste kvítí, Žába skáče po blátě Šnečku, šnečku Foukej, foukej Houpy, houpy, Stromečku, vstávej Snížek Zima Já mám pilu Sedí liška pod dubem Hody, hody, doprovody	<ul style="list-style-type: none"> > Osvojuje si dětské popěvky, říkadla, rozpočítadla. > Správně vyslovuje, tleská rytmus. > Vymýšlí melodii k říkadlům. <ul style="list-style-type: none"> > Umí vytleskat rytmus
<u>Dechová cvičení:</u> hra Na větřík hra Prší hra Sfouknutí peříčka hra Přivoníme ke květině	<ul style="list-style-type: none"> > Správně dýchá. > Rozlišuje hlasy, zvuky, tóny kolem sebe. > Zpívá slabě a silně, pomalu a rychle. > Vytváří zvuky znázorněním kapek deště.
<u>Hudební hry:</u> Rytmická ozvěna Na štafetu Hra na tělo	<ul style="list-style-type: none"> > Napodobuje pohybově hru na některé hudební nástroje ve hře Na muzikanty. > Po učiteli napodobuje rytmus deklamací různých slabik a slov, hrou na tělo či rytmickým hudebním nástroji ve hře Na ozvěnu.

Hra na otázku a odpověď Hudebně pohybové hry Co je vysoko, co je hluboko Zlatá brána	<ul style="list-style-type: none"> > Zpívá známou píseň, po přerušení učitelem si ji pouze představuje, a pak opět pokračuje ve zpěvu ve hře Na ztracenou melodii. > Při zpívání se skupinou žáků se plynule střídá ve hře Na štafetu. > V souladu s metrem provádí hudebně pohybové hry. > Napodobuje formou hry různé pracovní činnosti.
<u>Poslech:</u> Nekonečná pohádka Česká státní hymna Vánoční koledy Vánoční písně Jak se kontrabas zamiloval	<ul style="list-style-type: none"> > při poslechu hudební pohádky se seznámí s hudebními nástroji > rozlišuje tóny vysoké a hluboké, rozlišuje zvukovou barvu jednotlivých nástrojů. > Poznává úryvky známých koled. > Při poslechu rozhodne, která je pomalá nebo rychlá, připojí rytmický doprovod.

2. ročník	časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
<u>Příklady písní:</u> Opakování písní z prvního ročníku To je zlaté posvícení Škubejte kravičky Černé oči Když jsem já sloužil Dybych já věděla Pásla ovečky Kdybys měla má panenka Pásli ovce Valaši Nesem vám noviny Jak jsi krásné nevinátko Dělání Brouček Hřej sluníčko hřej Marjánko, Marjánko Když jsem já ty koně pásal Běžela ovečka Žezuličko, kde jsi byla Máminy oči Dú kravičky, dú Kotě a sluníčko Na tý louce zelený	<ul style="list-style-type: none"> > Dbá na správné rovné sezení při zpěvu, rovné držení ve stoje. > Opakuje písně formou hudebních hádanek. > Podle počátečních úryvků pozná známou píseň. > Určí podle zápisu v učebnici druh písně. > Rozumí pojmům autor textu > Poznává rozdíl mezi dlouhými a krátkými tóny. > Zpívá koledy, připojí rytmické nástroje (triangl, hůlky) > Sluchem pozná, kdy melodie stoupá či klesá. > Rukou ukazuje pohyb melodie. > Intonuje melodii klesavou a stoupavou. > Porovná navzájem jednotlivé písně. > Určuje charakter písní - rychlá, pomalá, taneční, pochodová. > Na základě svých dispozic zpívá intonačně čistě. > Tleská rytmus. > Doprovází píseň na jednoduché hudební nástroje. > Melodii ztvární tancem. > Zpívá píseň po částech formou hry Na ozvěnu. > Střídá sólový zpěv se zpěvem celé třídy. > Žák pozná píseň podle rytmu v rytmické hádance. > Využívá hry na tělo jako doprovod k písni. > Měkce nasazuje tón, tříbí svůj hlasový projev. > Všimá si přede hry, mezihry a dohry.
<u>Příklady říkadel,</u> <u>rozpočítadel, jazykolamů:</u> Foukej, foukej větříčku Šla kočička k muzice Na našem komíně Scvrkni cvrčka z mrkve Houpy, houpy Stromečku, vstávej Snížek Zima Když je venku sníh a led	<ul style="list-style-type: none"> > Zřetelně vyslovuje, rytmizuje jednoduché texty. > Vytleská krátké a dlouhé slabiky. > Tleská rytmus, doprovází hrou na rytmickém nástroji (hůlky, bubínek, prstové činelky). > Melodizuje říkadlo - vytváří svoji vlastní melodii. rDbá na správné otvírání úst. > Vymýšlí jednoduchý nápěv. > Zpěvem a instrumentální hrou útvar napodobuje. > Pokračuje v elementární melodizaci slov a textů.

Klouzačka Já mám pilu Jaro Sedí liška pod dubem Hody, hody Veverka Otloukej se pišťaličko Léto	
<u>Dechová cvičení:</u> hra Na větrík hra Prší hra Sfouknutí peříčka hra Přivoníme ke květině hra Včelka	> Správně dýchá. > Rozlišuje hlasy, zvuky, tóny kolem sebe. > Zpívá slabě a silně, pomalu a rychle. > Vytváří zvuky znázorněním kapek deště. > Správně se nadechuje nosem, zadrží dech, nezvedá ramena. > Pokračuje ve sluchovém pozorování a rozlišování zvuků kolem nás. Zvuky vysoké a hluboké, ostré a jemné, příjemné a nepříjemné
<u>Hudební hry:</u> Rytmická ozvěna Na štafetu Hra na tělo Hra na otázku a odpověď Hudebně pohybové hry Co je vysoko, co je hluboko Zlatá brána Hra na počasí Hra na kapelníka Hra na dirigenta	> Předvádí hru na nástroje ve hře Na kapelníka. > Pohybem předvádí počasí, hraje s rytmičnými nástroji ve hře Na počasí. > Ukazuje, vyťukává rytmus písně ve hře Na dirigenta. > Zpívá melodickou otázku nebo na otázku odpovídá ve hře Na otázku a odpověď. > Ukončuje popěvek podle svého hudebního citění ve hře Na ukončování melodie.
<u>Poslech:</u> Nekonečná pohádka Česká státní hymna Vánoční koledy Vánoční písně Jak se kontrabas zamiloval Oblíbená hudba dětí Poslech dětského sboru	> V poslechové skladbě I. Hurníka si připomene hudební nástroje (klavír, trubka, pozoun, flétna, kontrabas). > Poznává hudební nástroje na obrázku. > Poznává tvar hudebních nástrojů a jejich zvuk. > Rozeznává dětský hlas od ženského a mužského
<u>Hudební nauka:</u> Notová osnova Houslový klíč Nota Takt, taktová čára	> Poznává notovou osnovu, houslový klíč, notu (hlavička, nožka).

3. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
<p><u>Příklady písní:</u> Beskyde, Beskyde Pekla vdolky Vyletěla holubička Už ty pilky dořezaly Slunéčko zachází za hory Kačena divoká To jsou dudy Tu máš Vávro Dostal jsem koníčka sivovraného Rychle bratři Den přeslavný jest k nám přišel Splnilo se písmo svaté Vrť sa děvča Tancuj, tancuj Dva mrazíci Žádnýj neví, co sou Domažlice Narozeninová Není nutno Dobrou noc, má milá Ztracená bačkkorka Jarní slunce Bejvávalo, bejvávalo A já su synek z Polanky Vosa a bodlák Ó řebíčku zahradnický Až já pojedu přes ten les Louka široká Na tý louce zelený Kvetly máky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Provádí správnou tvorbu tónů a dýchání při zpěvu na základě svých dispozic zpívá intonačně čistě imituje podle hraného, zpívaného vzoru - Vyjádří pohybem melodii vzestupnou a sestupnou - Zpívá intonačně a rytmicky přesně - Dbá na správné rovné sezení při zpěvu, rovné držení ve stoje. - Opakuje písně formou hudebních hádanek. - Podle počátečních úryvků pozná známou píseň. - Porovná navzájem jednotlivé písně. - Doprovází píseň na jednoduché hudební nástroje. - Melodii ztvární tancem. - Střídá sólový zpěv se zpěvem celé třídy. - Žák pozná píseň podle rytmu v rytmické hádance. - Využívá hry na tělo jako doprovod k písni. - Měkce nasazuje tón, tříbí svůj hlasový projev. - Všímá si přede hry, mezihry a dohry. - Rozlišuje charakter melodie (vzestupná, sestupná, lomená)
<p><u>Poslech:</u> Poslech ukávek hudebních nástrojů Varhany Poslech vánočních koled a písní Hudba ke slavnostním příležitostem Písně Zdeňka Svěráka A. Dvořák – Slovanské tance B. Smetana – Polky, Má vlast</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpozná hudbu instrumentální, určí polku, znázorní pohybem - Rozliší barvu a výšku tónů, pozná hudební nástroje vyjádří obsah jednotlivých částí - Zpívá koledy s jednoduchým doprovodem na Orffovy nástroje

<u>Hudební nauka:</u> Notová osnova Takt, taktová čára Houslový klíč Rytmus, dynamika Nota celá, půlová čtvrt'ová, osminová. Čtení textu pod botovým zápisem Zápis písně s doprovodem Pomlky Rytmus Dynamická znaménka Hudební nástroje	- Utvoří hlavový tón - Dokáže popsat notovou osnovu - Umí napsat do notové osnovy houslový klíč - Určí melodii stoupavou i klesavou podle sluchu i podle notového zápisu - Pozná i zapíše do notové osnovy notu celou, půlovou, čtvrt'ovou i osminovou - Umí zapsat noty c1, d1, e1, f1, g1, a1, h1, do notové osnovy - Umí vyt'ukat rytmus - Orientuje se v notovém záznamu písně - Určí noty a pomlky podle délky (celé, půlové, čtvrt'ové) - Intonuje píseň podle notového zápisu - Určuje charakter písní - rychlá, pomalá, taneční, pochod - Rozliší barvu a výšku tónů - Pozná hudební nástroje podle sluchu i na obrázku, Rozdělí hudební nástroje na bicí, strunné, dechové
--	---

4. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
<u>Příklady písní:</u> Beskyde, Beskyde Sluníčko zachází za hory Dostal jsem koníčka sivovraného Září, září Na našem dvoře Červená růžička Pletla v kytku Muzikant Chválím tě, Země má Ten chlumecký zámek Stojí vrba košatá Hopsa pacholátka Byla cesta, byla ušlapaná K Ježíškovi do Betléma Veselé Vánoce Bratře Kubo Večerníček Široký, hluboký ty vltavský tůně Mravenčí ukolébavka Valčíček Kolik je na světě věcí Marjánko, Marjánko Plavala husička po Dunaji Voláme sluníčko Pocestný Růžička	- Zpívá intonačně a rytmicky přesně, rozšiřuje svůj hlasový rozsah - Vyjádří píseň pohybem - Provádí správnou tvorbu tónů a dýchání při zpěvu na základě svých dispozic zpívá intonačně čistě imituje podle hraného, zpívaného vzoru - Opakuje písně formou hudebních hádanek. - Podle počátečních úryvků pozná známou píseň. - Porovná navzájem jednotlivé písně. - Doprovází píseň na jednoduché hudební nástroje. - Melodii ztvární tancem. - Střídá sólový zpěv se zpěvem celé třídy. - Žák pozná píseň podle rytmu v rytmické hádance. - Využívá hry na tělo jako doprovod k písni. - Měkce nasazuje tón, tříbí svůj hlasový projev. - Všimá si přede hry, mezihry a dohry. - Rozlišuje charakter melodie (vzestupná, sestupná, lomená) - Znázorní pohybem valčík a polku - Zaspívá jednoduchý dvojhlas - Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

<p>Tři čuníci Kdyby byl Bavorov Červená řeka Zlaté střevíčky Tisíc mil Rodné údolí Buráky Okoř Růže z Texasu</p>	
<p><u>Poslech:</u> Poslech ukázek hudebních nástrojů Varhany Poslech dětského sboru B. Smetana – Má vlast – Vltava B. Smetana – České tance A. Dvořák – Slovanské tance</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpozná hudební formu - Pohybem vyjádří hudbu - Poslechem rozliší hudební nástroje - Vypráví stručně o životě B. Smetany a A. Dvořáka
<p><u>Hudební nauka:</u> Repetice Legato – staccato Téma Epizody ze života skladatelů poslouchané hudby Skupiny hudebních nástrojů Polka, Valčík Tupnice Dur Dirigent Taktování Posuvky – křížek, béčko Nota s tečkou</p>	<ul style="list-style-type: none"> - V textu vyhledá a vysvětlí slovo repetice - Porovnává délky not - Určí durovou tóninu - Dokáže taktovat 2/4 a 3/4 takt, znázorní jej pohybem - Zatančí polku, valčík - Orientuje se v notovém zápise, intonuje píseň podle předlohy - Poslechem určí dynamiku – p f mf

5. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
<p><u>Příklady písní:</u> Muzikanti, co děláte Teče voda teče Hastrmane, tatrmane Posvícenská Chytila jsem motýlka Petrovický zámek Kde domov můj Voda voděnka Okolo javora V Brně na Štymberku Tři oříšky Nechod' tam Půjdem spolu do Betléma Byla cesta, byla ušlapaná Narodil se Kristus Pán Měla jsem holoubka Zlatnická V širém poli studánečka Mikulecká dědina Po valašsky od země Když se zamiluje kůň Jaro dělá pokusy Stará archa Jedu nocí Babičko, nauč mě charleston Pár havraních copánků Hvězda na vrbě Ej lásko, lásko</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozšiřuje svůj hlasový rozsah, provádí správné dýchání - Zpívá intonačně čistě, reaguje pohybem na hudbu - Pantomimou vyjádří píseň - Využívá hudební nástrojek doprovodné hře - Pohybem vyjádří tempo písně, intonuje čistě durovou tóninu - Zpívá kánon
<p><u>Poslech:</u> Státní hymna W. A. Mozart - Malá noční hudba L. van Beethoven - Symfonie 9 (Óda na radost) Symfonický orchestr Píseň lidová Chránová hudba, varhany</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pozná státní hymnu, ví jak se má u státní hymny chovat - Určí hudební formu - Rozpozná hudební nástroje - Zhodnotí hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie, barva) - Porovná výrazové prostředky (kontrast a gradace, melodie vzestupná a sestupná) - Vysvětlí obsah ukázky
<p><u>Hudební nauka:</u> Taktování ve 4/4 taktu Značky v notovém zápise – koruna, ligatura Předtaktí Symfonický orchestr,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - V notovém záznamu určí 3/4 takt zataktuje 3/4 takt vyhledá noty a určí je rozpozná repetici - V textu najde a rozliší pomlky půlové, osminové - Orientuje se v notovém záznamu - Vyjmenuje hudební nástroje v lidové kapele a symfonickém orchestru, dokáže určit rozdíly mezi těmito tělesy

dirigent, sbormistr Lidová hudba, lidová kapela, lidový tanec Epizody ze života skladatelů poslouchané hudby	- Dokáže říci, kdo zkomponoval naši státní hymnu
---	--

Začlenění průřezových témat ve 1. - 5. ročníku:

Osobnostní a sociální výchova

- stanovení osobních cílů a kroků vedoucích k jejich dosažení
- každodenní verbální i neverbální komunikace, dialog, diskuse,
- procvičování smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, paměti a zapamatování
- rozvoj kreativity – originalita, nápaditost, citlivost,
- dobré vztahy ve třídě, slušné chování
- kooperace – práce ve skupinách, dvojicích
- odpovědnost, spravedlnost, respekt
- prosociální chování
- asertivní komunikace
- etické zvládání soutěže a konkurence
- analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy – vztah učitele a žáka, mezi žáky navzájem - slušné chování (omluva, pozdrav, prosba, žádost,...)
- PROJEKT MV – Zvyky a tradice
- tolerance odlišných etnik
- odpovědnost za vlastní jednání
- poznávání vlastní kultury i kultur cizích, jejich rovnocennost, lidová tvořivost
- národní kulturní identita – nářečí v lidových písních

Environmentální výchova

- plán EV
- písně o lese, květinách zvířatech
- smyslové vnímání zvuků přírody (využití při komponování hudby hudebními skladateli)

Mediální výchova

- kritické vnímání mediálních prostředků
- správný výběr hudebních pořadů pro děti

Výchova demokratického občana

- státní hymna

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- vědomí evropské identity
- kulturní odlišnosti mezi národy, kulturní rozmanitost, hudební rozmanitost
- státní a evropské symboly

6.7 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího předmětu výtvarná výchova

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, ty jsou jedinečným nástrojem poznávání a prožívání existence, prostředkem utváření lidské mysli. V etapě základního vzdělávání je učivo výtvarné výchovy členěno do třech obsahových domén a je realizováno prostřednictvím tvůrčích činností, v nichž se projevuje vlastní tvorba žáků s vnímáním a interpretací. V širokém spektru tvůrčích činností má žák získat podněty k odvaze a chuti uplatnit pocity a prožitky a má poznat možnosti a způsoby, jak vizuálně obrazná vyjádření zprostředkovat ostatním.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vede žáky k porozumění výtvarného umění a estetickému vnímání světa. Je postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání, interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, fantazii a představivost. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky. Pro výtvarnou činnost je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých. Na prvním stupni převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí z paměti, předloham se vyhýbá. Ztvárňuje své představy. Ve všech formách výtvarného projevu (malbě, kresbě, modelování, ...) se projevuje dětská osobnost dítěte a jeho chápání světa kolem sebe.

Obsahové vymezení předmětu

Obsah učiva je rozložen do těchto tematických okruhů:

- objevování světa přírody
- poznávání a prožívání světa dítěte
- svět, který pozoruji
- dětská fantazie
- svět, který dítě obklopuje

Časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor výtvarná výchova realizujeme ve všech ročnících prvního stupně v celkové časové dotaci 7 hodin.

Výtvarnou výchovu realizujeme ve vyučovacích hodinách. Dále využíváme mezipředmětové vztahy a učivo je nedílnou součástí projektů.

Výchovně a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- vedení k pochopení výtvarného umění
- vytváření dovedností a návyků
- projekty
- pozorování a porovnávání
- nabízení vhodných výtvarných technik jejich osvojování
- rozvíjení výtvarného vyjadřování
- experimentování s materiály

- poznávání výtvarného umění

2. Kompetence k řešení problému

- projektové vyučování
- práce s výtvarným dílem
- kladení otázek, tvorba odpovědí

3. Kompetence komunikativní

- kladení otázek, tvorba odpovědí
- vytváření vztahu k výtvarnému dílu, hovoření o svých pocitech
- vyjadřování myšlenek
- prezentování práce, hledání kvalit
- naslouchání sdělení jiných
- doprovázení prací písemným projevem

4. Kompetence sociální a personální

- řízený rozhovor
- tvořivé hry
- hodnocení a sebehodnocení prací
- přijímání pochvaly a kritiky
- vedení k účasti utváření prostředí

5. Kompetence občanské

- projekty
- uvědomování si vlastní práce
- vedení ke svobodnému výtvarnému vyjádření

6. Kompetence pracovní

- osvojování si výtvarných činností, technik
- utváření návyků ve výtvarných činnostech
- pozorování, rozlišování znaků, jejich ztvárnění
- podpora tvořivosti žáků

1. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Úvodem	<ul style="list-style-type: none"> - Žák se seznamuje se základními návyky a postupy při práci s barvami, > učí se organizovat práci, > poznává a osvojuje si vlastnosti jednotlivých výtvarných materiálů, se kterými bude nadále pracovat, > osvojuje si základy bezpečnosti při práci
1. Výtvarné vyjádření skutečnosti	<ul style="list-style-type: none"> > Rozlišuje tvary, barvy a struktury, - pomocí barev, vjemů a postojů vyjadřuje vlastní prožitky > rozvíjí své vlastní pozorování, vyjadřovací schopnosti a výtvarné vyprávění, > učí se pozorovat přírodu i své okolí, > vyhledává a dotváří přírodniny, > rozvíjí pozorovací schopnosti a paměť, > poznává a zobrazuje tvary a funkce věcí, > zkouší zachytit postavu v pohybu v prostoru (prozatím bez proporčních vztahů)
2. Práce dekorativní a prostorové	<ul style="list-style-type: none"> > Seznamuje se s pojmem barvy základní, > zkouší barvy míchat, > poznává vlastnosti barev (barvy husté- řídké, světlé-tmavé) a využívá jich v praxi, > objevuje možnosti hry s linií a s barvou, > prakticky rozlišuje pojem kresba a malba, > rozvíjí svůj smysl pro výtvarný rytmus a též smysl pro řešení plochy s využitím barevných a geometrických prvků, > zjišťuje vlastnosti plastických materiálů při modelování, <i>r</i> rozvíjí svůj cit pro prostor
3. Výtvarné umění a životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> > Zobrazuje tvary a funkce věcí, > aktivně pracuje s ilustrací, pozná obrázky dětských ilustrátorů tj. Josef Lada, Zdeněk Miler a Helena Zmatlíková, > porovnává ilustrace a poznává různé vyjadřovací prostředky, <i>r</i>- zná a rozlišuje pojmy - hračka-loutka-školní potřeba

2. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Uvod	> Zopakuje si všechny znalosti o barvách a vlastnostech materiálů, y znovu si připomene zásady bezpečnosti a hygieny při práci v hodinách výtvarné výchovy
1. Výtvarné vyjádření skutečnosti	- Ztvárňuje vlastní prožitky a představy, > rozvíjí své pozorovací schopnosti, - pokouší se o výtvarné vyprávění děje pohádek a příběhů, > rozlišuje tvary a funkce předmětů, - snaží se o postižení jednoduchých proporcí postavy i předmětů v různém prostředí
2. Práce dekorativní a prostorové	- <i>Zná</i> a rozumí pojmu barvy základní, teplé a studené, řídké a husté, světlé a tmavé a umí jich využívat v praxi, - zvládá přiměřeně ředění a míchání barev, - pomocí hry si osvojuje dovednosti práce s linií, - využívá přítlak, odlehčení, šrafování, zhušťování a zředování čar, - rozvíjí svůj cit pro barvu, proporce a prostor, - dále též rozvíjí svá praktické znalosti a zkušenosti při modelování, - prohlubuje cit pro výtvarný rytmus s využitím znalostí o barvách, - dokáže si již sám vybrat jednoduchý výtvarný nástroj podle své potřeby tj. dřívko, špejle, špachtle, štětec
3. Výtvarné umění a životní prostředí	- Aktivně pracuje s ilustrací, - prohlubuje si znalosti o různých vyjadřovacích prostředcích, - porovnává ilustrace a popisuje obrázky, - z 1. ročníku zná ilustrace např. J.Lady, H.Zmatlíkové a dále se seznamuje s obrázky Adolfa Borna a Zdeňka Smetany, - rozumí pojům hračka, loutka, maňásek, - rozvíjí svůj smysl pro krásu a vkus v umění, kultuře bydlení a odívání, - citlivě vnímá výtvarná díla jako součást životního prostředí

3. ročník	časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Úvod	Zopakuje si všechny znalosti o barvách a vlastnostech materiálů - znovu si připomene zásady bezpečnosti a hygieny při práci v hodinách výtvarné výchovy
Výtvarné vyjádření skutečnosti	žák dokáže výtvarně ztvárnit své prožitky rozvíjí své pozorovací schopnosti pozná základní barvy a dokáže je vhodně použít umí výtvarně vyjádřit hlavu pohádkové bytosti, seznamuje se s proporcemi lidské postavy vyhledá a roztřídí přírodniny, výtvarně je dotváří na základě představ rozpozná lidské výtvořiny, pozoruje a porovnává jejich tvar
Práce dekorativní a prostorové	poznává vlastnosti barev a jejich výrazové možnosti poznává různé druhy linie rozvíjí svůj smysl pro výtvarný rytmus (rytmické řazení prvků) poznává základní vlastnosti plastických materiálů, objem vytváří modelováním
Výtvarné umění a životní prostředí	seznamuje se s funkcí ilustrace a jejich výrazových prostředků (Pilař, Trnka, Čapek) poznává výtvarnou hodnotu hračky, loutky seznamuje se s různými druhy výtvarného umění (malířství, grafika, sochařství)

4. ročník	časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Úvod	- zopakuje si všechny znalosti o barvách a vlastnostech materiálů zásady bezpečnosti a hygieny při práci v hodinách VV
Výtvarné vyjádření skutečnosti	žák dokáže výtvarně ztvárnit své prožitky, zážitky z filmů, knihy pozná barvy základní a podvojně dokáže přesněji výtvarně vyjádřit proporce lidské postavy sleduje základní přírodní zákonitosti na tvarově zajímavých živých i neživých přírodninách a dotváří je pozoruje a srovnává tvary užitkových předmětů, pokouší se je výtvarně vyjádřit v ploše
Práce dekorativní a prostorové	poznává výtvarné možnosti linie, druhy linie pozná různé druhy linií a jejich výrazové možnosti modelováním vytváří prostorové objekty na základě představ a fantazie dokáže rytmicky řadit různé prvky (přírodní, geometrické)
Výtvarné umění a životní prostředí	podle výrazových prostředků pozná díla některých dětských ilustrátorů (Čechová, Pacovská) rozliší hračky současné a lidové pozná některé aspekty kultury odívání a kultury bydlení

5. ročník	Časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Úvod	zopakuje si všechny znalosti o barvách a vlastnostech materiálů zásady bezpečnosti a hygieny při hodinách VV
Výtvarné vyjádření skutečnosti	žák rozvíjí svou fantazii a představivost pozná základní a podvojně barvy a vhodně je použije dokáže výtvarně vyjádřit proporce lidské postavy a hlavy, konfrontuje představu se skutečností dokáže vyjádřit vnitřní stavbu a vnitřní členění přírodních objektů pomocí výtvarné linie rozvíjí své prostorové vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů tvary užitkových předmětů srovnává a vyjadřuje výtvarně v ploše i prostoru
Práce dekorativní a prostorové	dokáže řešit úkoly dekorativního charakteru v ploše (symetrická i asymetrická řešení) seznamuje se s funkcí písma (sdělnou a výtvarnou) poznává písmo jako dekorativní prvek poznává základní prostorové útvary a modeluje podle skutečnosti dokáže kompozičně řešit plochu s použitím libovolných geometrických prvků
Výtvarné umění a životní prostředí	dokáže porovnat výrazové prostředky různých ilustrátorů, poznává ilustraci jako umělecký prostředek chápe odlišnosti uměleckého vyjádření skutečnosti od přesné podoby světa poznává různé druhy výtvarného umění seznamuje se s díly malířů, sochařů, architektů poznává estetickou úroveň předmětů denní potřeby

Začlenění průřezových témat v 1. – 5. ročníku

Osobnostní a sociální výchova

smyslové vnímání – vnímání estetického prostředí kolem sebe a jeho spoluvytváření (výzdoba třídy, školy)

- každodenní verbální i neverbální komunikace, dialog, otázka
- procvičování smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
- řešení problémů – pracovní postup při práci
- sebepoznání a sebepojetí -rozvoj postojů a hodnot, zpětná vazba, zdravé sebepojetí
- zvládání stresových situací, sebekontrola, sebeovládání
- rozvoj kreativity – originalita, nápaditost, citlivost,
- dobré vztahy ve třídě, slušné chování
- kooperace – práce ve skupinách, dvojicích
- rozhodování v problémových situacích, nácvik dovednosti řešit problémy
- odpovědnost, spravedlnost, respekt
- prosociální chování
- asertivní komunikace
- etické zvládání soutěže a konkurence
- analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy – vztah učitele a žáka, mezi žáky navzájem
- PROJEKT MV – Zvyky a tradice, Malý cestovatel – výtvarné zpracování
- tolerance odlišných etnik – různost výtvarného vyjadřování v různých zemích
- odpovědnost za vlastní jednání
- poznávání vlastní kultury i kultur cizích, jejich rovnocennost (ukázky ve výtvarném umění,...)

Environmentální výchova

- plán EV
- ukázky v dětské literatuře (ilustrace ,...)
- ekologické problémy (výtvarné vyjádření)
- výtvarné vyjádření na téma příroda
- práce s přírodninami

Mediální výchova

- dokumentární filmy

Výchova demokratického občana

- spolupráce školy a obce – výtvarná prezentace prací na veřejnosti – nástěnky, výzdoba sálu (dětský karneval...)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Sledování architektury a výtvarného umění v evropském i světovém měřítku

Charakteristika vzdělávacího předmětu tělesná výchova

Požadavky vzdělávací oblasti Člověk a zdraví jsou na prvním stupni realizovány prostřednictvím předmětu Tělesná výchova.

Je součástí komplexnějšího vzdělávání v problematice zdraví. Zdraví je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je základním předpokladem pro aktivní a spokojený život, a proto se stává poznávání a ovlivňování rozvoje zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahem jsou činnosti ovlivňující zdraví, ovlivňující úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující pohybové učení. Směřuje k poznání vlastních pohybových možností a k poznávání účinků pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různé zátěže.

Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu.

Časové vymezení a organizační vymezení

Předmět Tělesná výchova je realizován celkovou 10 hodinovou týdenní dotací. V každém ročníku vyučujeme 2 hodiny týdně. Klasickou vyučovací hodinu zpestřujeme dalšími pohybovými aktivitami, jako je bruslení, plavání, v zimním období lyžování, sáňkování, bobování, hry na sněhu, hry v přírodě. Hodně záleží na sněhových podmínkách v naší krajině a v neposlední řadě i na zájmu dětí. Výuku komponujeme i jako projekty nebo bloky s vyšší časovou náročností (plavání).

Tělesnou výchovu realizujeme ve vyučovacích hodinách, tělovýchovných chvilkách zdravotní tělesné výchovy, dále jako turistiku a pobyt v přírodě a plavecký výcvik, kterého se mohou podle individuálního zájmu účastnit všichni žáci školy. Rovněž se pravidelně účastníme meziškolní atletické soutěže a turnajů ve fotbale a vybíjené.

Výchovně vzdělávací strategie

1.Kompetence k učení

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- získávání orientace v základních názorech na zdraví
- chápání zdraví, zdatnosti a výkonnosti jako významného předpokladu pro duševní pohodu
- poznávání zdrojů informací o oblasti osvojování pohybových dovedností
- pochopení účinků pohybu na zdraví

2.Kompetence k řešení problémů

- *schopnost* diskutovat o problémech souvisejících se zdravím, zdatností a výkonností
- samostatné ohodnocení úrovně své zdatnosti
- zadávání úloh vedoucích k hledání problému, příčin, návrhu řešení
- využívání osvojených postupů k ovlivňování zdraví a zdatnosti, uvažování a návrh řešení problémů
- poznávání postupů ke zvyšování zdatnosti, návrh dalších postupů

3. Kompetence komunikativní

- komunikace při pohybu
- podpora vyjadřování a formulace myšlenek
- schopnost diskutovat o problémech souvisejících se zdravím, zdatností a výkonností
- schopnost vyjádřit svůj názor i svěžit se se zdravotním problémem

4. Kompetence sociální a personální

- chápání zdraví a zdatnosti jako předpokladu pro duševní pohodu, následně pro ovlivnění výběru zájmu, profese, partnera
- vnímání prožitku z pohybu a vitality, příjemného prostředí a vztahů
- sebehodnocení a hodnocení, přijímání kritiky pochvaly, výhry a prohry

5. Kompetence občanské

- situace, které řeší vztahy, postoje, úsilí
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím, zdatností a výkonností

6. Kompetence pracovní

- aktivní zapojování do činností a aktivit školy podporujících zdraví
- propagace zdravotně prospěšných činností

Na základní škole je povinná výuka plavání. Základní výuka plavání se realizuje na prvním stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin.

Pro žáky naší školy je tato povinná základní výuka plavání realizována ve druhém a třetím ročníku, vždy v rozsahu 20 hodin za ročník.

Žáci prvního, čtvrtého a pátého ročníku se účastní zdokonalovací výuky plavání rovněž v rozsahu 20 hodin za ročník.

Očekávané výstupy ve 2. a 3. ročníku: dítě se adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.

1. ročník	Časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Poznatky z TV a sportu Průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení Gymnastika akrobacie přeskok - lavička kladina - chůze bez dopomoci šplh o tyči s přírazem cvičení s náčiním Atletika běžecká abeceda rychlé běhy vytrvalostní běh běh v terénu skok do dálky z místa hod míčkem Sportovní hry minifotbal vybíjená Turistika Bruslení Plavání	> reaguje na jednoduché povely a signály - používá vhodné oblečení a obuv na sport > respektuje význam přípravy organismu před cvičením - respektuje zásady fair play - dodržuje pokyny pro bezpečnost při pohybových činnostech > snaží se o správné provádění cviků pod vedením učitele předvede jednoduchý taneční krok s hudbou dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových činnostech předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi pády, kotoul vpřed, přeskok, chůzi po kladině bez dopomoci, šplh o tyči s přírazem s úkolem vyšplhat co nejvyš, spouštění ručkováním, vybrané cvičení s náčiním opakuje po učiteli běžeckou abecedu /lifting, skiping, zakopávání/ předvede v souladu s individuálními předpoklady základní pohybové výkony, usiluje o jejich zlepšení > ovládá a dodržuje základní pravidla > snaží se spolupracovat s ostatními hráči dodržuje pravidla fair play > respektuje ochranu životního prostředí dokáže překonat přírodní překážky - dodržuje bezpečnost při bruslení > obuje se s dopomoci předvede chůzi a skluz Dýchá správně do vody splývá

2. ročník	Časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
<p>Poznátky z Tv a sportu</p> <p>Průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení</p> <p>Gymnastika akrobacie přeskok - lavička kladina - chůze bez dopomoci šplh o tyči s přírazem cvičení s náčiním</p> <p>Atletika běžecká abeceda rychlé běhy vytrvalostní běh běh v terénu skok do dálky rozběhem hod míčkem bez rozběhu</p> <p>Sportovní hry minifotbal vybíjená</p> <p>Turistika</p> <p>Bruslení</p> <p>Plavání</p>	<p>správně reaguje na jednoduché povely a signály dokáže nastoupit s ostatními do řadu, dvoj řadu, do družstev používá vhodné oblečení a obuv na sport dokáže vysvětlit, proč se rozcvičuje dodržuje zásady fair play a pozná přestupek dodržuje</p> <p>pokyny pro bezpečnost při pohybových činnostech správně provádí cviky pod vedením učitele předvede 2 jednoduché taneční kroky s hudbou</p> <p>dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových činnostech předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi pády vzad a stranou, kotoul vpřed, přeskok přes lavičku, chůzi po kladině bez dopomoci, šplh o tyči s přírazem s úkolem vyšplhat co nejvýš, sestavu se zvoleným náčiním</p> <p>opakuje přesně po učiteli běžeckou abecedu předvede základní pohybové výkony usiluje o jejich zlepšení</p> <p>ovládá a dodržuje základní pravidla snaží se spolupracovat s ostatními hráči dodržuje pravidla fair play a pozná zjevný přestupek adekvátně na přestupek reaguje respektuje ochranu životního prostředí dokáže překonat přírodní překážky dodržuje bezpečnost při bruslení obuje se s dopomoci předvede chůzi a skluz adaptuje se na vodní prostředí</p> <p>dýchá do vody splývá, rozvíjí základní plavecké dovednosti</p>

3. ročník	Časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Poznáky z TV a sportu Pořadová cvičení Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení Gymnastika akrobacie přeskok hrazda kladina špl Rytmická a kondiční gymnastika Atletika běh skok daleký skok vysoký hod Sportovní hry minifotbal	Pozná vhodné oblečení a obuv na sport. Dodržuje zásady fair play chování. Dokáže odpovědět na otázku: "Proč se rozcvičujeme?" Přesně reaguje na povely: pozor, pohov, rozchod. Dokáže nastoupit s ostatními do: řadu, dvojřadu, zástupu, dvojstupu. Pod vedením učitele přesně opakuje cviky. Předvede pády vzad a stranou Předvede kotoul vpřed. Předvede kotoul vzad. Provede rozběh a odraz z můstku snožmo. Předvede průvlek přes 2-3 díly švéd. bedny. Rozšiřující učivo: S pomocí učitele provede: shyb stojmo - odrazem přešvih do vzporu vzad stojmo - stoj shyb stojmo - svis závěsem v podkolení - stoj Přejde kladinu bez dopomoci. Vyšplhá 3m na tyči. Pod vedením učitele přesně opakuje cviky. Po předvedení opakuje: krok přísuný, poskočný, přeměnný, cval. Po učiteli opakuje běžeckou abecedu (lifting, skiping, zakopávání). Na povely odstartuje z polovysokého a nízkého startu. Při krátkém běhu nekříží dráhu a nezastavuje před cílem. Skočí do dálky po rozběhu a odrazu z jedné nohy. Rozšiřující učivo: přeskočí laťku stylem skrčným nebo střížným Odhodí míček z místa ze správného odhodového postoje. Přihraje vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem. Ovládá základní pravidla minifotbalu.
vybíjená minibasketbal Minisoftbal	Chytá míč "do košíčku", odhazuje míč jednou rukou. Ovládá pravidla vybíjené. Používá správné držení míče (oběma rukama). Předvede základní hráčský postoj a obrátku s míčem. Přihrává obouručí i jednoručí třením a o zem. Dribluje na místě a za pohybu. Ovládá základní pravidla minibasketbalu. Chytá a hází tenisový (softbalový) míček. Ovládá obíhání met s došlapováním na mety.

Plavání	Splývá a dýchá do vody.
Bruslení	Ovládá jeden plavecký způsob. Samostatně se obuje, bezpečně vstoupí na led. Samostatně jezdí popředu, dokáže zastavit.

4. ročník	Časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Poznatky z TV a sportu	<ul style="list-style-type: none"> > Poznává vhodné oblečení a obuv na sport. > Dodržuje zásady fair play chování. > Dokáže odpovědět na otázky: "Proč se rozcvičujeme?" > "Proč po cvičení děláme protahovací a relaxační cviky?"
Pořadová cvičení	Rychle a přesně reaguje na povely: pozor, pohov, rozchod. > Dokáže nastoupit s ostatními do řady, dvojřady, zástupu, dvojstupu.
Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení	- Pod vedením učitele přesně opakuje cviky.
Gymnastika	Předvede pády vzad a stranou
akrobacie	Předvede kotoul vpřed. Předvede kotoul vzad.
přeskok	Předvede spojení kotoulu vpřed a vzad. Provede rozběh a odraz z můstku snožmo.
kladina šplh	Předvede průvlek přes 3-4 díly švédské bedny. Přejde kladinu bez dopomoci.
Rytmická a kondiční gymnastika	Vyšplhá 3m na tyči. Pod vedením učitele přesně opakuje cviky. Po předvedení opakuje: krok přísunný, poskočný, přeměnný, cval, polkový. Zatancuje mazurku
Atletika	Po předvedení opakuje běžeckou abecedu.
běh	Na povely odstartuje z polovysokého a nízkého startu. Pod dohledem učitele si připraví startovní blok.
skok daleký hod	Skočí do dálky po rozběhu a odrazu z jedné nohy. (rozmezí odrazu cca 1 m)
Sportovní hry	Odhodí míček z rozběhu ze správného odhodového postoje.
minifotbal vybíjená	Přihraje vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem. Ovládá základní pravidla minifotbalu. Chytá míč "do košíčku", odhazuje míč jednou rukou. Přehodí hřiště přihrávkou jednou rukou. Spolupracuje se svými spoluhráči. Ovládá pravidla vybíjené.
	Používá správné držení míče (oběma rukama).

minibasketbal	Předvede základní hráčský postoj a obrátku s míčem. Přihrává obouruč i jednoruč trčením a o zem. Dribluje na místě a za pohybu.
miniházená	Ovládá základní pravidla minibasketbalu. Spolupracuje se svými spoluhráči.
minisoftbal	Ovládá základní pravidla miniházené. Chytá a hází tenisový(softbalový) míček.
Plavání	Ovládá obíhání met s došlapováním na mety. Ovládá základní pravidla minisoftbalu. Splývá, dýchá do vody.
Bruslení	Ovládá alespoň dva plavecké styly Samostatně se obuje, bezpečně vstoupí na led. Samostatně jezdí popředu. Dokáže zastavit. Dokáže zatočit.

5. ročník	Časová dotace 2 hodiny týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Poznatk z TV a sportu	Pozná vhodné oblečení a obuv na sport. Dodržuje zásady fair play chování. Dokáže odpovědět na otázky: "Proč se rozcvičujeme?" "Proč po cvičení děláme protahovací a relaxační cviky?" "Co hrozí tělu při jednostranném posilování?"
Pořadová cvičení	Rychle a přesně reaguje na povely:pozor, pohov, rozchod. S ostatními nastoupí do: řadu,dvojřadu,zástupu, dvojestupu.
Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení	Umí se samostatně rozcvičit. Umí předvést 4 posilovači cviky na různé části těla. Umí předvést 2 relaxační cviky.
Gymnastika	
akrobacie	Předvede pády vzad a stranou Předvede kotoul vpřed. Předvede kotoul vzad.
přeskok	Předvede spojení kotoulu vpřed a vzad Předvede stoj na rukou s dopomoci učitele. Provede rozběh a odraz z můstku snožmo. Předvede průvlek přes 3-4 díly švéd. bedny. Předvede roznožku přes kozu.
kladina	Přejde kladinu bez dopomoci.
šplh	Vyšplhá 3m na tyči.
Rytmická a kondiční gymnastika	Pod vedením učitele přesně opakuje cviky. Po předvedení opakuje: krok přísunný, poskočný, přeměnný, cval. polkový a valčíkový. Zatancuje mazurku a polku.
Atletika	
běh	Předvede běžeckou abecedu (lifting, skiping,zakopávání). Na povely odstartuje z polovysokého a nízkého startu.

skok daleký	Skočí do dálky z rozběhu a odrazu z jedné nohy. (odraz od prkna) Podle pokynů učitele si dovede rozměřit rozběh. Umí provést úpravu doskočiště. Odhodí míček z rozběhu ze správného odhodového postoje.
hod	
Sportovní hry	
min fotbal	Přihraje vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem. Spolupracuje se svými spoluhráči při hře. Ovládá základní pravidla minifotbalu.
vybíjená	Chytá míč "do košíčku", odhazuje míč jednou rukou. Přehodí hřiště přihrávkou jednou rukou. Spolupracuje se svými spoluhráči při hře. Ovládá pravidla vybíjené.
minibasketbal	Používá správné držení míče (oběma rukama). Předvede základní hráčský postoj a obrátku s míčem. Přihrává obouruč i jednoruč trčením a o zem. Dribluje na místě a za pohybu. Spolupracuje se svými spoluhráči při hře. Ovládá základní pravidla minibasketbalu.
miniházená	Spolupracuje se svými spoluhráči. Ovládá základní pravidla miniházené.
minisoftbal	Chytá a hází tenisový(softbalový) míček. Ovládá obíhání met s došlapováním na mety. Ovládá základní pravidla minisoftbalu.
přehazovaná	Přehodí hřiště na přehazovanou. Spolupracuje se svými spoluhráči při hře. Ovládá pravidla přehazované.
Bruslení	Samostatně se obuje, bezpečně vstoupí na led. Samostatně jezdí popředu. Dokáže zastavit.
Plavání	Dokáže zatočit překládáním. Zdokonaluje plavecké styly

Začlenění průřezových témat v 1. – 5. ročníku

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální i neverbální komunikace,
- procvičování pozornosti, soustředění
- sebepoznání a sebepojetí -rozvoj postojů a hodnot, zpětná vazba, zdravé sebepojetí
- zvládání stresových situací, sebekontrola, sebeovládání – hra fair play
- rozvoj kreativity – originalita, nápaditost, citlivost,
- dobré vztahy ve třídě, slušné chování, dodržování pravidel při hře
- kooperace – práce ve skupinách, dvojicích
- rozhodování v problémových situacích, nácvik dovednosti pochopení pravidel hry
- odpovědnost, spravedlnost, respekt
- prosociální chování
- asertivní komunikace
- etické zvládání soutěže a konkurence
- analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy – vztah učitele a žáka, mezi žáky navzájem, vztah k soupeři
- odpovědnost za vlastní jednání

Environmentální výchova

- pohyb na čerstvém vzduchu

Mediální výchova

- sledování sportovních utkání
- Olympijské hry

Výchova demokratického občana

- spolupráce školy s jinými školami ve sportovních kláních

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Význam sportu pro člověka ve světě

6.9 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vzdělávacího předmětu pracovní činnosti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností. Je realizována výukou předmětu Pracovní činnosti, který vede žáky k získání pracovních dovedností v různých oborech lidské činnosti. Zaměřuje se na praktické pracovní dovednosti a návyky. Doplnuje celé vzdělávání o důležitou a nezbytnou složku. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je určitou jejich protiváhou.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah je rozdělen na prvním stupni na čtyři tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstivelské práce
- Příprava pokrmů

Ve všech okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit činnost samostatně i v týmu.

Časové vymezení a organizační vymezení

Předmět Pracovní činnosti je realizován celkovou dotací 5 hodin týdně. Vyučuje se 1 hodina týdně v každém ročníku.. Učivo je určeno jak chlapcům, tak i dívkám bez rozdílu. Klasickou vyučovací hodinu doplňujeme projekty s vyšší časovou náročností (Vánoce-Advent, Velikonoce -Jarní den,...). Využíváme mezipředmětových vztahů.

Výběr a realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na možnostech školy, je plně v její kompetenci.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- vztah k práci a odpovědný postoj
- osvojování si pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- poznávání výrobních postupů a materiálů
- zásady hygieny a bezpečnosti

2. Kompetence k řešení problému

- uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů
- organizování a plánování činnosti, volba vhodných postupů a materiálů
- schopnost diskutovat o problému, navrhování postupu při řešení

3. Kompetence komunikativní

- komunikace při práci
- podpora vyjadřování myšlenek logicky, stručně a jasně
- vedení k popisu pracovní činnosti

- podpora stručného zdůvodňování postupu

4. Kompetence sociální a personální

- orientace v oborech lidské činnosti
- poznávání fyzické a duševní práce
- skupinová práce, spolupráce a zodpovědnost, práce v týmu
- osvojování poznatků a dovedností významných pro tvorbu profesního zaměření
- sebehodnocení práce
- přijímání pochvaly a kritiky

5. Kompetence občanské

- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci

6. Kompetence pracovní

- vedení žáka ke správnému a odpovědnému vztahu k práci
- podpora odpovědnosti, vytrvalosti a soustavnosti
- osvojení si pracovních návyků
- používání správných nástrojů
- dodržování hygienických a bezpečnostních zásad

1. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
1. Práce s drobným materiálem	v praxi využívá znalosti vlastností plastického materiálu tj.pružnost, tažnost,ohybnost, > jednoduchými postupy vytváří předměty z různých materiálů, r vlastnosti různých materiálů poznává též svými smysly a svou tvorbou objevuje další možnosti, > osvojuje si základní návyky při práci s drobným materiálem, r seznamuje se a dodržuje hygienické a bezpečnostní návyky při tvorbě, > zvládá základní činnosti tj. skládání, stříhání, vytrhávání, slepování, navlékání přírodnin,válení, hnětení, ohýbání a stlačování
2. Práce montážní a demontážní	> zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi MOZAIKA a CHEVA, > pracuje podle obrazového návodu, ale i podle vlastní fantazie, > osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky při organizaci práce, > zná a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při montáži a demontáži
3. Práce pěstitelské	> Pečuje o nenáročné pokojové rostliny ve třídě(zalévá, otírá listy, kypří půdu) ^ seznamuje se s pojmem klíčení a v praxi si jej vyzkouší -pozorování klíčení fazole ve třídě
4. Příprava pokrmů	> Zvládá zásady slušného stolování a sebeobsluhu ve školní jídelně > jí příbore > připraví si jednoduchou svačinu > rozlišuje každodenní a slavnostní stolování

2. ročník	<i>Časová dotace 1 hodina týdně</i>
Učivo	Očekávané výstupy
1. Práce s drobným materiálem	<ul style="list-style-type: none"> > Zná již vlastnosti různých materiálů, dále své znalosti rozvíjí a využívá v praxi, vnímaje svými smysly > dodržuje a upevňuje si správné návyky organizace, hygieny a bezpečnosti práce > zvládá základní činnosti práce s materiálem tj. skládání, ohýbání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování > modelování > hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, navlékání a odměřování návleku, uzlík, sešívání pomocí stehu obnitkovacího a jednoduchého předního > rozlišuje rub a líc látky > zvládá přišití dvoudírkového knoflíku
2. Práce montážní a demontážní	<ul style="list-style-type: none"> > Seznamuje se s návody a předlohami stavebnic, se kterými samostatně pracuje > jsou to stavebnice SEVA a LEGO > sestavuje modely i bez předlohy > montuje a demontuje jednotlivé díly > dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci > vytváří si kladný vztah k práci své a ostatních > upevňuje si správné pracovní návyky a dovednosti
3. Pěstitelské práce	<ul style="list-style-type: none"> > Provádí pozorování přírody během všech ročních období > pečuje o nenáročné rostliny ve třídě, zalévá je, otírá listy, kypří, rosí, rozmnožuje pomocí odnoží > v praxi vyzkouší pěstování jednoduchých rostlin (hrách, fazole) > rozezná nejznámější semena plodů tj. čočka, hrách, fazole, kukuřice, mák > provádí exkurze na školním zahradě v různých ročních obdobích
4. Příprava pokrmů	<ul style="list-style-type: none"> > Seznamuje se způsoby uchování a skladování potravin > zvládne přípravu jednoduché svačiny, úpravu ovoce a zeleniny za studena > provede úpravu stolu pro všední i sváteční stolování > zvládá sebeobsluhu a základy slušného stolování

3. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Práce s drobným materiálem	vytváří jednoduchými pracovními operacemi a postupy různé výrobky z daného materiálu volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní udržuje pořádek na pracovním místě dodržuje a upevňuje si správné návyky organizace, hygieny a bezpečnosti práce zvládá základní činnosti práce s materiálem tj. skládání, ohýbání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování modelování hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, navlékání a odměřování návleku, uzlík, sešívání pomocí stehu obnitkovacího a jednoduchého předního rozlišuje rub a líc látky zvládá přišití dvoudírkového knoflíku
Práce montážní a demontážní	provádí jednoduchou montáž a demontáž stavebnice (Lego, Seva) Seznamuje se s návody a předlohami stavebnic, se kterými samostatně pracuje sestavuje modely i bez předlohy montuje a demontuje jednotlivé díly dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci vytváří si kladný vztah k práci své a ostatních upevňuje si správné pracovní návyky a dovednosti
Pěstitelské práce	provádí jednoduché pěstitelské činnosti ošetřuje a pěstuje nenáročnou pokojovou rostlinu volí podle druhů pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní seznamuje se se základními podmínkami života rostlin seznamuje se s úlohou techniky v životě člověka
Příprava pokrmů	seznamuje se se základním vybavením kuchyně, pojmenuje pomůcky a nástroje připraví jednoduchý studený pokrm podle slovního návodu dodržuje pravidla správného stolování udržuje pořádek pracovních ploch
Práce s technickými materiály	- zná vlastnosti základních materiálů a pracuje s nimi - řeší jednoduché technické úkoly - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce - zná zásady první pomoci

4. ročník	Časová dotace 1 hodina
Učivo	Očekávané výstupy
Práce s drobným materiálem	vytváří složitějšími pracovními operacemi a postupy různé výrobky z daného materiálu na základě své představivosti seznamuje se s prvky lidových tradic volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce zná zásady první pomoci
Práce montážní a demontážní	provádí montáž a demontáž stavebnice podle předlohy, návodu (Lego, Merkur)
Pěstitelské práce	samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje náročnější pokojové rostliny podle daných zásad náčiní, pomůcky a nástroje volí samostatně zná základní podmínky pro pěstování rostlin
Příprava pokrmů	orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý studený i teplý pokrm zná zásady správné výživy dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování provede jednoduchou úpravu stolu udržuje pořádek pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
Práce s technickými materiály	provádí jednoduché práce s technickými materiály řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu seznamuje se s jednoduchou technickou dokumentací - dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji zná zásady první pomoci poznává úlohu techniky v životě člověka

5. ročník	Časová dotace 1 hodina týdně
Učivo	Očekávané výstupy
Práce s drobným materiálem	využívá při tvořivých činnostech s různými materiály prvky lidových tradic pracuje samostatně podle předlohy dodržuje zásady bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu
Práce montážní a demontážní	provádí montáž a demontáž samostatně podle předlohy, slovního návodu, využívá vlastní fantazie sestaví model z vlastních prvků narýsuje jednoduchý technický náčrt a pracuje podle něj
Pěstitelské práce	samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování a dokáže je zaznamenat samostatně pečuje o náročnější pokojové a jiné rostliny a pěstuje je podle daných zásad podle druhů pěstitelských činností volí zcela samostatně pomůcky, náčiní a nástroje zná základní podmínky pro pěstování rostlin a dokáže je ověřit pokusem
Příprava pokrmů	připraví samostatně jednoduchý studený i teplý pokrm, pracuje podle návodu (receptu) zná zásady správné výživy a řídí se jimi při přípravě jídla nakoupí samostatně potřebné potraviny provede úpravu stolu pro slavnostní příležitost dbá na hygienu a bezpečnost práce v kuchyni poskytne první pomoc při úrazu zná základní elektrické přístroje používané v kuchyni
Práce s technickými materiály	provádí složitější práce s technickými materiály a dodržuje technologický postup řeší technické úkoly s výběrem materiálů, pomůcek a nástrojů pracuje podle jednoduché technické dokumentace připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci poskytne první pomoc při zranění poznává úlohu techniky v životě člověka a nebezpečí její zneužití člověkem

Začlenění průřezových témat v 1. – 5. ročníku

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální i neverbální komunikace, dialog, otázka
- procvičování smyslového vnímání smyslové vnímání – vnímání estetického prostředí kolem sebe a jeho spoluvytváření (výzdoba třídy, školy, sálu při dětském karnevalu...) pozornosti, soustředění
- řešení problémů – pracovní postup při práci
- sebepoznání a sebepojetí -rozvoj postojů a hodnot, zpětná vazba, zdravé sebepojetí
- zvládání stresových situací, sebekontrola, sebeovládání
- rozvoj kreativity – originalita, nápaditost, citlivost,
- dobré vztahy ve třídě, slušné chování
- kooperace – práce ve skupinách, dvojicích, práce na výtvarných projektech
- rozhodování v problémových situacích, nácvik dovednosti řešit problémy
- odpovědnost, spravedlnost, respekt
- prosociální chování
- asertivní komunikace
- etické zvládání soutěže a konkurence

- analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy – vztah učitele a žáka, mezi žáky navzájem
- PROJEKT MV – Zvyky a tradice
- tolerance odlišných etnik – různost výtvarného vyjadřování v různých zemích
- odpovědnost za vlastní jednání
- poznávání vlastní kultury i kultur cizích, jejich rovnocennost (ukázky ve výtvarném umění,...)

Environmentální výchova

- plán EV
- ekologické problémy (využití tříděného odpadu jako výtvarného materiálu – pet láhve, vršky, papír, mikroten, obaly...)
- výtvarné vyjádření na téma příroda
- práce s přírodninami

Mediální výchova

- dokumentární filmy

Výchova demokratického občana

- spolupráce školy a obce – výtvarná prezentace prací na veřejnosti – nástěnky, výzdoba sálu (dětský karneval...)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Sledování architektury a výtvarného umění v evropském i světovém měřítku

7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

7.1 Hodnocení žáků

Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak postupovat dále.

Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt.

7.2 Pravidla pro hodnocení žáků

/ zákon č. 561/2004 Sb./

- I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků
- II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení
- III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách
- IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace
- V. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- VI. Hodnocení nadaných žáků

I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků,

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci nezletilých žáků, popř. osoby, které vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnost, byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
5. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
6. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
7. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
8. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

9. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

10. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitelka školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

11. Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

12. Pokud žák, který byl rozhodnutím soudu svěřen do střídavé výchovy rodičů, plní povinnou školní docházku střídavě ve dvou základních školách, vydává mu vysvědčení základní škola, v které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka za pololetí školního roku zohlední škola, která bude vydávat vysvědčení, hodnocení výsledků vzdělávání žáka druhou školou.

13. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a kázeňská opatření může udělit či uložit ředitelka školy nebo třídní učitel.

14. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

15. Výchovná opatření

Výchovná opatření **jsou pochvaly a jiná ocenění a kázeňská opatření.**

Třídní učitel, ředitelka školy nebo zástupce obce může žákovi po projednání v pedagogické radě udělit za mimořádný projev humánnosti, občanské a školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin, za mimořádně úspěšnou práci **pochvalu** nebo jiné **ocenění** (dále jen "pochvala"). Ústní nebo písemnou pochvalu uděluje žákovi před kolektivem třídy nebo školy třídní učitel nebo ředitelka školy. Písemná pochvala se uděluje zpravidla formou zápisu do žákovské knížky. Udělení pochvaly a jiného ocenění ředitelky školy se zaznamená do dokumentace školy a na vysvědčení.

Kázeňské opatření se ukládá za závažné nebo opakované provinění proti školnímu řádu. Toto opatření předchází zpravidla před snížením stupně z chování. Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitelky školy. Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění udělit napomenutí nebo důtku; udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy. Ředitelka školy uděluje důtku po projednání v pedagogické radě. Napomenutí a důtky se udělují před kolektivem třídy.

Třídní učitel je povinen ihned informovat rodiče a vzniklou situaci s nimi řešit.

Na hrubé porušení školního řádu je nutné upozornit písemně rodiče - konkrétně. Nepsat upozornění na drobná porušení, která lze vyřešit ihned ve škole - př. honění o přestávce, ojedinělé zapomínání úkolů a pomůcek, vyrušování v hodině atd. Zápisům předcházet domluvou, napomenutím apod.

Ředitelka školy nebo třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření písemně prokazatelným způsobem zástupci žáka. Opatření se zaznamenává do katalogového listu žáka, nezaznamenává se na vysvědčení.

Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

16. Pravidla pro sebehodnocení žáků:

16.1 Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.

16.2 Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.

16.3 Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci o chybě se žáky hovoří, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozбором chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.

16.4 Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy
- jak bude pokračovat dál

16.5 Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

16.6 Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.

16.7 Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:

- zodpovědnost
- motivace k učení
- sebedůvěra
- vztahy v třídním kolektivu

16.8 Známkou nejsou jediným zdrojem motivace.

Informativní doplnění textu – Povinné vyloučení dle § 31 školského zákona - v bodě

1) Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení, vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení, a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem druhy dalších kázeňských opatření a podmínky pro udělování a ukládání těchto dalších kázeňských opatření a pochval nebo jiných ocenění.

2) Ředitel školy nebo školského zařízení může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení.

V případě zvláště závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem ředitel rozhodne vždy o vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení.

V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy nebo školského zařízení zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem, může ředitel školy nebo školského zařízení rozhodnout o jeho vyloučení. **Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.**

3) Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům nebo studentům se považují za zvláště závažné se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

4) O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka či studenta rozhodne ředitel školy nebo školského zařízení do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka nebo studenta dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák nebo student provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu (Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů). O svém rozhodnutí informuje ředitel pedagogickou radu. Žák nebo student přestává být žákem nebo studentem školy nebo školského zařízení dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.

5) Dopustí-li se žák nebo student jednání podle odstavce 3, oznámí ředitel školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

1. Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé

1.1 **Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel** po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a **rozhoduje o ni ředitelka po projednání v pedagogické radě**. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) během klasifikačního období.

1.2 Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

1.3 Postihování chování žáka mimo školu

Rodiče je třeba vést k tomu, aby plně odpovídali za své děti v oblasti výchovné. Škola hodnotí a klasifikuje žáky především za jejich chování ve škole.

1.4 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele nebo ředitelky školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se i přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech v případě použití slovního hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

3. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech v případě použití klasifikace

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení **stupni prospěchu**:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

4. Zápis stupně hodnocení

Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 3 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení podle odstavců 1 a 3.

5. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a),
- d) nehodnocen

6. Žák je hodnocen stupněm

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2 vyhlášky

b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí

d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí

7. Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon

8. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

9. Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

9.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají **jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.**

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, projevuje se u něho samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně a přesně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti a přesnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních 8

a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti a přesnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně a přesně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

9.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole **pracovní činnosti, praktika, základy techniky, domácí nauky.**

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické 9

činnosti. Samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněčován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

9.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: **výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.**

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka se hodnotí všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací **výsledky se klasifikují** podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků ŠVP. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

10. Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

10.1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

10.2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

10.3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

10.4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

10.5. Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

10.6. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení PROSPĚCH

Ovládnutí učiva

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí

1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomostí a dovedností při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
CHOVÁNÍ	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

10.7. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

11. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

11.1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

11.2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

11.3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

11.4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

11.5. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací, ...).

11.6. Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Opravné zkoušky jsou zkoušky komisionální.

5. Odlišnosti pro komisionální přezkoušení na základní škole a pro opravné zkoušky

5.1 Komise pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

5.2 Komise je tříčlenná a tvoří ji:

a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel zkoušející školy, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,

b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,

c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

5.3 Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému

zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5.4 O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

5.5 Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

5.6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

5.7 Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

5.8 Tato ustanovení se obdobně vztahují také na vzdělávání žáků nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia, s výjimkami uvedenými ve vyhlášce o základním vzdělávání v § 1, 2, 4, 5, 7, 8, 22 a 23.

5.9 V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení podle § 22.

IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkoušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkoušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky nejméně 1 týden předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá učitel klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

6.1 Do žákovské knížky zapisuje učitel známky, ze kterých bude vycházet při pololetních klasifikacích.

6.2 Učitel netrestá klasifikací žákovu nepozornost, zapomínání, chování.

6.3 Neklasifikuje úkoly zaměřené na procvičování učiva, lze známkovat například referáty, slohové práce, samostatné úkoly, dobrovolné úkoly a podobně.

6.4 Učitel hodnotí pouze celými známkami (nepíše se mínus, plus apod.)

6.5 Při písemné formě zkoušení učitel nezapočítává do celkové známky psaní (dítě se soustředí např. na pravopis, výpočet apod.), lze však hodnotit druhou známkou, žáky na to předem upozornit.

7. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá na jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

8. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.

9. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

10. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

11. Na konci klasifikačního období, v termínu před pedagogickou radou, který určí ředitelka školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číselné výsledky celkové klasifikace do katalogových listů a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

12. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

13. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních nebo konzultačních schůzkách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.

14. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

15. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve

kteří se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.

16. Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.

17. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, dohodnou se na termínu doplnění a doučení
- pokud žák chybí pouze jeden den, je povinen si zjistit, co bylo ve škole probíráno a doplnit si učivo, z tohoto učiva nebude klasifikován pouze jedinou hodinu po této nepřítomnosti
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí
- učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
- učitel prověřuje znalosti až po dostatečném procvičení učiva
- učitelé neklasifikují žáky během roku ihned po prázdninách, po výletech a podobných školních akcích
- učitel klasifikuje jen probrané a zopakované učivo
- pokud dítě dostane ze zkoušení špatnou známku, mělo by dostat v příští hodině šanci k novému zkoušení (pokud se přihlásí) - mohlo být stresované, nemocné nebo v problémové situaci apod.

18. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

19. Zásady klasifikace:

19.1 Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

19.2 V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

19.3 Přejíždí-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.

20. Klasifikace chování

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitelka po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) během klasifikačního období.

b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou uvedena v oddíle II, bodě č. 1. 4.

V. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

1. U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
2. Dětem a žákům, u nichž je diagnostikována specifická vývojová porucha učení, je nezbytné po celou dobu docházky do školy věnovat speciální pozornost a péči.
3. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tyto žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
4. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací, ...).
5. Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.
6. Klasifikace bývá provázena hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
7. Děti, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělávání hodnoceny z mateřského jazyka a z jiných jazyků slovně (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení –zvláštní tiskopis!). U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Dítě lze hodnotit dítě slovně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Jakmile žák překoná nejnáročnější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce o jeden stupeň, tak i o několik stupňů. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ve spolupráci s rodiči.
8. Ředitelka školy může povolit, aby pro dítě se specifickými poruchami učení byl vypracován pro kterýkoliv předmět příslušnými vyučujícími individuální vzdělávací program, který se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy. Individuální vzdělávací programy mají charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícím(i)

a rodiči dítěte; vypracovávají se krátce a rámcově v písemné formě. Výsledky se hodnotí slovně.

9. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

10. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

11. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

12. Charakteristika klasifikačních stupňů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

známka	učivo	úroveň myšlení	vyjadřování	aplikace, řešení	píle, zájem
1	bezpečně ovládá	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti	výstižné, přesné vyjadřování	spolehlivě, uvědoměle, užívá vědomostí, pracuje svědomitě, samostatně, s jistotou	aktivní, zájem
2	ovládá	uvažuje samostatně	celkem výstižně	užívá vědomostí a dovedností při řešení úkolů, malé ne časté chyby	učí se svědomitě
3	v podstatě ovládá	menší samostatnost v myšlení	nedovede se dost přesně vyjádřit	úkoly řeší za pomoci učitele, s pomocí odstraňuje své chyby	v učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4	ovládá jen částečně, značné mezery ve vědomostech	myšlení nesamostatné	myšlenky vyjadřuje se značnými potížemi	dělá podstatné chyby nesnadno je překonává	malý zájem o učení potřebuje pobídky a pomoc
5	neovládá	i na návodné otázky odpovídá nesprávně	i na návodné otázky odpovídá nesprávně	praktické úkoly nedovede splnit ani za pomoci učitele	veškerá pomoc a pobízení jsou neúčinné

VI. Hodnocení mimořádně nadaných žáků

1. Ředitelka školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitelka školy.

Na 1.stupni se používá metoda PORTFOLIA, tj. průběžného shromažďování ukázek toho, co má dítě zvládnuto. Žáci jsou bráni jako spoluvůrci svého portfolia. Spolurozhodují, které ukázky budou do něj zařazeny. Portfolia jsou součástí rozhovorů se zákonnými zástupci (s rodiči) o vzdělávání jejich dětí.

OBSAH

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	2
1.1	Název ŠVP ZV	2
1.2	Identifikační údaje předkladatele	2
1.3	Identifikační údaje zřizovatele	2
2.	PLATNOST DOKUMENTU	3
3.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3.1	Úplnost a velikost školy	4
3.2	Vybavení školy	4
3.3	Charakteristika pedagogického sboru	5
3.4	Charakteristika žáků	5
3.5	Dlouhodobé projekty	5
3.6	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	5
4	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	6
4.1	Zaměření školy	6
4.2	Výchovné a vzdělávací strategie (klíčové kompetence)	8
4.3	Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	14
4.4	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	18
4.5	Začlenění průřezových témat	21
4.5.1	Osobnostní a sociální výchova	21
4.5.2	Výchova demokratického občana	23
4.5.3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	24
4.5.4	Multikulturní výchova	25
4.5.5	Environmentální výchova	26
4.5.6	Mediální výchova	27
5.	UČEBNÍ PLÁN	29
5.1	Časová dotace	29
5.2	Porovnání časových dotací vzdělávacích oblastí podle RVP ZV s učebním plánem školy (využití disponibilní časové dotace)	30
6.	6. UČEBNÍ OSNOVY	31
6.1	Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace Vzdělávací předmět Český jazyk a literatura	31
6.2	Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace Vzdělávací předmět Anglický jazyk	48
6.3	Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace Vzdělávací předmět Matematika	58
6.4	Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie Vzdělávací předmět Informatika	70

6.5	Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět	74
	Vzdělávací předmět Prvouka	74
	Vzdělávací předmět Vlastivěda	84
	Vzdělávací předmět Přírodověda	91
6.6	Vzdělávací oblast Umění a kultura	99
	Vzdělávací předmět Hudební výchova	
6.7	Vzdělávací oblast Umění a kultura	109
	Vzdělávací předmět Výtvarná výchova	
6.8	Vzdělávací oblast Člověk a zdraví	116
	Vzdělávací předmět Tělesná výchova	
6.9	Vzdělávací oblast Člověk a svět práce	125
	Vzdělávací předmět Pracovní činnosti	
7.	HODNOCENÍ ŽÁKŮ	133
7.1	Hodnocení žáků	133
7.2	Pravidla pro hodnocení žáků	133
	I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení	133
	II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení	136
	III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	145
	IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení	146
	V. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	149
	IV. Hodnocení mimořádně nadaných žáků	151
	OBSAH	152

